

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Orzeszkowej 7.
Telefon Nr. 102-79. Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-89.
Konto czekowe P.K.O. w Krakowie 400.630.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12-ej do 1-ej w południe.

20

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji.
Rękopisów redakcja nie zwraca.
Za inseraty redakcja nie odpowiada.
Ceny ogłoszeń i prenumeraty uwidocznione na ostatniej stronie.

Powrotna fala terroru arabskiego

DWAJ POLICJANCI ANGIELSCY ZABICI — OSTRZELIWANIE KOLONII — BEZ OFIAR ŻYDOWSKICH. — NAPADY NA POCIĄGI. — MOBILIZACJA ŻYDOWSKIEJ REZERWY POLICYJNEJ. — STAN WYJĄTKOWY W JERUZOLIMIE. — W EMIEKU I GALILEI — SPOKÓJ. — ARESZTOWANIA NOTABLÓW ARABSKICH.

Jerozolima, 15. 10. ZAT. Rozpętana fala terroru arabskiego, który wybuchł w czwartek wieczorem, trwała także przez całą noc z czwartku na piątek i przez dzień piątkowy z niesłabnącym nasileniem. Spodziewają się, że jeszcze w ciągu dnia dzisiejszego nastąpi proklamowanie stanu wojennego w Palestynie na podstawie ustawy o obronie Palestyny z roku 1937 i deklaracji rządu brytyjskiego z 17 lipca br., ogłoszonej jednocześnie z raportem Komisji Królewskiej.

Dzisiaj zabitych zostało przez terrorystów arabskich

dwóch policjantów angielskich,

k którzy brali udział w konwojowaniu 6 samochodów w pobliżu Hebronu. Konwojenci otwo-

ODROBINA SZCZĘŚCIA I LOS DO I. KLASY Z KOLEKTURY „KLASÓWKA” HENRYK SPERLING

Kraków, RYNEK GŁÓWNY 5, róg Siennej
WYSTARCZA DO ZDOBYCIA MAJĄTKU
Ćwiartka losu Zł. 10.-

Ciągnięcie już 21, 22, 23, 25 i 26 bież. miesiąca

Podajemy do wyboru następujące numery:

117356. 11884. 5527. 8273. 11221. 11896.
148076. 31799. 8278. 5518. 20374. 33746.
117324. 18216. 5514. 8271. 11881. 42227.
148072. 40817. 4799. 11900. 30268. 53557.

rzyli ogień do terrorystów. Jak sądzą, liczni terrorysty są ranni. Jak zwykle, Arabowie zabierają ze sobą zabitych i rannych. Dwóch zabitych policjantów zaciągnięto się do służby palestyńskiej przed paru miesiącami i po odbyciu kursu w jerozolimskiej szkole policyjnej zostali oni wcieleni do służby czynnej.

W czwartek w nocy grupa terrorystyczna ostrzeliwała kolonie żydowskie Rosz Pinah, Ginagar, Newej Jakob koło Jerozolimy, Hedżera, Ramat Hakowesz i Migdal Cedek. Policja żydowska wszędzie odpowiedziała ogniem i zmusiła napastnika do odwrotu. Według dotychczasowych relacji,

ostrzeliwanie kolonii nie pociągnęło za sobą ofiar żydowskich. Wedle relacji z Safedu i Tyberiady, panuje tam spokój.

ZAKIECIKI 7'80

dziecięce szkolne i ozdobne

JULIUSZ NACHT, Kraków, Stradom 5.

OSZCZĘDNA GOSPODYNI

zadania

u swojego dostawcy

najlepszej i wypróbowanej jako najwydajniejszej
maki pszennej „BEST” i „EXCELSIOR”
w oryginalnym opakowaniu po 1, 2 i 5 kg.

ŁUSZCZARNI I MŁYNÓW KRAKOWSKICH

Jak się obecnie okazuje, dokonany wczoraj wieczorem

zamach na pociąg towarowy

na odcinku między Kalkilie a Ras El Ejn spowodował wielkie straty. W wyniku przeprowadzonego śledztwa stwierdzono, że zamachu dokonała banda złożona z przeszło 30 terrorystów. Terrorysty zatrzymali pociąg i zamierzali wyciągnąć pasażerów żydowskich. Policja angielska, która konwojowała pociąg, otworzyła ogień do zamachowców, z których 2 na miejscu poniosło śmierć. Cztery wagony są zdruzgotane. Straty materialne sięgają 3.000 funtów.

Dzisiaj w południe banda terrorystów arabskich dokonała w pobliżu Rosab na południu Palestyny

napadu na pociąg wojskowy,

k którym transportowano wojska angielskie do Egiptu celem wymiany na inny oddział dla garnizonu palestyńskiego. Terrorysty dokonali napadu pomimo, że pociąg był poprzedzony dre-

zyną wojskową dla zabezpieczenia toru. Ofiarą przywódca arabski

Dżemal El Hussein,

o którym z różnych źródeł donoszą, jakoby miał przebywać za granicą, znajduje się podobno dotychczas w Palestynie. Wybuch nowej fali terroru ma rzekomo pozostawać w związku z instrukcjami wydanymi przez Dżemala El Hussein.

Ogłoszony wczoraj dekret rządu palestyńskiego zakazujący powrotu do Palestyny kilku przywódców ekstremistów arabskich upoważnia jednocześnie Wysokiego Komisarza do odmówienia prawa pobytu w Palestynie osobom politycznie niepożądanym.

W Jerozolimie rozplakatowano dzisiaj zarządzenie w sprawie stanu wyjątkowego

z zakazem ruchu ulicznego dla pieszych i pojazdów od godziny 6 wieczór do 5 rano.

ZAT-na połączyła się dzisiaj telefonicznie z li-

GÓRNOŚLĄSKIE TOWARZYSTWO TELEFONÓW Sp. z o. o. Katowice ul. Piastowska 1, Nr. tel. 307-63

instaluje konserwuje, sprzedaje urządzenia słaboprądowe:

telefoniczne,
sygnałowe,
alarmowe
aparaty kontrolne
zegary elektryczne itd.

w ludziach wśród wojska nie było.

Jerozolima, 15. 10. ZAT. Jak się okazuje, zabity wczoraj wieczorem na skutek eksplozji bomby w pobliżu żydowskiego domu starców w Jerozolimie Arab, był przywódcą skautów arabskich w Jerozolimie. Zabity on został z powodu nieostrożnego obchodzenia się z bombą, którą rzucił na autobus żydowski.

Dzisiejsza prasa informuje, że członek rozwiązanego naczelnego komitetu arabskiego umieszczony na liście proskrybcyjnej rządu

cznymi żydowskimi osobami w Galilei i Emeku. Na podstawie uzyskanych informacji stwierdzono, że

w Emeku spokój nigdzie nie został zakłócony.

W Galilei w jednym tylko wypadku ostrzelwane było osiedle żydowskie. Ofiar w ludziach po stronie żydowskiej nie było.

(Dokończenie na str. 4-tej)

I. SCHWARZBART

Wilk strzeże - zagrody...

W chwili, gdy na głównym szlaku polityki międzynarodowej toczy się zacięta walka dyplomatyczna o sfornowanie wielko-mocarstwowej konstelacji Waszyngton - Londyn - Paryż przeciw drugiej potężnej konstelacji Rzym - Berlin - Tokio, to na bocznych szlakach polityki, na których rozmieszczone są średnie mocarstwa i małe państwa rozwija się konkurencyjna walka tych dwóch wielkich konstelacji o pozyskanie tych właśnie średnich mocarstw i małych państw celem wzmocnienia własnej bazy politycznej i osłabienia — przeciwnej.

Pod tym kątem widzenia należy oceniać ostatnie porozumienie Włoch z Jugosławią. Jego głównym celem było oderwanie Jugosławii od — Francji. Dalszym etapem na drodze tej polityki jest dążność Berlina do oderwania Belgii od Francji i Anglii i pod tym aspektem należy rozpatrywać ostatnie oświadczenie rządu Rzeszy niemieckiej w sprawie nietykalności terytorium Belgii. Już jednak jesteśmy świadkami kontrakcji, podjętej przez Paryż i Londyn w stosunku do Jugosławii, a wyrazem tej próby, mającej sparaliżować akcję Włoch jest obecna wizyta min. Stojadinowicza w Paryżu i w Londynie.

Poświęćmy jednak dziś kilka uwag wyłącznie sprawie ostatniej deklaracji niemieckiej w sprawie Belgii i oświadczeniu wzajemnemu, w którym Belgia wyraża za deklarację tę rządowi Rzeszy „żywe podziękowanie”.

Ze stanowiska Belgii akt ostatni jest zrozumiałym wysiłkiem wydobycia się ze strefy wirów i niebezpieczeństw polityki wielkich mocarstw. Belgia pragnie uniknąć powtórzenia się inwazji z roku 1914 od której sojusz z Francją nie zdołał jej uchronić. Dwie do tego celu mogły prowadzić drogi. Albo traktat zbiorowego bezpieczeństwa, albo dwustronne umowy z państwami w grę wchodzącymi, a zatem przede wszystkim z Niemcami i Francją, a także z Anglią, jedynie wąskim kanałem oddzieloną od Belgii. Droga pierwsza, zbiorowego bezpieczeństwa znalazła swój wyraz w art. 16 Paktu Ligi Narodów, a później w układzie Locarneńskim. Wystąpienie Niemiec z Ligi Narodów i ich wycofanie się z Locarna odsłaniało znowu granicę belgijską od strony niemieckiej, a bezskuteczność art. 16 Paktu Ligi w konflikcie abisyńskim unaoczniała kruchość drogi — zbiorowego bezpieczeństwa. Pod wpływem tych wypadków król belgijski 14 października 1936 złożył oświadczenie, które wywołało wówczas silne wrażenie w świecie politycznym, bo jego treść oznaczała właściwie wycofanie się ze sojuszu politycznego z Francją i deklarowało powrót na drogę neutralności. Już 30 stycznia 1937 Hitler skwapliwie chwytą się oferty belgijskiej i oświadcza gotowość zagwarantowania neutralności belgijskiej, a 24 kwietnia 1937 Francja i Anglia po dłuższych próbach odwiedzenia Belgii z obranej drogi — akomodują się do deklaracji króla belgijskiego, zwalniają Belgię od obowiązków sojuszniczych i przyrzekają Belgii pomoc na wypadek, gdyby została napadnięta. Belgia zabiega o analogiczną deklarację Niemiec i uzyskuje ją teraz, w rocznicę oświadczenia króla belgijskiego. Niemcy nie tylko że gwarantują pod pewnymi warunkami nietykalność terytorium belgijskiego, ale — parują oświadczenie Francji i Anglii, wyraźnie przyrzekając w punkcie 3 deklaracji: „Rząd niemiecki gotów jest zarówno jak rządy brytyjski i francuski pomóc Belgii w wypadku, gdyby stała się przedmiotem napaści lub najazdu”.

W ten sposób Belgia na drodze odrębnych układów z Francją, Wielką Brytanią i Niemcami, a nie w oparciu o Ligę Narodów uzyskuje przyrzeczenie pomocy od — wrogów jej neutralności. W sferze papierowego bezpieczeństwa jest to zatem maximum tego bezpieczeństwa jakie Belgia może osiągnąć. Jest rzeczą nie istotną, ale nie obojętną że

**Czwartek dnia 21 października b. r.
rozporczywa się ciągnięcie I-ej klasy 40-ej Loterii**

W każdym domu będzie los z naszej kolektury, bo daje on nadzieję lepszego jutra

**ZACPATRZ SIĘ WIĘC I TY NATYCHMIAST
w szczęśliwy los z kolektury**

„DAR” Kraków, św. Anny 2

Zamówienia zamiejscowe załatwia się odwrotną pocztą — Konto czek. P. K. O. 408.075

„DAR” przynosi szczęście!

w stosunku do Niemiec gwarancja ta nie nastąpiła we formie bilateralnego paktu nie-agresji, a tylko we formie jednostronnego oświadczenia Niemiec, przyjętego odrębnym aktem do wiadomości. Ważnym dla Belgii jest to, że gwarancję taką uzyskała od Niemiec. Dopiero przyszła wojna może okazać, czy wartość faktyczna tej niemieckiej deklaracji będzie taka sama jak w roku 1914.

Byłoby jednak błędem przypuszczać, że wybranie formy jednostronnego oświadczenia bez wzajemnego zobowiązania ze strony Belgii, a nie formy dwustronnego paktu nie-agresji jest — przypadkiem. Forma ta ma swoje głębsze przyczyny. Po pierwsze była by ona drastycznym przeciwstawieniem się Francji i Anglii, tego zaś Belgia chciała uniknąć. Po drugie w takim układzie, dwustronnym Belgia jako członek Ligi Narodów musiałaby wyraźnie oświadczyć, że pakt taki nie ogranicza jej zobowiązań, wynikających z przynależności do Ligi Narodów, a co ważniejsze — Niemcy musiałyby w takim pakcie

na wartość deklaracji niemieckiej, bo, konkretnie biorąc, konflikt Ligi z Niemcami oznaczałby konflikt Francji z Niemcami. Ażeby — zachować swą neutralność musiałaby Belgia zrzucić się ze swych obowiązków, wynikających z art. 16 Paktu i nie stanąć u boku Francji. Taka ewentualność jest oczywiście możliwa.

I właśnie przygotowanie tej ewentualności jest celem polityki niemieckiej, bo jedynie wtedy może Belgia uniknąć inwazji niemieckiej w myśl deklaracji ostatniej, jeśli — prowadzić będzie „politykę niezależną”, jeśli czynnie i skutecznie przeciwstawi się temu, by „obszar Belgii był użyty jako terytorium przemarszu lub baza operacyjna na lądzie, morzu lub w powietrzu”. Tak zatem Belgia, chcąc uniknąć inwazji niemieckiej — będzie musiała odseparować się pod każdym względem od Francji, Anglii i ich interesów. A to właśnie jest kwintesencją ostatniej deklaracji niemieckiej pod kątem widzenia interesów niemieckich. W ten sposób Niemcy chcą osłabić — osłabić polityczną Londyn - Paryż i ewentualnie — Waszyngton, a tym samym wzmocnić osłabić drugą: Berlin - Rzym i ewentualnie — Tokio.

Małe państewko belgijskie, odgrywające jednak dzięki swemu położeniu geograficznemu i faktowi, że 8 proc. całej Afryki — to kolonie belgijskie niestosunkowo wielką rolę zostaje w ten sposób wciągnięte w wir wielkiej polityki — mocarstwowej.

Belgia, nauczona doświadczeniem z roku 1914 — 1918, stara się koncepcją neutralności, której odpowiednikiem — jest nietykalność jej terytorium, obecnie zagwarantowana, wydobyc z tych wirów szerokiego gościnnie polityki mocarstw i to jej się obecnie udało w — teorii.

Niemcy też mają powód do zadowolenia, bo osadziły sojusznika Francji i Anglii na — kępie neutralnej. Nic też dziwnego, że w Berlinie i w Rzymie panuje — radość, a w Paryżu i w Londynie — robią dobrą minę do złej gry.

Gra nie jest skończona. System chwytów i kontrchwytów rozwija się dalej. Wizyta Stojadinowicza w Paryżu i w Londynie jest tego dowodem.

A wartość tych wszystkich, chwytów, podejmowanych oczywiście — a jakże! — zawsze w obronie pokoju okaże się dopiero w czasie — wojny...

Jak w roku 1914... Rozstrzygać wówczas będą — interesy żywotne, a nie — deklaracje...

A już zupełnie nie deklaracje — niemieckie...

Adwokat LAUFBAHN

prowadzi biuro

przy ul. Starow. ślnej 22

tel. 172-11

dwustronnym to oświadczenie Belgii przyjąć do wiadomości. A tego właśnie Niemcy nie chciały i dlatego wybrano formę, w której Niemcy i Belgia o sprawie tej — milczą. Dopiero dodatkowe oświadczenie ministra belgijskiego podkreśla, że Belgia „w żadnym mierze nie straciła z oczu swoich zobowiązań wynikających z przynależności do Ligi Narodów”. Widać stąd, że Belgia wśród dwóch dróg, zbiorowo zagwarantowanego bezpieczeństwa i paktów dwustronnych wybrała — kompromis: nie zerwała swej łączności z Ligą a zaasekurowała jednostronną deklaracją Niemiec.

Przez to jednak bynajmniej nie została usunięta sprzeczność życiowa między obowiązkami Belgii wobec Ligi a warunkami, pod którymi Niemcy gwarantują nietykalność Belgii.

Jak długo nie ma wojny sprzeczność ta — jest tylko teoretyczną i dlatego w gruncie rzeczy obojętną. Ale na wypadek zbrojnego konfliktu, lub choćby tylko zastosowania sankcyj gospodarczych z art. 16 Paktu Ligi sprzeczność ta musi wybuchnąć i Belgia będzie musiała wybrać między Ligą a Niemcami, gdyby Liga Narodów stanęła w konflikcie z Niemcami. Tu leży problematycz

Czy Sowiety wezmą udział w konflikcie japońsko-chińskim?

Przed decydującymi posunięciami Moskwy

Tokio 15. 10. PAT. Agencja Domei donosi: Polityka sowiecka w stosunku do Chin jest obecnie niezdecydowana z powodu różnicy poglądów między sowieckim ambasadorem Bogomołowem, a sowieckim attache wojskowym w Tokio gen. Lewinem. Szanghajski korespondent dziennika „Niszi Niszi Szinbun” twierdzi, iż Bogomołow jest zwolennikiem powrotu zewnętrznego Mongolii do Chin, reorganizacji jej armii jako części armii chińskiej z tym, że przyłączy się ona do działań wojennych przeciwjapońskich. General Lewin jest rzekomo przeciwny powrotowi zewnętrznego Mongolii do Chin, gdyż uważa iż doprowadziłoby to do bezpośredniego starcia pomiędzy Japonią, a Związkiem Sowieckim. Jak twierdzi korespondent

dziennika japońskiego gen. Lewin uważa, że Sowiety powinny unikać bezpośredniego konfliktu z Japonią, starając się doprowadzić do interwencji międzynarodowej.

Bogomołow i Lewin, którzy powrócili do Moskwy w drodze powietrznej, przedstawili rządowi sowieckiemu swój punkt widzenia.

Polityka sowiecka w stosunku do Chin przybierze prawdopodobnie zdecydowaną formę po powrocie Bogomołowa z Moskwy do Naukinu.

Korespondent „Niszi Niszi Szinbun” twierdzi, iż już obecnie do zewnętrznego Mongolii skierowano znaczne posiłki, a w Błagowieszczeńsku znajdują się poważne kolumny zmotywowanych wojsk, gotowe w każdej chwili do wyruszenia w kierunku Ulan - Bator

Japonia czeka na zaproszenie...

Tokio, 15. 10. PAT. W odpowiedzi na zapytania dziennikarzy zagranicznych w sprawie stanowiska Japonii wobec konferencji 9-ciu mocarstw, jeden z wyższych urzędników ministerstwa spraw zagr. oświadczył, iż rząd japoński nie otrzymał dotychczas formalnego zaproszenia na tę konferencję i że stanowisko Japonii będzie określone dopiero po nadejściu tego zaproszenia. Możliwość przyjęcia zaproszenia przez Japonię nie jest wyłączona jednakże nie jest możliwym, aby Japonia przyjęła zaproszenie, o ile nadal będzie uważana za napastnika.

Bruksela, 15. 10. PAT. Agencja Havasa donosi: Zgoda rządu belgijskiego na zorganizowanie konferencji 9-ciu mocarstw-sygnatariuszy paktu w Waszyngtonie, zostanie oficjalnie ogłoszona po nadejściu odpowiedzi z Rzymu i Tokio oraz po zakończeniu rozmów między Londynem i Waszyngtonem na temat warunków, w których odbędzie się ta konferencja.

Waszyngton, 15. 10. PAT. Na konferencję 9 mocarstw wysłana zostanie specjalna delegacja z Normanem Davisem na czele. Delegacja, do której przydzielonych będzie kilku rzeczoznawców, odpłynąć ma w przyszłym tygodniu do Europy.

Dyplomaci nie próżnują...

Tokio 15. 10. PAT. Ambasador brytyjski Craigie wyczuł ministrowi spraw zagranicznych Hirocie protest z powodu incydentu pod Ming - Hong, gdzie samoloty japońskie ostrzelały samochód brytyjskiego attache lotniczego.

Tokio 15. 10. PAT. Władze japońskie w Szanghaju, konferują w przyjazny sposób z brytyjskim konsulem generalnym w sprawie

incydentu pod Ming - Hong, gdzie był otrzeźwiony samochód brytyjskiego attache lotniczego. Władze japońskie wyjaśniają, że z dwóch samochodów, tylko pierwszy był oznaczony barwami brytyjskimi. Samoloty japońskie unosiły się na wysokości przeszło tysiąca stóp, mogły więc nie rozróżnić barw angielskich, wymalowanych na dachu samochodu. Władze japońskie, jak donosi agencja Domei, mają nadzieję, że incydent zostanie załatwiony w sposób zadowalający obie strony.

Obrona koncesji międzynarodowej Szanghaju

Szanghaj 15. 10. PAT. Wobec tego, że bombardowanie miasta przez artylerię oraz samoloty chińskie i japońskie trwa bez przerwy dniem i nocą, przystąpiono do zreorganizowania obrony międzynarodowej koncesji Szanghaju. Równocześnie z otrzymaniem posiłków zarówno morskich, jak i lądowych przystąpiono do budowy okopów i podziemnych schronów. Uchodźcy chińscy zostali wysłani do okolicznych wsi, co znacznie ułatwia życie w koncesji. Wydano również szereg zarządzeń higienicznych i sanitarnych, mających na celu zwalczanie epidemii. Do miasta powróciło wiele kobiet chińskich, które podczas pierwszych walk opuściły Szanghaj. Przebywają one jednak poza obrębem międzynarodowej koncesji.

Ovomaltine
wzmocni i Ciebie!

Protest społeczeństwa żydowskiego

Warszawa, 15. 10. ŻAT. ŻAT-na otrzymała od posła dra Sommersteina następujące oświadczenie: Wobec notatek w prasie, jakoby parlamentarzyści żydowscy nie aprobowali proponowanego na znak protestu przeciwko ghettu ławkowemu strajku powszechnego ludności żydowskiej w Polsce, stwierdzam kategorycznie, że twierdzenie to nie ma żadnej podstawy. W obecnej sytuacji ludności żydowskiej, a szczególnie żydowskiej młodzieży akademickiej, należy jednomyślnie zrealizować zarówno protestacyjny strajk powszechny w dniu 19 bm. jak i proklamowany tydzień akademika żydowskiego w dniach od 20—27 bm. Podpis:

Dr Emil Sommerstein

Warszawa, 15. 10. ŻAT. W sprawie ostat-

Tajemnicze zniknięcie planów z angielskiej fabryki samolotów

Londyn, 15. 10. PAT. Agenci Scotland Yardu prowadzą dochodzenie w sprawie zniknięcia tajnych planów z biur zakładu Parnall Co, wyrabiających części samolo-

Łatwy sposób, by mieć białe zęby i uniknąć ich psucia się.

Nie przyzwyczajaj się do brzydkich, żółtych zębów. Sposób, aby stały się one białe i nie ulegały psuciu się jest prosty. Czyść codziennie zęby w specjalny sposób: stosuj słynną w całym świecie pastę do zębów Colgate.

Lekarze-Dentyści zalecają pastę Colgate dla jej podwójnego działania. Po pierwsze jej przenikająca pasta dociera do najbardziej ukrytych miejsc między zębami, gdzie rozpoczyna się ich psucie. Usuwa ona przyczynę tego psucia: małe cząsteczki pożywienia, których szczoteczką nie można dosięgnąć. Po drugie, jej łagodna pasta poleruje zęby delikatnie i bezpiecznie, przywracając im ośniewającą białość i piękno.

PASTA DO ZĘBÓW COLGATE

nich napadów na studentów żydowskich na terenie wyższych uczelni we Lwowie poseł dr Sommerstein interweniował w piątek u ministra W. R. i O. P. prof. Świętosławskiego.

Dwaj ministrowie przyjęci przez Prezydenta R. P.

Warszawa, 15. 10. PAT. Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu dzisiejszym ministra rolnictwa i reform rolnych Juliusza Poniatowskiego, a następnie ministra sprawiedliwości Witolda Grabowskiego.

Parlamentarzyści ukraińscy u szefa rządu

Warszawa, 15. 10. PAT. Pan prezes Rady Ministrów gen. Sławoj-Składkowski przyjął w dn. 15 bm. przedstawicieli ukraińskiej grupy parlamentarnej w osobach pp. wicemarszałka Mudryja, senatora Łuckiego i posła Celewiczca.

W czasie audyencji omawiane były bieżące sprawy polityczne dotyczące ludności ukraińskiej.

tów. Zakłady te znajdują się w Tolworth w hrabstwie Surrey. O zniknięciu planów stało zawiadomione ministerstwo lotnicze.

PRZEGLĄD PRASY

Pp. Michał i Wacław Wawelbergowie

Truizmem jest twierdzenie, że żyjemy w epoce, w której nie obowiązują żadne zasady etyczne, w której pakt nie jest paktem, umowa nie jest umową a zobowiązanie nie jest zobowiązaniem. Ale to co spotkało spadkobierców blp. Wawelberga i blp. Rotwanda przekracza wszystkie, najniższe normy, jeśli już nie etyki to przyzwoitości. Dwaj Żydzi Wawelberg i Rotwand stworzyli w Warszawie szkołę, a licząc się z rozmaitymi możliwościami, zastrzegli sobie wyraźnie, że do szkoły ma być przyjętych przynajmniej 50 procent Żydów i Żydzi ci powinni korzystać z pełnych praw. Dziś w szkole, ufundowanej przez dwóch Żydów stosuje się nie tylko numerus clausus, ale wprowadzono ghetto lawkowe a tendencje idą w tym kierunku, by do szkoły tej nie dopuścić wogóle Żydów. Spadkobiercy Wawelberga (Rotwandowie już są wychrzczeni) dopominają się obecnie o prawa, pukają do bram ministerstwa, lecz wszystkie ich wysiłki są daremne. Niedawno dopiero można było czytać w prasie warszawskiej następującą wiadomość:

Kuratorzy Szkoły pp. Michał i Wacław Wawelbergowie wystąpili na terenie Ministerstwa z całą stanowczością przeciwko bezprawnemu zarządzeniu dyrekcji Szkoły, która nie potrafiła się przeciwstawić burdom i warcholstwu oenerowskiej młodzieży i pod presją tych, anarchizujących życie akademickie żywiołów, wydała zarządzenie, godzące nie tylko w zasadę równości wszystkich obywateli, lecz również podrywające w sposób jaskrawie niemoralny umowę, zawartą między rodziną fundatorów a Ministerstwem.

Czy starania pp. Michała i Wacława Wawelbergów odniosą skutek — trudno przewidzieć. Na pocieszenie pp. Wawelbergów można tylko przypomnieć, że nie oni pierwsi są ofiarą naiwności żydowskiej. W dziejach ostatnich lat mamy niejeden tego rodzaju objaw naiwności. Przed kilku laty znany milioner, Żyd, Louis Rosenwald, który na cele żydowskie „z zasady“ nie ofiarował żadnych datków, podarował magistratowi berlińskiemu milion dolarów na rzecz wielkiej kliniki dentyst. dla ubogich miasta Berlina. I on zastrzegł się, że personal i pacjenci mają rekrutować się ze wszystkich sfer, bez względu na przynależność religijną i narodową. Dziś, w Berlinie zapomniano o Rosenwandy, dziś żaden lekarz ani żadne dziecko żydowskie nie ma dostępu do kliniki stworzonej dzięki wspaniałemu darowi Żyda. — Zmarły niedawno prezes „Zentralvereinu“ w Niemczech Jerzy Simon kolekcjonował przez całe życie wspaniałe dzieła sztuki a przed śmiercią ofiarował je muzeum berlińskiemu. Dziś — żaden badacz żydowski nie ma dostępu do galerii sztuki stworzonej przez Żyda, a przed galerią znajduje się napis: „Żydom wstęp wzbroniony“.

Czy trzeba mnożyć przykłady? PP. Michał i Wacław Wawelbergowie znajdują się w dobrym towarzystwie. W poszukiwaniu legitymacji czy biletu wstępu do obcego, nieżydowskiego towarzystwa lub społeczeństwa składali ci i inni ofiarodawcy żydowscy wspaniałe dary i doczekali się, że te dary zostały wykorzystane przeciwko temu społeczeństwu, z którego ofiarodawcy pochodzą. Dziś — protestują, dziś mówią o niemoralności, dziś patrzą, jak dzieło stworzone ich rękami czy rękami ich ojców staje się niedostępne nawet dla ich dzieci. Czy będzie to dla nich przestroga?

Rasizm

W stosunku do Żydów nie ma jeszcze jednolitego miernika w prasie antysemitycznej. Nie wiadomo czego się trzymać, czy miernikiem jest rasa, czy religia czy też narodowość? Dla nas Żydów jest to oczywiście rzecz obojętna, ale okazuje się, że i wychrztów nie pozostawia się już w spokoju. Charakterystycznym jest, że prasa endecka ze znanych wychrztów usiłuje na gwałt robić Żydów. „Dziennik Narodowy“ pisząc o naukowych kursach dla obcokrajowców, poświęconych kulturze polskiej, czyni tego rodzaju uwagę:

W końcu dodać należy, że było rzeczą wy-

soce nietaktowną mianowanie jednym z kierowników naukowych kursów o kulturze polskiej — Żyda p. Marcelego Handelsmana z Warszawy. Czyżby doprawdy brakło już polskich profesorów, polskich wybitnych uczonych, ażeby na kursach o kulturze polskiej musiał właśnie sterczeć obok profesora Jachimieckiego i prof. Blachowskiego — Żyd

Prof. Marcelego Handelsmana jest znanym historykiem, a jest rzeczą wiadomą, że od dobrych kilkunastu lat jest katolikiem i z żydostwem nie ma nic wspólnego. Ten moment był przecie niezwykle ważny przy objęciu przez niego katedry na uniwersytecie warszawskim, katedry, której nie mógł otrzymać z powrotem Żyd, Szymon Aszkenazy Zaliczanie więc prof. Handelsmanna do Żydów traci anachronizmem

Konfiskata jakiej nie było

Po licznych ciosach, jakie spotkały ostatnio całą prasę, syndykaty dziennikarzy nareszcie ocknęły się i zaczynają protestować. Ale wśród powodzi konfiskat zdarzyło się coś, czego jeszcze nie było: skonfiskowano w „Chwili“ przemówienie Marszałka Józefa Piłsudskiego. Oczy-

... a teraz zapowiadamy najwspanialszy przebół sezonu

CZAR CYGANERII
W rolach głównych: JAN KIEPURA i MARTA EGGERTH

Ostatnie wieści z Palestyny

(Dokończenie ze str. 1-szej).

Jerozolima, 15. 10. ŻAT. W osiedlach żydowskich dookoła Tel Awiwu panuje spokój, tylko w Ben Szemen terroryści przez jedną godzinę ostrzeliwali kolonistów, którzy stawili jednak

zdecydowany opór i zmusili napastników do opuszczenia kolonii.

Ofiar po stronie żydowskiej nie było.

Z Jaffy donoszą, że sytuacja jest tam nadal naprężona. Ulice są patrolowane przez większe oddziały policji. W piątek do południa nie doszło jednak do zakłócenia spokoju. Piątkowe pociągi popołudniowe zostały odwołane na wszystkich palestyńskich liniach kolejowych.

Banda uzbrojonych terrorystów ostrzeliwała

Skład sukna w Krakowie?

B.SCHÖNBERG - GRODZKA 39

dziś na drodze między Jerozolimą a Betleem ukazujące się na szosie samochody. W piątek do wieczora ofiar w ludziach nie było.

Od rana silne patrole policji w pełnym uzbrojeniu krążą po ulicach Jerozolimy. Bramy Starej Jerozolimy strzeżone są przez silne oddziały policji. Wszyscy przechodnie są poddawani skrupulatnym rewizjom osobistym a osoby podejrzane są zatrzymywane.

Jerozolima, 15. 10. ŻAT. Wedle relacji z nader wiarygodnego źródła, nowy wybuch terronu arab-

Spieszcie wszyscy na
GLÜCKEL HAMELN
z Idą Kamińską

Burza nad Małą Azją

Stambuł, 15. 10. PAT. Gwałtowna burza, która przeszła nad Małą Azją, wyrządziła wielkie szkody w Smyrnie. Liczne rzeki wystąpiły z brzegów z powodu ulewnych deszczów. W Smyrnie ulice niżej położone były całkowicie zalane, co uniemożliwiło wszelką komunikację. Ruch tramwajowy został wstrzymany w całym mieście. Piwnice wielu domów stoją pod

wiście sąd uchylił konfiskatę i oto można czytać w „Chwili“ jedyne w swoim rodzaju orzeczenie sądu. Sąd uchwała:

Nie uwzględniając wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie o uznanie za usprawiedliwioną konfiskatę artykułu pt.: „Przemówienie Marszałka Józefa Piłsudskiego na zjeździe Związku Nauczycielstwa Polskiego“ i konfiskatę tego artykułu uchylić.

Jest to chyba jedyny wypadek konfiskaty słów Marszałka Piłsudskiego od r. 1926 I jakże pięknie brzmią w decyzji sądu słowa, że „sąd w artykule tym nie dopatrzył się żadnych znamion przestępstwa“ Przypomina się znany dwuwiersz na temat konfiskat:

PIM podawał: „burza walił“
I to też skonfiskowali...

skiego w Palestynie jest

aktem dobrze zorganizowanej akcji obejmującej cały kraj.

Przygotowania trwały od kilku tygodni i zostały zakończone w ostatnich dniach. Akty gwałtu wybuchły jednocześnie w różnych częściach kraju, jakby na jeden rozkaz. W całej Palestynie rozpoczęła się dziś

mobilizacja nadliczbowych żydowskich policjantów pomocniczych.

Policjanci zbierają się w lokalach publicznych, szkołach i salach gimnastycznych, gdzie są szkoleni do objęcia czynnej służby w zagrożonych miejscowościach.

Jerozolima, 15. 10. ŻAT. Dziś został ogłoszony stan wyjątkowy z zakazem ruchu ulicznego przez 24 godzin, który od kilku dni obowiązywał w okręgu safedzkim. Policja aresztowała w Safedzie 24 Arabów, których osadzono w Akko.

W Jaffie policja dokonała dziś rewizji w mieszkaniach i lokalach handlowych licznych notabłów arabskich. W wyniku aresztowano prezesa jaffskiej izby handlowej, przywódcę robotników portowych w Jaffie i trzech innych notabłów arabskich, których w drodze administracyjnej

skazano na 3-miesięczne zesłanie do Akko

W Nablus policja dokonała licznych rewizji w mieszkaniach miejscowych notabłów arabskich, aresztując 3 z nich. Sytuacja w Haifie jest naprężona. Policja znajduje się w stanie pogotowia alarmowego przygotowana na wszelką ewentualność. Dotychczas spokój nie został zakłócony.

Stojący na kotwicy na wodach jaffskich parowiec włoski Marco Polo jest strzeżony przez silne oddziały policji.

Jak donosi dzisiejsza „Al Islamia“ rząd palestyński nie udzielił konsulom włoskim w Jerozolimie, Jaffie i Haifie zezwolenia na opuszczenie Palestyny. Wiadomość ta wydaje się nieprawdopodobna.

wodą.

Liczne łodzie w Bosforze zerwały się z kotwic i zostały wyrzucone na brzeg. W Stambule burza wyrządziła również wielkie szkody, zrywając w wielu miejscach dachy, wyrwijąc drzewa i obalając słupy telegraficzne. Parowiec „Mukar“ zerwał się z kotwicy i został poważnie uszkodzony.

Dr J. KLAUSNER

Profesor Uniwersytetu Hebrajskiego

Stan obecny Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie

Z okazji inauguracji nowego roku szkolnego na Har Hacořim

„Student żydowski zawsze gościnnie przyjmować będzie kolegę chrześcijanina i muzułmanina, który pragnie czerpać wiedzę na U. H.”

I.

Dwa ideały odwiecznie przyświecały narodowi żydowskiemu w jego życiu duchowym: Zakon i wiedza, wiara i nauka. Za czasów proroków i w czasach twórców Talmudu oba te nurty tworzyły nierozdzielną jedność duchową. Biblia nie odróżnia zagadnień, dotyczących Żyda jako takiego, od spraw obchodzących go jako człowieka. Podobne stanowisko zajmuje również Talmud, a jeden z ojców Kościoła wystąpił nawet wobec uczonych talmudycznych z zarzutem, że „marnują swój czas w laboratoriach na doświadczeniach przyrodniczych”.

W średniowieczu oraz w czasach nowożytnych Żydzi również uprawiają wiedzę ogólną obok specjalnej nauki żydowskiej. Wszelako stosunek wzajemny wspomnianych pierwiastków kultury ulega zmianie. Przede wszystkim wiedza ogólna jest czymś podrzędnym wobec nauki Zakonu, i poszczególne dziedziny wiedzy ludzkiej stają się „służebnicami” religii (ancillae theologiae). Poza tym Thora jest przedmiotem studiów w specjalnych „Akademiach żydowskich”, podczas gdy nauki powszechne czerpano z obcych ksiąg, względnie pobierano w obcych uczelniach. W ten sposób powstaje rozdział między Zakonem a wiedzą. Nie płyną one ze wspólnego źródła i nie stanowią równorzędnych wartości. Jedynie we Włoszech uczyniono dwukrotnie próbę założenia Uniwersytetu dla Żydów w r. 1466, a następnie w roku 1564. Próby te jednak nie powiodły się ze względu na brak zrozumienia wśród samych Żydów oraz wskutek przeszkód ze strony władz.

Wraz z pierwszym braskiem wielkiego ruchu narodowego, w okresie „palestynofilstwa” (Chowewe Syjon), powstaje także idea założenia specjalnego uniwersytetu żydowskiego. Pierwszym inspiratorem tego projektu w latach 1882—1884 był dr Herman Schapiro, profesor matematyki na uniwersytecie heidelbergkim. W 15 lat później, w roku 1897, wraz z wystąpieniem Herzla, myśl ta znów zaprzęta umysły. Znany pisarz hebrajski Ruben Breinin pisze na temat uniwersytetu hebrajskiego w miesięczniku berlińskim „Zion”, a na pierwszym Kongresie Syjonistycznym zagadnienie to jest przedmiotem dyskusyj pomiędzy wspomnianym prof. Schapiro a Drem Ehrenpresem, obecnym naczelnym rabinem w Sztokholmie. W roku 1902, po piątym Kongresie Syjonistycznym, ukazała się w Berlinie pierwsza broszura „O Wyższej Uczelni Żydowskiej” i rozpoczęła się silna propaganda, na czele której stali Dr Chaim Weizmann, Dr Martin Buber i Berthold Feiwel.

Obostrzenie ograniczeń dla studentów-Żydów na uniwersytetach carskiej Rosji oraz założenie pierwszego gimnazjum hebrajskiego w Jaffie (dziś w Tel Awiwie) spowodowało, że idea Uniwersytetu Hebrajskiego doznaje nowego impulsu. Należało z jednej strony umożliwić młodzieży żydowskiej w Rosji dostęp do wyższego wykształcenia, poza tym sprawą pilną stała się potrzeba stworzenia wyższej szkoły dla abiturientów Żydów w samej Palestynie. Piszący te słowa podniósł w roku 1911—1912 konieczność założenia w pierwszych czasach przynajmniej jednego fakultetu humanistycznego. Na XI Kongresie syjonistycznym o Uniwersytecie hebrajskim w Jerozolimie wygłosili przemówienia M. Ussyszkin i Dr Ch. Weizman i kongres uchwala powołanie komisji celem opracowania projektu uruchomienia uniwersytetu. Wojna światowa niestety te prace przygotowawcze przerwała. Atoli jeszcze przed zakończeniem wojny, po zdobyciu Jerozolimy przez wojska brytyjskie, Dr Ch. Weizmann kładzie

dnia 24 lipca 1918 roku kamień węgielny pod budowę przyszłego Uniwersytetu Hebrajskiego na górze Scopus. 7 lat (1918—1925) jednak jeszcze musiało upłynąć, zanim uniwersytet z pięknej idei przetworzył się w czyn realny.

W roku 1922 ówczesny gubernator Jerozolimy Ronald Stors powziął myśl założenia uni-

wersytetu angielskiego w Jerozolimie. Okoliczność ta pchnęła naprzód sprawę uruchomienia Uniwersytetu Hebrajskiego. W tym celu powołano komitet, w skład którego weszli: Ussyszkin, Achad-Haam, Dr Magnes, El. Ben Jehuda, Norman Bentwich, Dawid Jelin, Dr J. Klausner, Dr A. L. Meir i Sz. Ginsburg. Ten właśnie komitet przygotował otwarcie uniwersytetu, które nastąpiło w trzy lata później. 1-go dnia święta Chanukka czwarty został instytut Judaistyczny przez dra Magnesa, który poświęcił się całkowicie sprawom uniwersyteckim i stał się ich praktycznym wykonawcą, 1-go zaś kwietnia 1925 roku, pod przewodnictwem Dra Ch. Weizmanna, nastąpiło uroczyste otwarcie Uniwersytetu w obecności Lorda Balfoura,

który w tym celu specjalnie przyjechał do Palestyny. Nie sposób wymienić wielkiej liczby uczonych żydowskich i wybitnych osobistości nieżydowskich ze wszystkich krańców świata, którzy brali udział w tym wspaniałym akcie. Jedno tylko należy podkreślić: po raz pierwszy od 2000 lat najszlachetniejsi przedstawiciele narodów świata złożyli hołd narodowi żydowskiemu i jego duchowej kulturze.

II.

Od tego czasu rozpoczyna się stopniowy rozwój Uniwersytetu Hebrajskiego, trwający od lat 12-tu. Jakie są osiągnięcia Uniwersytetu w tak krótkim okresie czasu?

Uniwersytet Hebrajski posiada obecnie dwa fakultety: Humanistyczny, który powstał w roku 1928 i Matematyczno-Przyrodniczy, założony w roku 1935.

Fakultet Humanistyczny składa się z 3 instytutów naukowych: a) Instytutu Nauk Judaistycznych, b) Instytutu Orientalistycznego, c) Instytutu Nauk Humanistycznych.

Instytut Judaistyczny obejmuje następujące dyscypliny: 1) Biblia, 2) Talmud, 3) Piśmiennictwo okresu Gaonatu babilońsko-arabskiego oraz literatura rabiniczna, 4) Średniowieczna literatura hebrajska, 5) Nowoczesna literatura hebrajska, 6) Język hebrajski, 7) Historia Żydów, 8) Palestynografia i ogólne krajoznawstwo Palestyny, 9) Filozofia żydowska, 10) Kabała, 11) Socjologia żydowska, 12) Prawo żydowskie.

W Instytucie Orientalistycznym wykładane są następujące przedmioty: 1) Język arabski, 2) Język perski, 3) Język staroegipski, 4) Język syryjski, 5) Historia Islamu, 6) Starożytna i nowoczesna literatura arabska, 7) Archeologia bliskiego Wschodu.

Z ogólnych nauk humanistycznych wykłada-

Już

21
paźdz.

22
paźdz.

23
paźdz.

25
paźdz.

26
paźdz.

ciąglenie I-ej klasy

Zakup bezzwłocznie Twój szczęśliwy los

w kolekturze

BRACIA SAFIER

Kraków, Rynek Gł. 6.

Główna wygrana
MILION
złotych

Zamówienia załatwia się odwrotną pocztą.
Konto P. K. C. Nr. 414.400.

NAPOLEON nie używał
nożyków
do golenia

POLONIA

bo, niestety, nie
było ich za je-
go czasów...

wersytetu angielskiego w Jerozolimie. Okoliczność ta pchnęła naprzód sprawę uruchomienia Uniwersytetu Hebrajskiego. W tym celu powołano komitet, w skład którego weszli: Ussyszkin, Achad-Haam, Dr Magnes, El. Ben Jehuda, Norman Bentwich, Dawid Jelin, Dr J. Klausner, Dr A. L. Meir i Sz. Ginsburg. Ten właśnie komitet przygotował otwarcie uniwersytetu, które nastąpiło w trzy lata później. 1-go dnia święta Chanukka czwarty został instytut Judaistyczny przez dra Magnesa, który poświęcił się całkowicie sprawom uniwersyteckim i stał się ich praktycznym wykonawcą, 1-go zaś kwietnia 1925 roku, pod przewodnictwem Dra Ch. Weizmanna, nastąpiło uroczyste otwarcie Uniwersytetu w obecności Lorda Balfoura,

ne są: 1) Historia Grecji i Rzymu, 2) Dzieje średniowiecza, 3) Historia nowożytna, 4) Język grecki i literatura, 5) Język łaciński i literatura, 6) Filologia romańska (francuska, włoska, hiszpańska), 7) Filozofia ogólna, 8) Pedagogika stosowana, 9) Archeologia ogólna i palestyńska, 10) Ekonomia agrarna, 11) Stosunki międzynarodowe.

Oczywiście, brak jeszcze w programie całego szeregu poważnych dziedzin nauki, liczba jednak przedmiotów wykładanych, stanowiących dyscypliny najistotniejsze dochodzi do 30, co się tyczy zaś nauk czysto judaistycznych, to nie ma obecnie w Europie i Ameryce uczelni, w której przedmioty te byłyby wykładane w zakresie tak obszernym, jak na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Hebrajskiego. Również nauki orientalistyczne traktowane są znacznie obszerniej niż na jakimkolwiek uniwersytecie europejskim. Poza tym sam fakt, że student-Zyd nabywa wiedzę ogólną obok nauki specjalnie żydowskiej, jest zjawiskiem zupełnie nowym, którego doniosłość zdołamy ocenić już w najbliższej przyszłości.

Fakultet Matematyczno-Przyrodniczy składa się z następujących 10 instytutów specjalnych: 1) Instytut matematyczny, 2) Instytut fizyczny, 3) Instytut chemiczny, 4) Instytut botaniczny (wraz z instytutem flory biblijnej i talmudycznej), 5) Instytut zoologiczny, 6) Instytut geologiczny (wraz z meteorologią i klimatologią), 7) Instytut parazytologii, 8) Instytut Higieny i Bakteriologii, 9) Instytut fizjologiczny, 10) Instytut badania raka. Zaslugują poza tym na podkreślenie specjalne badania w dziedzinie prehistorii, dalek archiwum muzyki wschodniej, badania etnograficzne Żydów wschodnich, ważne zbiory archeologiczne, muzeum flory biblijnej itd.

Szczególnie doniosłe znaczenie posiada Biblioteka Narodowa i Uniwersytecka, która obejmuje 325.000 tomów we wszystkich językach świata — największy księgozbiór na całym bliskim wschodzie. Biblioteka wydaje przy po-

pracowników naukowych. Z uczuciem dumy i satysfakcją Uniwersytet może wskazać na fakt, że przyczyną u siebie przeszło 20 profesorów i docentów z Niemiec, których jedyną zbrodnią w dawnej ojczyźnie było ich żydowskie pochodzenie.

III.

Na czym polega główne znaczenie Uniwersytetu Hebrajskiego?

Dwa doniosłe zagadnienia złożyły się na powstanie idei Uniwersytetu Hebrajskiego: niedola Żydów we wschodniej i środkowej Europie i klęski judaizmu w całym świecie.

Z jednej strony profesorowie i studenci żydowscy ulegają prześladowaniom w Niemczech i w krajach Europy wschodniej, wobec czego narodowi naszemu grozi niebezpieczeństwo pozostania za lat kilkadziesiąt bez warstwy inteligencji. Z drugiej strony judaizm tradycyjny w krajach wschodniej Europy ulega stopniowej zagładzie, a w ślad za tym idzie likwidacja słynnych akademii talmudycznych, które dawniej były ogniskiem tradycyjnej wiedzy żydowskiej, skąd promieniowała ona na cały świat.

Uniwersytet Hebrajski ma ambicję niesienia pomocy i ulgi narodowi żydowskiemu w jego niedoli. Przyczyną na serdecznie ulegających prześladowaniom studentów i profesorów, jednocześnie zastępuje akademie judaistyczne dawnego typu i zabiegać będzie o zachowanie nagromadzonych wiekami skarbów nauki judaistycznej.

Ale znaczenie Uniwersytetu nie ogranicza się tylko do tego. Pragnie on służyć narodowi jeszcze pod innymi względami. Fakt, iż na naszej wszechnicy wykładane są pod jednym dachem talmud i chemia, piśmiennictwo hebrajskie obok literatury greckiej i łacińskiej, filozofia żydowska obok ogólnej, kabała obok fizyki — fakt ten trudno jeszcze obecnie ocenić w całej jego doniosłości. Dzięki temu nastąpi z czasem wzajemne przenikanie się ducha judaizmu i ideałów ogólnoludzkich nauk ścisłych i humanistycznych, religii i życia.

Poszukujemy Pożyczki hipotecznie zabezpieczonej w wysokości zł. 40.000.—

względnie przyjmujemy udziałowca z większym kapitałem. rowazny zysk zabezpieczony. zgłoszenia: Kraków, Skrytka pocztowa 64 pod „KUNCESJA”

Geologii — skład gleby palestyńskiej i podskórne skarby wodne, Instytut Meteorologiczny określa ilość opadów i ich podział, katedra palestynografii ustala miejsca osiedli żydowskich w dalekiej przeszłości, które jednocześnie stanowią drogowskazy na przyszłość. W taki sposób praca naukowa Uniwersytetu łączy się ściśle i przeplata z pracą kolonizacyjną w najszerszym tego słowa znaczeniu: z rolnictwem i przemysłem, ulepszeniem stanu sanitarnego, poznaniem skarbów naturalnych kraju i ich eksploatacją itd.

Zaznaczyć jeszcze należy, że profesorowie i lektorzy uniwersytetu biorą żywy udział w życiu publicznym i kulturalnym Palestyny. W Jerozolimie i Tel-Awiiw założono kursy uniwersyteckie dla spragnionej wiedzy szerokiej publiczności i nie ma kwestii naukowej i literackiej w kraju, w której nie wypowiedzieliby swego ważkiego słowa profesorowie Uniwersytetu Hebrajskiego.

IV.

Czy Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie w chwili obecnej jest tworem doskonałym? Bynajmniej!

Posiada on wprawdzie bardzo wiele, ale i braki jego niestety są jeszcze dość liczne.

Przede wszystkim należałoby stworzyć Wydział prawny. Kursy prawne rządu palestyńskiego mają na oku wyłącznie cele praktyczne i zadaniem ich nie jest badanie prawa jako nauki. Wydział Prawny Uniwersytetu Hebrajskiego miałby na celu pogłębienie badań nad prawem ogólnym oraz rozwój i pielęgnowanie specjalnego prawa żydowskiego w porównaniu z prawem rzymskim i prawodawstwem różnych

promadka do ust i róże

UNIVERSITE
DE BEAUTE

CÉDIB PARIS

— niedoścignione!

parciu Uniwersytetu, którego część organiczną stanowi, kwartalnik bibliograficzny „Kiriath Sefer”, istniejący od lat 13-tu, który zyskał sobie uznanie w świecie naukowym dzięki dokładności i ścisłości bibliograficznej. Doniosłe znaczenie posiada również wydawnictwo uniwersyteckie, które od 7-u lat wydaje kwartalnik naukowy „Tarbit” i które ogłosiło drukiem cały szereg dzieł naukowych, zwłaszcza takich, które są niezbędne dla studiów uniwersyteckich. Na szczególne wyróżnienie zasługuje seria „Klasyki filozofii w tłumaczeniu hebrajskim” (Platon, Arystoteles, Kartezjusz, Locke, Leibnitz, Kant, Fichte, Mill i inni).

Uniwersytet nadaje swoim absolwentom trzy tytuły naukowe: a) Magister Artium (M. A.), b) Dr filozofii (Ph. D.) — dla absolwentów wydziału humanistycznego c) Magister Scientiarum (M. Sc.). Dotychczas tytuł „Magister Artium” otrzymało 64 absolwentów i absolwentek, zaś „Magister Scientiarum” — 11 (wykłady na wydziale przyrodniczym rozpoczęły się przed 5—6 laty). W ubiegłym roku Uniwersytet po raz pierwszy nadał studentowi-badaczowi tytuł doktora filozofii. Mianem studenta-badacza określa się absolwenta uniwersytetu, który przygotowuje samodzielną pracę naukową (tak zwany „Post Graduated”). Liczba tych studentów-„badaczy” dochodzi już obecnie do kilkudziesięciu.

Studenci Uniwersytetu Hebrajskiego pochodzą dosłownie ze wszystkich krańców świata. Największa ilość pochodzi z Polski (około 450 studentów i studentek), za nimi idą studenci z Palestyny (około 150), a w mniejszej ilości z Litwy, Łotwy, Rumunii, Węgier, Ameryki, Egiptu, Iraku, a nawet z Mandżu-Kuo. Tak różnorodny skład osobowy studentów trudno znaleźć na jakimkolwiek innym uniwersytecie.

Liczba studentów wzrasta z roku na rok i w ostatnim roku akademickim dochodziła do 800. Mamy podstawę do przypuszczenia, że w najbliższych latach liczba ta wzrośnie do 2000.

Liczba docentów i lektorów również ciągle wzrasta i już obecnie dochodzi do przeszło stu, w tym 26 profesorów, 32 docentów, a reszta obejmuje instruktorów, asystentów oraz innych

Okoliczność, że profesorowie i studenci pochodzą z różnych krajów i stref kultury utrudnia wprawdzie w pierwszym okresie uporządkowanie życia akademickiego, ale z biegiem czasu powstanie na tym różnorodnym tle synteza kultury, jakiej ludzkość dotychczas jeszcze nie znała. Nie ulega wątpliwości, że w dalekiej przyszłości z pnia tego wyrośnie swoista kultura jednocześnie narodowa i ogólnoludzka, z której świat cały czerpać i korzystać będzie.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że wśród 800 studentów uniwersytetu znajduje się 200 studentek, które studiują nie tylko nauki ogólne, lecz również wiedzę judaistyczną. A wszak przed niedawnym jeszcze czasem kobieta żydowska nie znała prawie nic ze skarbów duchowej swego narodu. I w tej więc dziedzinie Uniwersytet, który stosuje w całej ciągłości zasadę równouprawnienia, położył wieki i niespożyte zasługi dla narodu i jego kultury.

Uniwersytet Hebrajski przyjmuje studentów bez różnicy wyznania i narodowości. Mamy obecnie wielu studentów chrześcijan, a przed ostatnimi zaburzeniami w kraju mieliśmy także studentów arabskich. Pewna studentka-chrześcijanka należy nawet do kategorii studentów-badaczy i przygotowuje poważną pracę naukową w języku hebrajskim p. t. „Wpływ biblii na nowoczesną literaturę hebrajską”. Jesteśmy przeświadczeni,

**ZE STUDENT ŻYDOWSKI ZAWSZE
GOŚCINNIE PRZYJMOWAĆ BĘDZIE
KOLEGĘ CHRZEŚCIJANINA I MU-
ZULMANINA, KTÓRY PRAGNIE
CZERPAĆ WIEDZĘ NA UNIWERSY-
TECIE HEBRAJSKIM.**

Uniwersytet Hebrajski jest ściśle związany z Palestyną i potrzebami jej mieszkańców. Tak np Instytut Mikrobiologiczny bada właściwości owadów, szerzących pewne choroby w kraju, Instytut Chemiczny — różne substancje krajowe i krajowi potrzebne, Instytut Higieny — specyficzne choroby subtropikalne, Instytut

narodów i państw w czasach przeszłych i teraźniejszych.

W dziedzinie nauk humanistycznych brak nam jeszcze katedry pedagogiki i psychologii, biblii, języków nowożytnych i ekonomii politycznej, a w zakresie nauk przyrodniczych — instytuty fizyki i chemii wymagają dalszej rozbudowy oraz utworzenia katedry geografii fizycznej i matematyki stosowanej.

Bardzo pilna jest sprawa Instytutu Rolniczego, który stanowi nieodzowną konieczność dla Palestyny, jako kraju przeważnie o charakterze rolniczym. Młodzież nasza z Palestyny wędruje do obcych krajów, ponieważ uniwersytet nie daje jej możliwości odbywania studiów agronomicznych w kraju.

Przystąpiono ostatnio do budowy szpitala uniwersyteckiego i realizuje się projekt utworzenia Instytutu Medycznego. Należałoby raczej dążyć do uruchomienia normalnego fakultetu medycznego. Twierdzi się zwykle, że za dużo jest lekarzy w kraju. Twierdzenie to jest może słuszne, o ile idzie o chwilę obecną. Większość naszych lekarzy jednak nie jest już młoda, a za lat kilkanaście odczuwać będziemy w kraju brak lekarzy, ponieważ uniwersytety w większości krajów diaspory są dla młodzieży naszej coraz mniej dostępne. Powinniśmy być przezorni i nie czekać do ostatniej chwili.

Wszystko to wymaga poważnych inwestycji i funduszy, które, miejmy nadzieję, zdołamy uzyskać, gdy w społeczeństwie żydowskim zrodzi się zrozumienie wielkiej doniosłości, jaką Uniwersytet Hebrajski posiada dla istnienia narodu żydowskiego i rozwoju jego kultury.

Albowiem nie lokalny uniwersytet palestyński powstał przed 12 laty w Jerozolimie, lecz wielkie ognisko duchowe narodu żydowskiego we wszystkich krajach diaspory, miejsce schronienia i tarcza obronna wobec srożącej się burzy dziejowej, zagrażającej naszemu narodowi zniszczeniem jego własnych skarbów duchowych i uczynieniem go narodem, pozbawionym kultury ogólnoludzkiej.

Jerozolima, 1937.

Teraz wasza kolej! tylko... nabądźcie los na loterię w szczęśliwej kolekturze A. Wolańska, Kraków. Rynek Główny 43. Konto P.K.O. 61160. Ciągnięcie rozpoczyna się 21-go października.

Czytając prasę zagraniczną

Palestyna pod włoskim obstrzałem

Niejednokrotnie już podkreślano, że nie-pokoje, jakie rozgrywają się od pewnego czasu w Palestynie podsypane są głównie przez emisariuszy włoskich, którzy nie przebierają w środkach, aby tylko sprawić trudności angielskiej władzy mandatowej. Te powszechnie znane fakty znajdują obecnie poparcie w szeregu nowych, a niezwykle ciekawych szczegółów, jakie przytacza tygodnik paryski „Vendemiaire”:

W czasie niepokojów w Hajfie zabity został urzędnik konsulatu austriackiego. Pogrzeb jego miał się odbyć w ścisłej tajemnicy. Kiedy przewożono jego zwłoki na cmentarz, arabscy terroryści napadli na kondukt i porwali trumnę. Dopiero po jakimś czasie udało się zwłoki odnaleźć, a dochodzenie wykazało, że rzekomy urzędnik konsulatu austriackiego był w rzeczywistości agentem włoskim, który bawił w Hajfie krótki zaledwie czas, mimo to jednak zdołał wywołać kilkanaście starć i zamieszek.

Coza tym dowiadujemy się jeszcze o jednym charakterystycznym wypadku. Mianowicie kiedy akty terrorystyczne mnożyć się zaczęły coraz bardziej, rząd palestyński zaproponował gotowość ochrony dyplomatów zagranicznych przebywających w Jerozolimie. Wszyscy przyjęli tę propozycję, jedynie konsul włoski oświadczył, że powiewająca chorągiew włoska na konsulacie jest jego zdaniem dostateczną już ochroną.

Włosko-arabski sztab generalny

Konsul włoski widocznie wiedział, iż może polegać na sympatii terrorystów do jego rządu, który wszelkimi środkami stara się ich popierać i który urządził im nawet specjalną akademię wojskową w Bagdadzie, gdzie obraduje włosko - arabski sztab generalny.

Jest to — podaje wspomniane pismo — uczelnia sztuki dyplomatycznej i wojskowej. Założona została przed dwoma laty, a 220 instruktorów włoskich wychowuje w niej kadry arabskich agitatorów. Akademia ta zajmuje się zresztą nie tylko Palestyną ale i Indiami, francuskimi koloniami w Afryce Północnej, oraz republikami muzułmańskimi w Rosji sowieckiej. W ścisłym kontakcie z tą akademią był też znany awanturnik i „bohater” arabski z czasów rozruchów, Kaukadzi.

Za jego pośrednictwem mufti jerozolimski utrzymywał stały kontakt z agentami włoskimi. Część korespondencji między muftim a Kaukadzimi została w ostatnich dniach przejęta przez władze brytyjskie, przeciwko czemu mufti założył solenny protest. Agenci brytyjscy jednak z łatwością potrafili przekonać muftiego, że leży w jego interesie skar-

DIWANY WELNIANE

**Chodniki
Kapy
Narzuty
Koce
Firanki
Linoleum
Ceraty**

5898k

w wielkim wyborze

**„PRZEMYSŁ LINOLEUM“
KRAKOW, RYNEK GL. 10**

gą tę możliwie rychło wycofać. Korespondencja ta zawiera cenne dane o propagandzie włoskiej, oraz o akcji rozpowszechniania biuły agitacyjnej, skierowanej przeciwko „brytyjskim ciemnościom” i zaopatrzonej w podobiznę Mussoliniego.

Innym agitatorom, który w ścisłym porozumieniu z władzami włoskimi rozwija szeroką działalność w Palestynie jest milioner amerykański Charles Crane.

On to finansował wszystkie rozruchy arabskie w r. 1929, 1932 i 1936. Można śmiało powiedzieć, że gdyby Crane wycofał się z tego „interesu”, przeważna część szefów arabskich pozostała by bez grosza przy duszy. Crane popiera Arabów dla celów spekulacyjnych. Przed trzema tygodniami bawił on w Rzymie, gdzie odbył konferencję z Mussolinim we własnej osobie.

Może jednak wreszcie w związku z ostat-

Kącik dla palaczy:

**Rewelacja w cenie i gatunku
Gilzy „PELNOWATKI — ALTESSE“,
z najlepszych, najtańsze**

nią zmianą kursu politycznego w Palestynie ograniczona zostanie również i „działalność” tych „obcych agentur”? W interesie Imperium brytyjskiego leży ukrócenie swobody nie tylko morskich ale także i lądowych piratów z pod znaku rzymskiego.

Polska zbliża się do Francji

Znani francuscy pisarze i sui generis żydoznawcy bracia Jerome i Jean Tharaud, od bywają obecnie podróż po Polsce i opisują swe wrażenia na łamach „Paris - Soir”. Opis ten zasługuje ze wszech miar na określenia „Dichtung und Wahrheit”.

Nie wystarczy widocznie zabawić w jakimś kraju przez kilka dni, aby zorientować się dokładnie w sytuacji, od tego jest jednak fantazja pisarska, by skorzystać z niej w opresji.

Francuscy podróżnicy stwierdzają przede wszystkim, że Polska odwraca się radykalnie od Niemiec. Wybitni przedstawiciele polskiej opinii publicznej mieli im oświadczyć:

Nie mieliśmy innego wyjścia, jak tylko zawrzeć przyjaźń z Niemcami. Dziś jednak widzimy, żeśmy się oszukali. Mniejszość polska w niemieckiej części Śląska jest przesławiana, jak nigdy. Zwracamy się więc z powrotem ku Francji. W obecnej chwili nie ma ani jednego Polaka, któryby uważał, że szczerą przyjaźń z Niemcami jest możliwa.

Trzeba by jednak braci Tharaud skierować chociażby np. do p. Mackiewicza. Jego informacje wypadłyby niezawodnie nieco odmiennie.

Porozumienie polsko-żydowskie koniecznością

Naturalnie, że omówienie znalazło też i położenie Żydów w Polsce. Francuscy pisarze zaznaczają, iż narodowa demokracja chciałaby, jak Hitler, Żydów wygnąć bez skrupułów. Jednakże

przeciętna opinia zdaje sobie sprawę, że nie można będzie się obejść ani bez żydowskich pieniędzy, ani bez żydowskiej aktywności. Poza tym istnieje też i ludzka strona tego zagadnienia. Gdzież skierają swe kroki te tyśiączne rzesze wygnanych biedaków?

W konsekwencji więc dochodzą ci Francuzi do następującego wniosku:

Sytuacja Żydów w Polsce jest bez wyjścia, a raczej istnieje tylko jedno wyjście: Żydzi i Polacy, czy chcą czy nie chcą, muszą się porozumieć, aby żyć razem. Zmusza ich do tego przeznaczenie.

I my naturalnie możemy się pod te słowa podpisać. Trzeba szukać możliwości porozumienia — zgoda! — jednak ta droga do porozumienia prowadzi np. przez — numerus clausus, który pisarze francuscy między wierszami usprawiedliwiają?

Żydzi — piszą bracia Tharaud — widzą w numerus clausus niesprawiedliwość i za-

Felieton muzyczny

Fiasko premierowe „Cyrulika Sewilskiego“

Habent sua fata także dzieła operowe; znany wiele takich utworów, które przyjmowano entuzjastycznie na premierze i pierwszych przedstawieniach, a które los szybko pograżył w zapomnieniu i złożył na wieczny odpoczynek w pyłe archiwów teatralnych. Bywało jednak czasem i naodwrot: arcydzieła, które do dziś zwycięsko ostały się zębowi czasów i zmianom upodobań, mody lub stylu i wciąż jeszcze stanowią podstawę repertuaru operowego, wywołując zawsze i wszędzie podziw i zachwyt, spotykały się na swych prapremierach z szyderstwem, wyśmianiem i odrzuceniem. Dwa zwłaszcza takie fiasko premierowe słyną w historii muzyki: „Cyrulika Sewilskiego“ Rossiniego w Rzymie i „Tannhäusera“ Wagnera w Paryżu. Dla psychologii publiczności, problematyczności jej znanstwa i kaprysów powodzenia scenicznego stanowią oba bardzo znamien-

ne memento, przy czym służyć mogą jako pocieszenie dla kompozytorów, których opery podobnie odrzucono, a którzy z pewnością nie są ani Rossinim ani Wagnerem... Mimo wszystko jednak niezwykle wartości artystyczne tkwiące w obydwu dziełach utorowały im drogę i zwyciężyły, a dzisiejszy słuchacz staje zdumiony, gdy się dowiaduje, jak błahie, przypadkowe i nieistotne przyczyny mogły zadecydować o niepowodzeniu; zupełnie jak w życiu jednostki Coprawda, obok tych śmiesznych i nieprzewidywanych przypadkowości działały za kulisami również i inne, dobrze obmyślane siły zawistne, które przygotowały na czas nastroje, rozjątrzyły antagonizmy i urobiły opinię inscenizując „odruch” publiczności. Wszystko razem przy sprzyjających okolicznościach doprowadziło do skandalu, o którym — jak o wszystkim złym — szybko zapomniano.

Takie sprzyjające okoliczności towarzyszyły też narodzinom scenicznemu opery Rossiniego „Il barbiere di Siviglia”. Tytuł tego dzieła brzmiał wówczas „Almaviva” dla odróżnienia od znaney wtedy, powszechnie lubianej i granej opery cenionego kompozytora neapolitańskiego Giovanniego Paesiella, skomponowanej około roku 1780 w Petersburgu. Kiedy dyrektor opery rzymskiej książę Sforza Cesarini zamówił w r. 1815 „Cyrulika” u 23-letniego Rossiniego, liczył Paesiello blisko 75 lat, był osobistością w świecie muzycznym, przed którą także Rossini miał głęboki szacunek; atoli skomponowanie muzyki konkurencyjnej do tego samego libreta nęciło niewątpliwie młodego rywala, który miał wtedy już za sobą kilka większych sukcesów operowych i głośne nazwisko. Aby jednak usunąć wszelkie podejrzenie wyzwania starego mistrza i być w porządku z opinią zwrócił się Rossini listownie do Paesiella, zapewniając go o swoim uwielbieniu i czci i tłumacząc przyczyny i motywy zamierzonej kompozycji. Staruszek odpowiedział serdecznie, komplementował młodszego kolegę i życzył dużo powodzenia, ale poza plecami knuł intrygę, Rossini zaś wszędzie pokazywał list Paesiellego na swoje usprawiedliwienie i jako legity-

mach na ich prawa. Dla tych przyczyn 90 procent ich młodzieży jest otwarcie czy też jawnie komunistyczna (!) To zaś z drugiej strony tłumaczy (!) falę gwałtownego antysemityzmu, która obecnie przechodzi przez Polskę.

Nawet nie jeden antysemita w Polsce musiałby powiedzieć naszym francuskim „przyjaciółom”, że z rachunku procentowego zasięgu guja bezwzględnie na stopień niedostateczny. Właśnie ostatnie dni przyniosły kilka wielkich procesów komunistycznych (na Pomorzu, na Wołyniu), gdzie na ławie oskarżonych nie zasiadał ani jeden Żyd. A zresztą, czy panowie Tharaud nigdy np. nic nie słyszeli o młodzieży syjonistycznej? A poza tym, jeśli antysemityzm „tłumaczy” się „komunizmem żydowskim”, który ze swej strony ma źródło w numerus clausus i innych ograniczeniach, to nie prostszego, jak doradzić tym miarodajnym osobom, które udzielały gościom francuskim informacyj, by zniesione zostały te ograniczenia, a tym samym ustana i ich konsekwencje. Tak powinny nasi turyści byli uczynić, gdyby myśleli logicznie. Ale — antysemitom nie wolno lo giki uznawać. A do tego cechu niestety zaliczają się też i nasi goście, autorzy książki „Kiedy Izrael jest królem”.

„W Polsce powstanie demokracja konserwatywna“

Zaostrzona kwestia żydowska — piszą oni w dalszym ciągu — jest powodem tego, że wielu w Polsce życzy sobie jakiegoś Hitlera. Ale ich zdaniem do tego nie dojdzie.

Polska nie kroczy ku dyktaturze, ale ku demokracji konserwatywnej, takiej, jaka istniała we Francji przed wojną. Najważniejszą rzeczą w tej chwili, to zmiana ordynacji wyborczej. Jeśli zostanie ona uchwalona — a są wielkie szanse, że to nastąpi — Polska jeszcze bardziej oddali się od reżimu hitlerowskiego.

Informacje — jak widać — z ostatniej chwili, podane jeszcze wprost na gorąco! W każdym razie my ze swej strony nie mamy nic przeciwko temu, by ziściła się przepowiednia, iż zanosi się w Polsce na demokrację choćby konserwatywną, choćby taką, jak w przedwojennej Francji.

(h)

FRYZJERZY! z pierwszorzędnym warszawskich i krakowskich

BASIA, EDWARD, ALEKSANDER, LUDWIK wykonują fryzury oraz trwałą ondulację według ostatnich modeli sztuki paryskiej i wiedeńskiej w firmie „ALBA“ Kraków, Szczepańska 7 — tel. 124-07

mację; wziął się też rychło do roboty, poleciwszy uprzednio poczynienie drobnych tylko zmian w tekście i w kilku sytuacjach scenicznych. Przed premierą złożył jeszcze raz oświadczenie pod adresem publiczności, zapewniając ją o poważaniu i uwielbieniu, jakie żywi dla sławnego Paesiella, czym jednak nie zdołał oczywiście przekonać podburzonych zwolenników staruszka, którzy byli już przygotowani do walnej bitwy.

Na premierze, wyznaczonej na 5 lutego 1816 odezwały się zaraz po zjawieniu się wyfraczonego kompozytora przy pulcie dyrygenckim — głośne gwizdania i śmiechy, które towarzyszyły uwerturze i początkowym scenom pierwszego aktu. Po chwilowym osłabnięciu piekielnego wrzasku, w którym oczywiście ginęły piękności muzyki, nastąpił nieprzewidziany wypadek: Manuel Garcia jako Alnavida, akompaniujący sobie sam na gitarze do serenady w pierwszym akcie, zauważył, niestety dopiero podczas śpiewu, że instrument jest nienastrojony. Nie przerywając, podkręcał struny, z których jedna pękła. Spotęowało to oczywiście wisielczą wesolość na widowni. Po cavatinie Rosiny zdawało się, że losy opery korzystnie się zmieniają, jednak wszystko zepsuł znów Don Basilio, który przy wejściu na scenę zaczepił o wystający gwóźdź i tak fatalnie się przewrócił na scenie, że dotkliwie sobie pokaleczył twarz i podczas

W poniedziałek zapadnie wyrok w procesie starosty Wąsa i tow.

Przemyśl, 15. 10. (Seg.) Ostatni dzień trwającej od 3 tygodni rozprawy karnej dygnitarzy jarosławskich wypełniło przemówienie obrońcy bohatera procesu starosty Wąsa, tzw. „ostatnie słowo” oskarżonych oraz repliki prokuratora i obrońców.

Kilkugodzinne przemówienie wygłosił dr Frim w imieniu oskarżonego starosty. Zdaniem obrońcy, wszystkie zarzuty, skierowane przeciwko Wąsowi stwarzają tylko pozory przestępstw, których oskarżony nie popełnił. Wąsa spotkała wielka krzywda ze strony takich ludzi, którzy przede wszystkim winni mu są wdzięczność.

Z kolei zabrali głos oskarżeni, którzy prosili Sąd o uniewinnienie, względnie o łagodny wymiar kary. Osk. radca Strauß oświadczył m. in.: „Jeśli tu na sali obciążałem kogoś z mych towarzyszy niedoli, to czyniłem to jedynie w imię prawdy. Zdaję sobie sprawę, że moim postępkami splamiałem dobre imię urzędnika i działacza społecznego, honor męża i syna, i bardzo żałuję tych czynów. Straciłem dlatego chleb i znajduję się w strasznej sytuacji. Błagam przeto Sąd, aby łagodnym wyrokiem umożliwił mi powrót na to-

no rodziny i ażebym mógł jeszcze w przyszłości pracować dla dobra Państwa. Przrzekam, że będę się dobrze sprawował i pokryję wszelką szkodę, jaką wyrządziłem.

Wśród dużego napięcia wygłosił osk. starosta Wąs

następujące przemówienie:

— Mam czyste sumienie, honoru mego nie splamłem niczym nieuczciwym lub niegodnym. Nikomu nie wyrządziłem krzywdy, natomiast mnie samego spotkała wielka krzywda. Żałuję bardzo, że nie dopuszczono tu na salę w charakterze świadków byłych moich przełożonych wojewodów, którzy wystawiliby mnie odpowiednie świadectwo. Przez dziesięć lat pełniłem ciężką służbę starosty, a na pensję poszedłem dopiero w Lubartowie, w chwili, gdy wszczęto przeciwko mnie śledztwo. W sądzie zeznawałem tylko prawdę, świadkowie potwierdzili moje zeznania i jestem szczęśliwy, że prawda zjasniała w całej pełni.

Po replice prokuratora i końcowych przemówieniach obrońcy dra Grossfelda i dra Frima zapowiedział przewodniczący ogłoszenie wyroku na poniedziałek godz. 18-ta.

ECHA ZE ŚWIATA

Gwiazdy filmowe i ich dzieci

(s) Wspaniałe dumne wille wśród rajskich ogrodów, błogosławionych słońcem i tropikalną bujną roślinnością. Wnętrze urządzone z najwyższymi smakiem i komfortem. W garażach — auta najbardziej luksusowe. Szczęśliwi właściciele rozporządzają bajecznym wprost kontem bankowym, opromienia ich aureolą miłości i sławy...

Tak w wyobraźni naszej wygląda życie każdej gwiazdy filmowej. Rzeczywistość przedstawia się trochę inaczej. Rzeczywistość opowiada o ciężkiej pracy aktorów i o tęsknocie piękności filmowych do spokojnego życia rodzinnego, i do dziecka. Ale przecież jesteśmy w Hollywood. Dla rodziców i dzieci życie tu jest niezwykle ciężkie. Trudno rozwiązać problem: Czy mogę zostać matką i nie narażać kariery? A drugi: Jak ochronić dziecko przed niebezpieczeństwem, które tu nań czyha na każdym kroku?

Marlena Dierich, zapytana co jest największym marzeniem jej życia, odpowiedziała z westchnieniem: „Gdybym tylko miała dobrą szkołę w Hollywood” (jej córeczka wychowuje się w Szwajcarii). Istnieją wprawdzie dobre szkoły w Hollywood, ale istnieje tu także plaga kidnapperów. Dlatego muszą te biedne — bogate dzieci filmowe jeździć do szkoły w zamkniętych limuzynach, po dstrażą uzbrojonych dozorców. Rodzice zajęci przez cały dzień w atelier, nie mają chwili spoko-

ju. I dziecko nie może zrobić kroku bez opieki uzbrojonej straży.

Ostatnio dziwna, ale uzasadniona ankieta wywołała w Hollywood senację. Wykazała ona, że „baby” w Hollywood kosztuje gwiazdę filmową — cyfrowo biorąc — tak dużo, że musi zrezygnować z macierzyństwa.

A więc przede wszystkim gaża artystki. Dla przykładu, Norma Shearer, żona zmarłego reżysera Irvinga Thalberga, może z czystym sumieniem stwierdzić, że jej dwoje dzieci kosztowały ją okrągło czterysta tysięcy dolarów: jej pensja wówczas wynosiła w Metro pięć tysięcy dolarów tygodniowo. Ale macierzyństwo pociąga za sobą jeszcze większe niebezpieczeństwo mianowicie podczas przymusowej pauzy, traci się nieraz nie tylko wielką rolę, ale niekiedy można także ulec zapomnieniu. Jak wiadomo, Hollywood ma niesłychanie szybkie tempo życiowe i krótką pamięć. Gloria Stuart wyliczyła, że jej córeczka kosztowała ją trzydzieści tysięcy za straconą gażę i dalszych dwadzieścia za straconą rolę.

Albo wypadek Heleny Twelvetrees. Przed trzema laty była popularną gwiazdą i pobierała tygodniowo 2500 dolarów. Urodziła synka i poświęciła jego wychowaniu prawie cały rok. Wtedy miała właśnie objąć rolę w filmie „Bill of divorcement”. Wobec tego, że była przeszkodzona, oddano rolę początkującej artystce Katarzynie Hepburn. Katarzyna Hepburn w ciągu nocy stała się sławna, a Helena Twelvetrees otrzymuje całkiem małe rólki i bardzo niską gażę...

Ale tęsknota za dzieckiem jest zbyt naturalnym uczuciem, ażeby wreszcie nie zatriumfować. Artystki hollywoodzkie rozwiązały problem. Adoptują obce dzieci.

I tak, Miriam Hopkins znalazła swojego złotowłosego synka, który pono jest nawet trochę do niej podobny — w sierocińcu. Uwielbia swojego synka, a przy tym nie opuściła atelier ani przez jeden tydzień. Oświadczyła swoim bliskim: „Nie mogłabym mojego chłopca bardziej kochać, gdybyin go sama urodziła”.

Wallace Beery zaadoptował czarującą dziewczynkę, która wspaniale tańczy i śpiewa. Można ją było podziwiać w filmie „China Seas”. Al Joison i Ruby Keller zaadoptowali małego „Sonny Boy”, pół-Irlandczyka a pół-Rosjanina i są szczęśliwi, bo mały jest niezmiernie pogodnym dzieckiem i ma bardzo czułe serduszko. I tak możnaby przytoczyć cały szereg innych przykładów.

Gwiazdy filmowe tęsknią za ciepłym rodzinnym, a że nie mogą sobie na to pozwolić, uciekają się do iluzji, do szlachetnego kłamstwa, które się im tym chętniej wybacza, że korzystają na nim nie tylko sami, ale i biedne dzieci, które wyrwane z szarych życia, dostają się nagle w otoczenie pełne miłości i światła.

DR. H. APTE.

Mały felieton

M. Nudelman

Udany dowcip

Zapukano do drzwi mego gabinetu i wszedł jakiś młodzieniec, przedstawiając mi się tymi słowami:

— Zasadniczo pochodzę z prowincji, z okolic Chelma. Tam się wychowałem i zakosztowałem pierwszych upojeń życiowych. Przez długi czas byłem kawalerem. Tak, niema głupich, ale trzy lata temu pozwoliłem się dobrowolnie spełać węzłami małżeńskimi, to znaczy, pan rozumie? Ożeniłem się, i to dość poważnie. Od tego też czasu datuje się moje wielkie rozczarowanie życiowe, pod wpływem którego wpadłem w melancholię. Stałem się cynikiem. Tak, Sarkazm bucha ze mnie z wszystkich stron. I otóż to wszystko znalazło ujście w tworzeniu dowcipów. Zarzuciłem swój dotychczasowy zawód — byłem tapicerem i...

— I stał się pan komikiem — dokończyłem za niego.

— I to jeszcze jakim! — zapalił się młodzian. Czuję w sobie prawdziwy talent. Żarty, dowcipy idą u mnie, jak po maśle. Onegdaj padał deszcz, a że ja nie mam mieszkania, więc poszedłem przez czekać ulewę na dworzec i tam w poczekalni machnąłem tuzin dowcipów.

Nagle kichnąłem.

Młodzieniec podbiegł do stolika w kącie i zaczął coś pisać gorączkowo w zeszytiku.

— Co pan robi? — pytam go.

— Wpadł mi właśnie do głowy żart na temat kichania!

I przeczytał „żart o kichaniu”, a ja bezwiednie zacząłem ziewać. Widząc to, chwycił zeszyt i powiada:

— Na temat ziewania mam całe trzy stronicowe dowcipy!

I znów zaczyna czytać

On czyta, a ja drzemię.

Spostrzegł, że drzemię i powiada:

— Mam dużo kawałów o drzemaniu także!

— Bardzo pięknie — powiadam — ale właściwie w jakim celu pan przyszedł do mnie?

— Przyszedłem do pana, gdyż chciałbym, by pan mi pomógł zamieścić moje żarty w jakimś piśmie humorystycznym. Jestem pewien, że czytelnicy będą się zachwycać, a pismo, które będzie je drukować, wzbogaci się bardzo prędko. Bo ja mam niezwykły talent, tak proszę pana!

Czyta mi znów jakiś dowcip o zrazach duszonych, a ja ziewam. Widząc, że to nie robi na mnie wrażenia powiada:

— To nie jest taki sobie lekki dowcip, ten dowcip trzeba dobrze przetrawić i dopiero po pewnym czasie można się z niego śmiać.

I poszedł sobie.

Nazajutrz znów się pokazał.

— No i cóż — pyta — czy pan się później śmiał?

— Nie, ani trochę!

— To w takim razie mam co innego dla pana, ale to już jest szlagier!

I czyta. Ja patrzę na niego i zastanawiam się, jak go się tu pozbyć.

— I pan się wcale nie śmieje? — pyta zdziwiony.

— Nie.

— Może pan spróbuje?

— Wykluczone!

— Może później trochę?

— Nie obiecuję!

— Może jednak się panu uda, ja później zadzwonię.

— W kilka godzin później nasz komik dzwonił i pyta się, czy się śmiałem z dowcipu.

— Nie! — powiadam kategorycznie.

— Podejrzewam pana, że pan się jednak śmiał! Cisnąłem słuchawkę.

Nazajutrz geniusz znowu przyszedł.

— Jak to dobrze, że zastałem pana w domu. Cejałem panu przeczytać dowcip numer 57, o księżycu.

Czyta i patrzy mi uważnie w twarz.

— No i co pan na to?

— Ten dowcip też się panu nie udał.

— Wołec tego powiem panu, co o panu myśle — wola zaperzony — pan obawia się rywalizacji i dlatego pan się nie chce śmiać!

Gwałtownie wyleciał z pokoju i jeszcze w przedpokoju krzyczał: „Pan jest zły człowiek, gdybym pana nawet w stopę skrobał, toby się pan też nie śmiał, znamy się na takich!”

Myślałem, że się go już pozbyłem. Ale gdzie tam! Nazajutrz znów przyszedł.

— Chcę jeszcze raz spróbować — powiada — mam tu numer 22, to jest wypróbowany kawał. Jeżeli pan mi nie wierzy, to mogę zawołać mego kuzyna, on tu stoi na schodach, to on zaświadczy, że kiedy słyszy ten dowcip, dostaje spazmów ze śmiechu. Zawołać go?

— Nie trzeba! — powiadam i uzbrajam się w

Delegacje „Akiby” u starosty białskiego

(Telejonom od naszego korespondenta)

Bielsko 15. 10. (R) W dniu dzisiejszym starosta w Białej p. dr Alberti przyjął delegację Zarządu Głównego „Akiby” w osobach p. Bitterówniej, dra J. Ohrensteina i J. Niechtausera, prowadzoną przez radnego m. Białej dra Feuereisena. Delegacja przedstawiła p. staroście obecny stan Domu Chaluca przy ulicy Wenzelisa. W związku z odbudową Domu p. starosta przyrzekł, że wyda odpowiednie zarządzenia celem utrzymania w tej okolicy zupełnego spokoju.

Beth Chaluc w Białej będzie odbudowany!

Bielsko 15. 10. (R) Podczas ostatnich zajęć w Bielsku - Białej zdemolowano Dom Chaluca w Białej, który zamieszkiwała pluga Akiby. Zniszczono doszczętnie urządzenie domu, spalono cały dobytek chaluców, wyrwano okiennice i drzwi, rozbito ogrodzenie o betonowych słupach. Chalucim zmuszeni byli opuścić dom i ulokować się tymczasowo gdzieś indziej. Nad wytworzoną sytuacją obrał wczoraj wydział org. syjon. „Haszchar” który po dłuższej dyskusji i wysłuchaniu opinii przedstawicieli Akiby tow. dra J. Ohrensteina i J. Niechtausera — powziął jednomyślną uchwałę, by odbudować Beth Chaluc i umożliwić pludze powrót do swego domu i normalnej pracy możliwie w jak najkrótszym czasie.

לחברנו החביב י"ד הסתדרות המקומית מר מנחם טברים
דברי תחנונים לבנים למות עליו אמו ע"ה.
בעבודתו למכות התגשמות שאימתו ימצא טהם
הועד המקומי של הסתדרות הציונית
בית התפלה. אהבה ציון קשאטוב.

Ubój rytualny w Bielsku zniesiony!

Bielsko 15. 10. (R) W dniu wczorajszym na posiedzeniu Rady Gminnej m. Bielska podał burmistrz dr Przybyła do wiadomości zarządzenie Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, mocą którego z dniem dzisiejszym tj. od 15 bm.

zniesiony zostaje ubój rytualny zwierząt gospodarskich na terenie m. Bielska.

Jeśli nawet społeczeństwo żydowskie w Bielsku liczyło się z możliwością poważnego ograniczenia uboju rytualnego, to mimo wszyst-

ko zaskoczony jest nagłością zarządzenia, które wchodzi w życie nazajutrz po jego ogłoszeniu.

Jak wiadomo, zniesiony został ubój rytualny na terenie całego województwa śląskiego, gdzie ludność żydowska nie przekracza 3 proc. ogółu mieszkańców. W związku z tym wojewoda kielecki i krakowski w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa wyznaczili dodatkowe kontyngenty mięsa pochodzącego z uboju ryt. dla miast sąsiadujących z województwem śląskim. I tak rzeźnia w Niwce (woj. kieleckie) dostarczyć ma mięsa dla ludności żydowskiej powiatu katowickiego, natomiast z województwa krakowskiego Oświęcim zaopatrywać ma powiat cieszyński, a Biała powiat bielski. Zachodzi jednak poważna obawa, że mimo dodatkowego kontyngentu przeznaczonego dla Bielska, Biała nie będzie w stanie dostarczać dostatecznej ilości mięsa pochodzącego z uboju ryt. dla ludności żydowskiej obu miast. Na razie nie wiadomo, ilu rzeźników żydowskich w Bielsku otrzyma koncesje, gdyż dopiero przed pięcioma dniami zawiadomiono zainteresowanych, by wnieśli do Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach podania o koncesje na sprzedaż mięsa z uboju rytualnego.

Jak z powyższego wynika, rzeźnicy ci ubi jać będą bydło w rzeźni bielskiej, skąd następnie sprowadzą mięso do Bielska.

Nie będzieszapóźno, jeżeli jeszcze dzisiaj zamowisz los Loterii Państwowej

w popularnej kolekturze

„SZCZĘŚCIE”

LWÓW, SYKSTUSKA 30

Konto czekowe P. K. O. Nr. 500.420

cierpliwość, słuchając „numeru 22”. Wkońcu mówię mu:

— Panie, szkoda pańskiej pracy. Zostaw pan dowcipy i bierz się pan do weselszego zawodu. Nic z tego nie będzie!

Młodzieniec milczał i cicho wysunął się z pokoju.

Odetchnąłem z ulgą.

Nazajutrz rano dzwoni telefon

— Halo! Kto mówi?

— To ja, humorysta!

— Panie, czego pan znów chce ode mnie — pytam wściekły.

— Chciałem panu powiedzieć, że wczoraj zstawiłem u pana w przedpokoju moje stare wytarte palto i włożyłem pańskie futro. No, i co pan na ten dowcip? Czy ten też nie jest udany?

Radio Zł 10.-
Tyle wystarczy na zadatek za doskonały aparat. Posiadamy na składzie wszystkie modele na rok 1938, na prąd i baterie fabryk:

**PHILIPS
ELEKTRIT
CAPELLO
TELEFUNKEN
HORNYPHON**

Fachowa firma radiowa

„ANTENA”
Kraków, Starowiślna 1
Telefon 178-77.
Cenniki i prospekty bezpłatnie.

O restytucję kredytu hipotecznego

Izba Własności Nieruchomej Miejskiej dla Województwa Krakowskiego organizuje zjazd delegatów Stowarzyszeń Własności Nieruchomej Miejskiej w Polsce, poświęcony sprawie restytucji kredytu hipotecznego długoterminowego. Zjazd odbędzie się w Krakowie 17 bm. w sali portretowej Magistratu miasta Krakowa o godz. 10-tej rano.

Dr. ALEKSANDER LAUERchoroby uszu nosa i gardła
powroci

ul. A. Potockiego 13 Tel. 110-94

DANCING-COCTAIL-BAR

**„MASCOTTE“
KRAKOW, GRODZKA 42**Codzienie otwarty od godz. 10-tej wieczór
w sobotę i w niedzielę o g. 6—9-tej five o'clock z pełnym programem orkiestra Sobelsohna, uprzejmie zaprasza Zarząd**PODZIĘKOWANIE**J. Wielmożnemu Panu Dr ROMUALDOWI LAKSOWI, Kraków, Tomasz 30, składam tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie za troskliwą opiekę i wyleczenie mnie z choroby wdzięczna
4728g

S. VOGLEROWA

PODZIĘKOWANIE

WP. Dr JULIUSZOWI GOLDSCHMIEDOWI, Kraków, ul. Józefińska 30, za wyleczenie mnie z ciężkiej i długotrwałej choroby składam tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie

JÓZEFA WIKTOROWA z RODZINĄ
4764g

Lunka Schlesinger

Kalman Selzer

Tarnów

Przemyśl

zaręczeni w październiku 1937 r.

Helena Abrahamer

Roman Berger

Kraków-Podgórze

Gdańsk

zaręczeni w październiku 1937 r.

Z okazji ślubu Naszego Kochanego Kusyna p. Ignac Falterera s p. Hanka Rothówna, serdecznie gratuluje i życzą dużo szczęścia

Sala, Ignac, Hela, Dudek, Zyga

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI

— „GLÜCKEL HAMELN“ grana będzie dwa razy dziennie. Mianowicie dziś po południu godz. 4.15 po cenach znizowanych i wieczorem godz. 8.45. Fakt, że przedstawienia „Glückel Hameln“ dobiegają końca, skłonić muszą tych wszystkich, którzy jeszcze nie widzieli tej wspaniałej sztuki do odwiedzenia teatru, celem poznania tej wartościowej sztuki, która w pięknym wykonaniu Idy Kamińskiej i jej zespołu stała się najbardziej sukcesową sztuką w Polsce. Już w najbliższy wtorek odbędzie się druga premiera Idy Kamińskiej. Drugą premierą Idy Kamińskiej będzie słynna sztuka znakomitego autora Władysława Fodora (autora „Matury“) „Tajemnica lekarska“.

— PREMIERA „MILIONERA“ W. LICHTENBERGA. Dziś ukaże się na scenie teatru im. J. Słowackiego komedia W. Lichtenberga pt. „Milioner“. Jest to zabawna, miejscami rozrzucająca komedia, oparta na logicznie przeprowadzonym i wnikliwie podpatrzonym motywie idee fixe której ulega załamany bezpowrotnie w operacjach giełdowych potentat finansowy. Odtąd żyje fikcją odegrania się, podparty miłością i oddaniem córki i nawzajem gorąco ją kochający. — „Happy end“ tej milej komedii rozwiewa utopię „milionera“, ale gotuje mu lepszą „rzeczywistą“ rzeczywistość. — Postać milionera — słynną rolę znakomitego aktora wiedeńskiego Bassermana — odtwarza Waclaw Nowakowski. Jego córka będzie T. Suchecka, wечно rozrzuconym sekretarzem T. Kondrat, synem autentycznego milionera, który sytuację ratuje i najszczęśliwiej rozwiązuje J. Kaliszewski, a gośćmi i osobami zaplątanymi w uczesne gup pro quo: J. Korecka, Mrowińska, Opaliński, Turski, Wroński i in.

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Jutro po południu „Profesja pani Warren“, sztuka G. B. Shaw'a w premierowej obsadzie.

— PREMIERA W „BAGATELI“. Już dawno nie pamięta teatralny Kraków takiego powodzenia, jakim cieszyła się wczorajsza premiera oryginalnej komedii muzycznej pt. „Scena i buty“ w opracowaniu i reżyserji Ref-Rena. Od początku do końca skrzy się humorem i werwą i różnorodnością świetnych scen. Dziś i jutro powtórzenie całego przedstawienia.

— MISCHA ELMAN słynny skrzypek-wirtuoz, którego każdorazowy występ jest zawsze wielką sensacją artystyczną, wystąpi dziś w sobotę 16 bm. w Starym Teatrze. Gra tego fenomenalnego

Ze sportu**Nowy skandal w boksie
krakowskim**

Skandaliczne stosunki w Wydziale Sportowym KOZB wywołują coraz głośniejsze echo. Ostatnimi decyzjami zajmuje się coraz bardziej opinia publiczna, krytykując je ostro i domagając się rewizji tych postanowień.

Przytoczone przez nas onegdaj fakty, mające na celu zmuszenie Makkabi do stoczenia wygranej już de facto walki, nabierają charakterystycznego wyrazu w świetle nowych posunięć Wydziału Sportowego.

Jak wiadomo, chodzi o mecz Sokół—Makkabi, który nie został rozegrany z winy Sokoła. Związek chce na gwałt zmusić Makkabi do powtórzenia tego meczu i wyznaczył termin na nadchodzącą niedzielę, 17 bm., przeciw czemu Makkabi wniosła protest.

Tymczasem stało się coś czego menery Wydziału Sportowego nie przewidzieli. Otóż Sokół nie dostał sali i nie mógł w niedzielę urządzić meczu. Oczywiście, że w każdym innym wypadku mecz taki zostałby zweryfikowany jako w. o. dla przeciwnika, gdyż obowiązkiem gospodarza jest

wystarać się o salę.

Ale tak stałoby się w każdym innym wypadku, ale nie tutaj, gdzie oddaloby to mistrzostwo Makkabi. Panowie rządzący Wydziałem Sportowym posunęli się więc do nowego bezprawia, tym razem nabierającego już cech skandalu.

Wyznaczono trzeci termin meczu Sokół—Makkabi. Ale nie dość tego, termin ten wyznaczono na czwartek 21 października. W dzień powszedni, kiedy zawodnicy zajęci są do późnych godzin wieczornych pracą zawodową, każe się im stanąć na ringu.

Cel tego jest jasny i przejrzysty. W niedzielę 24 października ma się odbyć spotkanie Sokół—Wisła. A przed rozpoczęciem tego meczu wynik meczu Sokół—Makkabi będzie już wiadomy!

Nie wyznacza się więc meczu Sokół—Makkabi, jakkolwiek bezprawnie, na jakiś termin niedzielny, ale na gwałt chce się znać ten wynik przed 24-tym październikiem.

W jakim celu?..

Domyśleć się chyba łatwo!

**Sport palestyński przed ważnymi
zadaniami**

Specjalna służba informacyjna „Nowego Dziennika“

Tel Awiw 15, 10, (S) Pierwsze tegoroczne ligowe zawody piłki nożnej, jakie odbyły się między drużynami „Hapoel“ i „Makkabi“ stały się świętem sportu palestyńskiego. Był to bowiem pierwszy występ „Hapoelu“ po jego powrocie z tournée zagranicznego.

Spotkanie z „Makkabi“ kładzie kres długim sporom i nieporozumieniom, jakie od pewnego czasu trwały między tymi dwoma drużynami palestyńskimi.

W ogłoszonych przed meczem przemówieniach podkreślono ważne zadania, jakie czekają obecnie sport palestyński. Wkrótce bowiem mają się rozegrać zawody o zdobycie pucharu światowego piłki nożnej, prócz tego zbliża się trzecia Makkabiada, zawody o mistrzostwo Azji zachodniej, oraz igrzyska olimpijskie. We wszystkich tych zawodach reprezentowana będzie Palestyna przez członków drużyn „Makkabi“ i „Hapoel“.

Gdy wykazała wysoki poziom i można było sobie wyrobić zdanie o klasie, jaką sport palestyński reprezentuje. W obliczu mającego wkrótce nastąpić spotkania z reprezentacją Grecji można było też z zadowoleniem stwierdzić, że Palestyna rozporządza doskonałym materiałem, jeśli chodzi o bramkarzy i obrońców, słabiej natomiast przedstawia się linia ataku.

**Podwójne zwycięstwo Makkabi
palestyńskiej w Egipcie**

Specjalna służba informacyjna „Nowego Dziennika“

Tel Awiw, 15, 10, (S) Na basenie pływackim w Aleksandrii odbyło się pierwsze spotkanie drużyny pływackiej Makkabi w Hajjcie i przedstawiciel międzynarodowego związku pływackiego w Aleksandrii. Gra zakończyła się wspaniałym zwycięstwem Makkabi w stosunku 4:0.

Zawodom przypatrywały się tysiące ludzi, wśród nich zaś był obecny też oficjalny przedstawiciel króla egipskiego Faruka, Stryj królewski, książę Omar, wręczył imieniem króla puchar zwycięskiej drużynie palestyńskiej.

Następne zawody piłki wodnej między drużyną

artysty porywa zmysłowym czarem tonu, namiętnością dynamiki i świetnością techniki.

— TEATR DLA DZIECI Wesoła Gromadka w Salj Saskiej, ul. św. Jana 6 powtarza przesłanną i wesołą bajkę o drewnianym pajacyku Pinokio dziś, godz. 4-ta pop. i jutro dwukrotnie, godz. 11 przedp. i 4-ta pop.

— UROCZYSTE OTWARCIE ZBIOROWYCH WYSTAW OBRAZÓW artystów malarzy: Wolfa Grünberga, Jakuba Pfefferberga, Eljazy Weintrauba odbędzie się jutro, w niedzielę w Zyd. Domu Akad. Przemyska 3. Wystawa zapowiada się bardzo ciekawie i wzbudzi niechybnie zainteresowanie w szerokich rzeszach społeczeństwa. Otwarcia dokona dr Chaim Hillstein.

— STOW. MŁODYCH MUZYKÓW ul. Sławkowska 12 urządzi w niedzielę 17 bm. koncert w wykonaniu pp. Natalij Weissman - Hublerowej, (fortepian), Józefa Mikulskiego (wiolonczela) i Ireny Brossówny (akomp.) Wstęp wolny. Początek godz. 18-ta.

palestyńską a egipską, odbyły się w Kairze. Zwycięstwo i tym razem odnieśli pływacy „Makkabi“ w stosunku 9:2, zdobywając drugi puchar dla barw palestyńskich.

REPREZENTACJA PIŁKARSKA LIGI POLSKIEJ uczestniczy w turnieju w Lille i Paryżu 31 bm. i 1-go listopada br. Pierwszego dnia walką Liga Polska — Francja północna w Lille, oraz Liga Paryska — Reprez. Bolonii, następnego dnia zaś zwyciężczy między sobą o pierwsze i drugie miejsce, oraz pokonani o trzecie i czwarte miejsce.

MISTRZOSTWO KOLARSKIE POLSKI W BIEGU NA 75 KLM NA PRZELAJ rozegrane zostanie 17 bm. na terenach Fortu Bema w Warszawie.

AL. BROWN, znany bokser murzyn amerykański, znokautował w Genewie Auvierre'a (Szwajcaria) w drugiej rundzie.

PRZYBYŁKO startować będzie w międzynarodowym biegu maratońskim 28 bm. w Koszycach.

W MEDIOLANIE w turnieju tenisowym zawodowców pokonał Nuesslein Cocheta, a Tilden Ramillona, ponadto para Nuesslein — Ramillon zwyciężyła parę Tilden — Cochet.

WARTA POZNAŃSKA organizuje 21 listopada br. wielki międzynarodowy turniej bokserski w Poznaniu z udziałem dwóch mistrzów olimpijskich i dwóch mistrzów Europy. Sensacją będą spotkania Nürnberg (Niemcy mistrz Europy) — Kajnar (rewanż za klęskę k. o. ubiegłego tygodnia), Despeaux (Francja mistrz olimpijski wagi średniej) — Chmielewski (mistrz Europy), Michelot (Francja mistrz Europy) — Szymura.

MECZE LIGOWE NADCHODZĄCEJ NIEDZIELI: w Krakowie Garbarnia — Warszawianka, we Lwowie Cracovia — Pogoń, w Łodzi LKS — Wisła.

JĘDRZEJOWSKA opuściła już New Jork i znajduje się w drodze powrotnej do kraju. Noga jej jednak tkwi jeszcze w gipsie, co potrwa jeszcze kilka tygodni.

WARSZAWA — HELSINKI MECZ BOKSERSKI odbędzie się 17 bm. w Warszawie. Będzie to pierwszy występ pięściarzy fińskich w Polsce. W teamie Warszawy znajdują się dwaj żydowscy bokserzy Rotholc i Rozenblum, a w rezerwie Neuding i Rundstein.

REPERTUAR KINOTEATROW

ADRIA: Ziemia błogosławiona (Paweł Muni).

APOLLO: „Trafalgar“ (Freddie Bartholomew, Tyrone Power)

ATLANTIC: „Zamek tajemnic“ (Ray Milland, Standing) i „Pan redaktor szaleje“ (Fertner, Sielański).

BAGATELA: „Wszystko dla zwycięzcy“ (James Cagney), na scenie kom. muz. „Scena i buty“.

PROMIEN: „Boccaccio“ (film niemiecki).

STELLA: „30 karatów szczęścia“ i „Wilhelm Tell“.

SZTUKA: Anonimowy kochanek (Jedwabna życie) (Jean Artur i Ray Milland).

UCIECHA: „Znachor“ (Janusz Stępowski, Bar-szczewska, Zacharowski i in.).

WANDA: „Koniec Pani Cheyney“ (Joan Crawford, William Powell).

PRAWO i ŻYCIE

Zbiorowe układy pracy

I.

Jesteśmy bezustannie świadkami ciągłego i coraz szerszego rozbudowywania się ustawodawstwa pracy.

W tej dziedzinie wydana została niedawno ustawa o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31 poz. 242), która unormowała wyczerpująco tę dotychczas niejednolicie uregulowaną instytucję. Ustawa ta posiada niewytknie doniosłe znaczenie dla całego świata pracy i odgrywa bardzo ważną rolę w dzisiejszych stosunkach społecznych i gospodarczych.

Poniżej podajemy systematycznie zebrane najważniejsze przepisy o zbiorowych układach pracy (na postawie ustawy z uwzględnieniem rozporządzeń wykonawczych), których poznanie jest dla ogółu rzeczą nader ważną.

CO TO JEST UKŁAD ZBIOROWY PRACY?

Układem zbiorowym pracy jest układ co do warunków umów indywidualnych o pracę, zawarty między pracodawcą, albo prawnie istniejącym związkiem pracodawców z jednej strony, a prawnie istniejącym związkiem pracowników z drugiej strony, wiążący strony, które układ zawarły, oraz członków związku, będącego stroną.

Układ zbiorowy pracy ustala warunki, jakim powinny odpowiadać indywidualne umowy o pracę, lub umowy o naukę uczniów przemysłowych, oraz określa związane z pracą wzajemne zobowiązania stron. Treść układu nie może być sprzeczna z przepisami prawa, a w szczególności z przepisami o ochronie pracy.

KTO PODLEGA PRZEPISOM USTAWY O ZBIOROWYCH UKŁADACH PRACY?

Ustawie o zbiorowych układach pracy podlegają:

1) pracownicy, t. j. osoby, zatrudnione na podstawie umów o pracę, lub umów o naukę zawodową;

2) pracodawcy, t. j. osoby zarówno fizyczne, jak i prawne, zatrudniające tych pracowników.

Spośród pracowników ustawa nie odnosi się do: 1) uczniów, pracujących w warsztatach szkolnych, oraz terminatorów, pracujących w zakładach rzemieślniczych,

2) osób, zatrudnionych w urzędach i przedsiębiorstwach państwowych (Lasy Państwowe, P. K. P., Polska Poczta, Telegraf i Telefon), oraz samorządowych,

3) i robotników, zatrudnionych w gospodarstwach rolnych, leśnych i ogrodowych, oraz w przedsiębiorstwach z nimi związanych.

KTO JEST UCZESTNIKIEM UKŁADU ZBIOROWEGO PRACY?

Ustawa wprowadza pojęcie uczestnika układu zbiorowego pracy, przez którego rozumie tego, kto układ zawarł, lub do układu przystąpił.

KTO MOŻE ZAWRZEĆ UKŁAD ZBIOROWY?

Ze strony pracodawców mogą zawrzeć układ zbiorowy pracy: 1) poszczególni pracodawcy, 2) zrzeszenie pracodawców, i 3) lub związek rzemieślniczy.

Ze strony zaś pracowników mogą zawrzeć układ związki zawodowe pracownicze, lub zrzeszenie takich związków

KTO MOŻE PRZYSTĄPIĆ DO UKŁADU ZBIOROWEGO?

Ten, kto może zawrzeć układ zbiorowy pracy, może także przystąpić do każdego układu (już zawartego), jednakże pod warunkiem zgody ze strony uczestników, należących do przeciwnej grupy.

KOGO WIĄŻE ZBIOROWY UKŁAD PRACY?

Układ zbiorowy pracy wiąże uczestników układu (t. zn. tych, którzy układ zawarli, lub do układu przystąpili), oraz członków związków, będących uczestnikami układu.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że zarejestrowany układ wiąże pracodawcę także w odniesieniu do jego pozostałych pracowników (nie zrzeszonych), należących do tej samej gałęzi pracy, do której odnosi się układ, ci zaś pracownicy przyjmują na siebie obo-

wiązki wynikające z układu zbiorowego dla pracowników zrzeszonych.

JAKA MA BYĆ FORMA UKŁADU?

Układ zbiorowy pracy, przystąpienie do układu nowych uczestników, przedłużenie okresu jego mocy wiążącej, zmiany układu, wypowiedzenie układu, zapowiedzenie jego wygaśnięcia, oraz zgodne rozwiązanie układu muszą być zawarte w formie pisemnej — pod rygorem nieważności w razie braku tej formy.

OD JAKIEGO TERMINU OBOWIĄZUJE ZBIOROWY UKŁAD PRACY?

Zarejestrowany układ zbiorowy pracy wiąże od terminu, oznaczonego w układzie, a jeżeli układ takiego terminu nie podaje, to — od dnia następnego po dacie podpisania układu.

NA JAKI CZAS UKŁAD ZOSTAJE ZAWARTY?

Układ zbiorowy pracy może być zawarty na czas oznaczony, lub nieokreślony.

TERMIN WYPOWIEDZENIA UKŁADU.

Układ zbiorowy pracy, zawarty na czas nieoznaczony, lub poszczególne postanowienia takiego układu, odnoszące się do pracowników fizycznych, mogą być wypowiedziane przez każdego z jego uczestników w terminie co najmniej jednomiesięcznym a odnoszące się do pracowników umysłowych — w terminie co najmniej 3-miesięcznym.

Jeżeli natomiast układ został zawarty na czas określony, to celem zakończenia mocy obowiązującej układu musi nastąpić zapowiedzenie wygaśnięcia przez jakiegoś z uczestników układu na 1 miesiąc przed upływem terminu układu, gdyż w przeciwnym razie układ przedłuża się automatycznie na czas nieoznaczony, chyba że strony wyraźnie w układzie postanowiły, że układ mimo braku zapowiedzenia wygaśnięcia nie przedłuża się.

Wypowiedzenie, lub zapowiedzenie wygaśnięcia układu zbiorowego pracy uważa się za dokonane w dniu następnym po dniu, w którym Inspektor Pracy (rejestrujący układ), otrzyma do wysłania do wszystkich uczestników pism, zawierających wypowiedzenie układu pracy, względnie zapowiedzenie jego wygaśnięcia

O ile którykolwiek z uczestników układu wypowiedział układ, względnie zapowiedział jego wygaśnięcie, w takim razie każdy z pozostałych uczestników może przyłączyć się do pierwszego wypowiedzenia, lub zapowiedzenia wygaśnięcia na ten sam termin, jednakże musi to skutecznym w terminie 7 dni od daty złożenia wypowiedzenia, lub zapowiedzenia Inspektorowi Pracy.

KIEDY UKŁAD ZBIOROWY MOŻE BYĆ ROZWIĄZANY PRZEDTERMINOWO?

Układ zbiorowy pracy może być rozwiązany przed terminem i bez zachowania terminu wypowiedzenia, względnie zapowiedzenia wygaśnięcia układu — tylko za zgodą wszystkich uczestników zbiorowego układu pracy.

KIEDY UCZESTNIK ZBIOROWEGO UKŁADU PRACY MOŻE BYĆ ZWOLNIONY OD UCZESTNICTWA W UKŁADZIE?

Jeżeli układ zbiorowy został zawarty na czas oznaczony, to rozjemca (którym jest Sąd Polubowny, ustanowiony w układzie zbiorowym, lub organ, przewidziany w przepisach prawnych do rozstrzygnięcia sporów, wynikających z układami zbiorowymi, albo wreszcie — w razie braku takiego rozjemcy szczególnego — komisja pod przewodnictwem Inspektora Pracy i z udziałem przedstawicieli stron) może na wniosek zainteresowanego po wysłuchaniu uczestników układu zwołać go od uczestnictwa w układzie przed upływem terminu układu, o ile według zasad dobrej wiary i po rozważeniu interesów obu stron uzna to za niezbędne bądź to z powodu wyraźnego uchybienia przepisom układu przez jakiegokolwiek z uczestników, stanowiących stronę przeciwną, bądź też z powodu znacznej zmiany ogólnych warunków gospodarczych od daty zawarcia układu, cze-

go strony nie mogły przewidzieć w chwili zawarcia układu.

Rozjemca powinien przesać takie orzeczenie Inspektorowi Pracy celem ogłoszenia w rejestrze zbiorowych układów pracy

SKUTEK WYPOWIEDZENIA, LUB ZAPOWIEDZENIA WYGAŚNIĘCIA UKŁADU.

Wypowiedzenie, lub zapowiedzenie wygaśnięcia układu zbiorowego pracy przez wszystkich uczestników, stanowiących jedną stronę (tzn. albo grupę pracodawców, albo grupę pracowników) powoduje po upływie okresu wypowiedzenia, lub zapowiedzenia całkowite rozwiązanie zbiorowego układu pracy.

Jeżeli natomiast tylko jeden z uczestników danej strony (t. zn. jeden pracodawca, albo jeden związek pracodawców, albo wreszcie stowarzyszenie pracownicze) dokona wypowiedzenia, lub zapowiedzenia wygaśnięcia układu zbiorowego pracy, to od wykonywania tego układu zostaje zwolniony tylko dany uczestnik.

OD KIEDY CZŁONKOWIE ZWIĄZKU ZOSTAJĄ ZWOLNIENI OD WYKONYWANIA UKŁADU?

Jeżeli układ przestaje obowiązywać związek, to od tego samego dnia wszyscy członkowie danego związku zostają zwolnieni od wykonywania tego układu.

JAK DŁUGO OBOWIĄZUJE UKŁAD W RAZIE ROZWIĄZANIA ZWIĄZKU PRACOWNICZEGO?

W razie rozwiązania pracowniczego związku zawodowego przed upływem terminu układu zbiorowego pracy, układ ten ma dalej moc obowiązującą, a mianowicie:

- 1) do upływu terminu określonego w układzie, o ile układ był zawarty na czas oznaczony,
- 2) względnie aż do upływu okresu wypowiedzenia przez uczestników ze strony pracodawców, o ile układ był zawarty na czas nieograniczony.

KOGO WIĄŻE UKŁAD W RAZIE ROZWIĄZANIA STOWARZYSZENIA PRACODAWCÓW?

Jeżeli zrzeszenie pracodawców, będące uczestnikiem układu, zostaje rozwiązane, w takim razie poszczególni pracodawcy, członkowie rozwiązane-go związku pracodawców, stają się automatycznie samodzielnymi uczestnikami układu.

CZY I JAK DŁUGO UKŁAD WIĄŻE PRACODAWCĘ W RAZIE WYSTĄPIENIA ZE ZRZESZENIA PRACODAWCÓW?

O ile pracodawca wystąpi ze zrzeszenia pracodawców, które zawarło układ zbiorowy pracy, układ ten wiąże danego pracodawcę przez tak długi czas, przez jaki jest tym układem związane zrzeszenie pracodawców, do którego on dawniej należał.

Adw. dr SZYMON LUSTGARTEN.

(Dokończenie nastąpi).

Informator prawniczy

„WDZIĘCZNA CZYTELNICZKA A”. 1) Na podstawie art. 123 ordynacji podatkowej, oraz § 102, rozporządzenia wykonawczego, w gospodarstwach uzasadnionych wypadkach można uzyskać umorzenie podatków. Z opisanej przez Panią sytuacji majątkowej wydaje się nam, że zachodzą tutaj okoliczności, uzasadniające umorzenie tych podatków. 2) Podanie takie może Pani wnieść do Izby Skarbowej. 3) O ile chodzi o dokumenty, to byłoby wskazany załączenie świadectwa ubóstwa, potwierdzonego przez właściwe władze i stwierdzającego niemożność spłacenia tych podatków. Ewentualnie mogłaby Pani też dołączyć pisma, podpisane przez wiarogodnych świadków, a stwierdzające również powyższe okoliczności.

STAŁY CZYTELNIK H. L. 17. Z podanego przez Pana stanu faktycznego wynika, że wszyscy trzej synowie są w stanie utrzymywać matkę, wobec czego na podstawie ustawy wszyscy trzej są zobowiązani utrzymywać matkę, względnie dawać pieniądze na jej utrzymanie — stosownie do swoich możliwości finansowych, jeżeli jednak nie chcą uczynić tego dobrowolnie, matka może domagać się od nich alimentacji w drodze sądowej.

„ABONENT”. Jeżeli otrzymywane przez Pana wsparcie posiada charakter periodyczny, w takim razie podlega ono podatkowi dochodowemu (art. 7 ustawy o podatku dochodowym).

CZYTELNIK N. N. Magistrat prawdopodobnie żąda od Pana wykonania robót na zasadzie no-

wej ustawy o powszechnym zastępczym obowiązku wojskowym. Ustawa ta jednak ma zastosowanie do młodszych od Pana roczników (począwszy od rocznika 1911). O ile-by Pan został wciągnięty do „listy pracy“ w związku z zastępczym obowiązkiem wojskowym, powinien Pan donieść Zarządowi Miejskiemu o niewłaściwym wpisaniu Pana na „listę pracy“. Kwestia podatku wojskowego nie ma z tymi robotami nic wspólnego. Zaległość podatkowa może być ściągana tylko w drodze egzekucji przez Urząd Skarbowy.

STALY CZYTELNİK B. W. Naszym zdaniem, może Pan być pełnomocnikiem córki w jej przedsiębiorstwie i nie ma Pan żadnego obowiązku wykupna odrębnego świadectwa przemysłowego, wobec czego odwołanie Pana jest uzasadnione.

ROK 1937. Urząd skarbowy może zająć u płatnika za zaległy podatek obroty także rzeczy, znajdujące się w jego mieszkaniu prywatnym.

„CZYTELNIK Z PODHALA“. Obecny właściciel handlu ubrań po jarmarkach nie podlega podatkowi zryczałtowanemu za rok 1937 na podstawie tego samego nakazu płatniczego, który został Panu w roku ubiegłym doręczony, gdyż — wedle Pańskich zapodań prowadzi on zupełnie odrębne przedsiębiorstwo.

„ZAINTERESOWANY J. S.“ Wedle przepisów ustawy — obecna właścicielka sklepu nie odpowiada za zaległości swojej poprzedniczki w wypadku przez Pana opisanym. Czy jednak mimo tego Urząd Skarbowy nie będzie dochodził swych pretensyj u obecnej właścicielki, tego nie możemy z góry przewidzieć.

„PI-RO-MO“. O zezwolenie dalszego prowadzenia sprzedaży wyrobów tytoniowych należy się zwrócić do Dyrekcji Monopoli. W tym celu musi Pani wystawić odpowiednie formularze, wydawane przez hurtownie tytoniowe.

KRAKOWSKA GIEŁDA ZBOZOWA.

Kraków 15. 10. Pszenica 80% ziarna, szklist. 31.00 — 31.75 jednolite (dworska) czerw. 29.75 — 30.25, biała 29.50 — 30.00, zbierana (targowa) 28.75 — 29.25, żyto jednolite (dworskie) 24.00 — 24.50, zbierane (targowe) 24.00 — 24.50, zbierane (targowe) 23.50 — 24.00, owies jednolity (dworski) 23.00 — 23.50, zbierany (targowy) 21.50 — 22.00, zadeszczony 20.00 — 21.00, jęczmień jednolity (dworski) 21.50 — 24.00, przemiałowy 21.00 — 21.50. Mąka pszenna gat. I wyciąg 0.30% 47.00 — 49.00, I. 0.50% 45.00 — 45.50, IA. 0.65% 42.00 — 42.50, mąka żytnia z okr. krak. gat. I. 0.50% 34.50 — 34.75, I. 0.65% 33.50 — 33.75, razowa 28.25 — 28.75, mąka żytnia z okr. pozn. gat. I. 0.50 34.75 — 35.09, I. 0.65% 33.75 — 34.00, perłówka 0-0000 43.00 — 45.00, pe. cak fabryczny z workiem 31.50 — 32.50, chłopski bez worka 28.50 — 29.00, siekanka jecz. fabr. z workiem 33.00 — 34.00, chłopska bez worka 29.00 — 29.50, kasza jaglana fabryczna 37.00 — 38.00, tarczana cała 41.00 — 43.00, łamana 39.00 — 41.00.

Ceny orientacyjne wypośredkowane przez Komisję Notowań na podstawie nieoficjalnych transakcyj oraz podaży i popytu.

Tendencja spokojna, podaż średnia, dowozy lokalne małe.

POZNANSKA GIEŁDA ZBOZOWA.

Poznań 15. 10. PAT. Ceny transakcyjne: żyto 40 ton 23.30, owies pierwszy standart 30 ton 21.80, 15 ton 22.25. Ceny orientacyjne: bez zmiany. Ogólne usp. spokojn. Obroty żyta: 447, pszenicy 182, jęczmienia 70, owsa 60.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa 15. 10. Kursy zamknięcia: Akcje: Bank Polski 108.75 — 107.—, Modrzejów 10.—, Cukier 85.—, Węgiel 24.50 — 24.75, Lilpop 52.25. Tendencja mocna. Papiery procentowe: 3% premiova poz. inwestycyjna I em. 68.—, II em. 69.25. 4% poz. dolarowa (dolarówka) 39.—, 4% poz. konsolid. 58.50, 4½% poz. wewnętrzna 56.00 — 56.25. Tendencja mocna.

Listy zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego oraz Bku Rolnego bez zmiany.

Dewizy: Belgia 89.25, Holandia 238.05, Nowy Jork czek 5 29¼, Nowy Jork teleg. 5 29 7/8, Oslo 132.15, Paryż 17.85, Praga 18.25, Sztokholm 135.60, Szwajcaria 121.90. Tendencja niejednolita.

GIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurych 15. 10. Kursy zamknięcia: Dewizy: Paryż 14.64 5/8, Londyn 21.56½, Nowy Jork 4.34¼, Bruksela 77.25, Mediolan 22.88, Amsterdam 240.20, Berlin 174.60, Sztokholm 111.16, Oslo 108.35, Kopenhaga 96.25, Praga 18.20, Białogród 10.00, Ateny 3.95, Konstantynopol 8.50, Bukareszt 3.25, Helsinki 0.52, Japonia 125.50. Tendencja niejednolita.

POZYCZKA STABILIZACYJNA

w Londynie £. 65.—, w Paryżu Fr. fr. 2330.— przy tendencji mocniejszej.

POZYCZKI POLSKIE W NOWYM JORKU

Nowy Jork 15. 10. Kursy zamknięcia: 8% poz. Dillo, nowska 49.50, 6% poz. m. Warszawy 48.50, 7% poz. Śląska 48.50. Tendencja słaba.

LONDYNSKA GIEŁDA METALI.

Londyn 15. 10. Cynk 17 1/16 — 15 1/16, 18 3/16, cyna 22 1/4 — 3¼ 22 1/4 — 22, straits 226¾, Ołów 18 — 1½, 19 1/8 — 8 1/16, miedź 45 7/16 — ¼, 45 14/16 — ¾, elektrolit 50 1/2 — 52½, złoto 140,4 1/2.

Przegląd gospodarczy

Sytuacja na rynkach rolnych

Na zagranicznych rynkach zbożowych tydzień ubiegły był okresem poważnej niżki prawie wszystkich zbóż. Na giełdzie w Chicago poziom ostatnich notowań pszenicy był najniższy w ciągu całego roku. Jest to tym znamiennejsze, że dzięki dobremu urodzajowi Stany Zjednoczone będą posiadały znaczne nadwyżki wywozowe, a giełda chicagowska zaczęła wywierać ponownie duży wpływ na inne rynki zbożowe.

Z drugiej strony wszakże nie należy ostatnich wahań zbyt mocno przeceniać. Podobnie jak zwykła przed kilkoma dniami, tak samo i ostatni spadek cen nie ma cech trwałości. Zarówno zlikwidowanie stocków, jak nieurodzaj w Kanadzie i urodzaj w Stanach Zjednoczonych, jak wreszcie spadek popytu i niżka cen na rynkach surowcowych — wszystko to oddawna już przy ocenianiu koniunktury było brane pod uwagę, obecnie zaś nie zaszyły żadne większe w tym zakresie zmiany. — Można by raczej przypuszczać, że ostatnia niżka została wywołana przede wszystkim przez spekulację, po wyprzedaniu bowiem posiadanych zapasów wielcy konsumenci-kupcy i młyny — dążą do „odkupienia się“, oczywiście po możliwie najniższej cenie. O ileby w najbliższej przyszłości nastąpiła wyżka, to przypuszczenie takie byłoby całkiem słuszne.

Na rynku krajowym większe zmiany nie zaszyły, przeciwnie, możnaby stwierdzić — jak to zresztą przypuszczano już dawniej — że ceny czas pewien utrzymywały się na poziomie niezmiennym. — przy bardzo małych wahanach. W tygodniu sprawozdawczym jedynie owies cokolwiek zwyżkował. Tendencja wszakże na rynkach zbożowych jest mocna, głównie dzięki umiarkowanej podaży.

Podaż zwierząt rzeźnych niedotuczonych pomimo niewątpliwego uspokojenia na tym rynku, dzięki ki urodzajowi ziemniaków, ciągle jest znaczna. — Według urzędowych danych liczba zwierząt domo-

wych w Polsce w ciągu ostatnich 2-ech lat wzrosła prawie o 2 miln. sztuk. Stan pogłowia na dzień 30 czerwca br. był najwyższym za ostatnie 8 lat. Ponieważ produkcja roślinna w ogóle, a pasz w szczególności, odpowiednio nie wzrosła, to nic dziwnego, że rolnictwo znalazło się w sytuacji dość trudnej, „przeżywienia zwiększonej liczby inwentarza żywego. Nadmiar złego przyszedł nieurodzaj pasz, który ujawnił w całej pełni dysproporcję pomiędzy produkcją roślinną i zwierzęcą. Zachwianie równowagi pomiędzy tymi podstawowymi działami wytwórczości rolniczej spowodowało też dysproporcję między cenami — zbyt niskimi produktów hodowli i stosunkowo wysokimi artykułów pochodzenia roślinnego. Można przypuszczać, że ta dysproporcja ujawniłaby się, jakkolwiek w mniej jaskrawej formie, gdyby nawet tegoroczny urodzaj pasz był normalny.

Mocno kształtuje się sytuacja na rynku jaj, głównie dzięki pomyślnej koniunkturze na rynkach zagranicznych. Eksport tego artykułu nie tylko na rynek angielski (najważniejszy) ale i na niemiecki, włoski, szwajcarski itd., jest w chwili obecnej rentowny. To też w czerwcu wywieziono 361 wagonów jaj, w lipcu 475 i pół i w sierpniu 467 wagonów. Nic dziwnego, że w tych warunkach zdejmnowanie nadwyżek z rynku wewnętrznego odbywa się bez trudności. Na rynku masła bez zmian.

Na rynku ryb zmiany większe nie zaszyły, to znaczy, że tendencja była dość słaba, na niektórych rynkach nie sprzedano całej ilości dowiezionego towaru.

Na rynku warzyw pomidory i ogórki zdrożały, ponieważ jest to artykuł sezonowy, nie dający się przechowywać. Poszły w górę ceny niektórych owoców, zwłaszcza wczesno zimowych, które pojawiają się w coraz większej ilości.

Z K

Sprawa ustawy o buchalterach

Jak podawaliśmy swego czasu, został opracowany nowy projekt ustawy o buchalterach dyplomowanych. Projekt ten jest obecnie rozpatrywany przez organizacje zawodowe. Organizacje te wysuwają pewne zastrzeżenia co do poszczególnych przepisów. Tak więc przewidziany okres przejściowy dla już praktykujących księgowych pięcioletni, organizacje chciałyby przedłużyć do 10 lat. Przy egzaminach mieliby być również delegaci związków zawodowych. Ci, którzy mają za sobą 10 lat pracy samodzielnej, powinni być — zdaniem związków — zwolnieni zupełnie od egzaminu.

PRZEZ MORZA POŁUDNIA i EGZOTYCZNE PORTY AFRYKI na RIVIERĘ i do PARYZA 28. X. — 1. XII.

„ARGOS“ Kraków, Szczepańska 7, tel. 159-99
Warszawa, Wierzbowa 6, tel. 334-34

Dyskusja językowa na posiedzeniu rady miejskiej w Tel Awiwie

Specjalna służba informacyjna „Nowego Dziennika“

Tel Awiw, 15. 10. (S) Ostatnie posiedzenie Rady Miejskiej w Tel Awiwie, odbyte pod przewodnictwem p. Dow. Hoza stało pod znakiem ożywionej dyskusji językowej, na porządku dziennym bowiem znajdował się m. in. punkt w sprawie ochrony języka hebrajskiego. W związku z pobylem Leiwika w Palestynie wyplynieła bowiem na nowo kwestia językowa, przy czym radny Szoszani postawił wniosek, aby Rada Miejska, mająca udzielić „flabini“ gwarancji na pożyczkę w wysokości 30.000 funtów na budowę własnego gmachu, zaznaczyła w umowie, iż w gmachu flabimy nie może być wystawione, ani wygłoszone w żadnym innym języku poza hebrajskim.

Wniosek ten wywołał sprzeciw ze strony przewodniczącego przedstawiciela lewicy p. Hoza, który podkreślił, iż on sam należy do starych bojowników o hebraizację jiszuwu, mimo to jednak sądzi, iż umieszczenie takiego punktu w umowie, jest po prostu obrazą zarówno dla nas, jak i dla flabimy.

Po dłuższej debacie postanowiono głosowanie nad tą sprawą odroczyć do następnego posiedzenia.

Zapalniczki przywożone z zagranicy

W związku z rozporządzeniem o opodatkowaniu zapalniczek, przywożonych z zagranicy lub z Gdańska, Izby Skarbowe zaopatrzyły urzędy skarbowe akcyz i monopoli w komplety przyrządów do wybijania znaczków na zapalniczkach. Wszystkie zbędne znaczki są przechowywane w skarbcach.

Projekt ustawy o wodach mineralnych

W dniu 20 października br. odbędzie się w ministerstwie opieki społecznej posiedzenie sekcji uzdrowiskowej Państwowej Naczelnej Rady Zdrowia, która zajmie się sprawą ostatecznego zatwierdzenia projektu ustawy o wodach mineralnych i produktach zdrojowych. W skład sekcji wchodzi również przedstawiciele Związku Uzdrowisk Polskich, a mianowicie prezes Związku p. St. Karłowicki, dr Kazimierz Kaden, Apolinary Jankowski i dr Roman Jarosz.

Zdrowiska państwowe reprezentuje w sekcji wiceprezes ZUP p. St. Wiśniewski, inż. Leon Nowotarski, oraz dr Tadeusz Rymkiewicz. Ponadto w skład sekcji wchodzi: doc. dr A. Sabatowski, prof. dr Roman Rencki i dr Przemysław Rudzki.

Sprawa kwalifikacji nauczycieli stenografii i pisania na maszynach

Ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego przesłało samorządowi gospodarczemu do zaopiniowania projekt o kwalifikacjach nauczycieli stenografii, reklamy i pisania na maszynach w szkołach handlowych oraz projekt regulaminu komisji egzaminacyjnej.

Projekt ministerstwa przewiduje, iż dla uzyskania kwalifikacji na nauczyciela wymienionych przedmiotów w szkołach handlowych niezbędne jest m. in. posiadanie cenzusu naukowego, praktyki nauczycielskiej, oraz zdanie egzaminu pedagogicznego przed państwową komisją egzaminacyjną.

KUPON ZNIŻKOWY DO KIN ADRIA — ATLANTIC

Ważny 16. 10. Wyciąć i przedłożyć do wymiany w Kolekturze Zw. Luwalidów, Grodzka 59, w Perfumerji N. Meersauda, św. Marka 20, lub w Adm. „N. Dziennika“, Orzeszkowej 7.

JOZEF BRATT

UPR. TECH. DENTYSTA

przeprowadził się i przyjmuje

Kraków, Starowiślna 22 — Tel. 122-54

(róg Dietlowskiej) l. p.

Jak tysiące innych tak i TY znajdziesz Twój szczęśliwy los w Kolekturze ZYD. INWALIDÓW WOJ. KRAKÓW. GRODZKA 59

gdzie stale padają wielkie wygrane — Uagnienie już 21 dm.!

Zamówienia zamiejscowe zaliczamy odwrotnie. — Konto P. K. O. 411.410. — 1/4 losu zł. 10.—

W obronie wolności prasy

Jednomyslna uchwała Zarządu Syndykatu Dziennikarzy Krakowskich

Jak już wczoraj donieśliśmy, odbyło się w czwartek wieczorem posiedzenie Zarządu Syndykatu Dziennikarzy Krakowskich z udziałem przedstawicieli redakcyj wszystkich pism krakowskich. Na zebraniu tym zapadła jednomyslnie następująca uchwała:

Wydział SDK., zebrany na specjalnym posiedzeniu w dniu 14 października 1937 celem zajęcia — imieniem najstarszej na ziemiach polskich organizacji zawodu dziennikarskiego, reprezentującej zrzeszone dziennikarstwo województwa krakowskiego, — stanowiska wobec cenzuralnego systemu, stosowanego względem prasy przez czynniki administracyjne, uchwała:

I.

1) S. D. K. stwierdza, że stosowanie przez czynniki administracyjne zarządzeń konfiskacyjnych i zajmowania nakładu dzienników za artykuły i informacje rzeczowe, stanowiące spełnienie przez prasę obowiązku informatorckiej opinii publicznej, jest naruszeniem gwarantowanej prasie przez konstytucję wolności;

2) S. D. K. stwierdza, że wydawanie zgóry zakazów pisania o pewnych zjawiskach i faktach, jest próbą wprowadzenia nieznanego w ustawodawstwie polskim cenzury prewencyjnej;

3) S. D. K. stwierdza, że dowolne cenzurowanie i konfiskaty dzienników i czasopism przez urzędy administracyjne poza okręgiem, w którym te pisma wychodzą, jest naruszeniem bezpieczeństwa prawnego

prasy, a równocześnie stwarzaniem szkodliwego chaosu prawnego, który wzmaga jeszcze i tak ta okoliczność, iż w ten sposób powstają w jednym państwie strefy, rządzące się różnymi kryteriami moralno-prawnymi.

Wydział S. D. K., który przodował zawsze w akcji obrony wolności słowa, solidaryzuje się z uchwałą Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich przeciw naruszeniu wolności prasy przez obecne praktyki cenzuralne i konfiskacyjne.

II.

Wydział S. D. K. uważa, że obecny stan rzeczy w zakresie administracyjnych praktyk konfiskacyjnych i cenzuralnych grozi w razie dalszego jego stosowania uniemożliwieniem prasie spełnienia jej najkardynalniejszych zadań i obowiązków, jako organu dobra publicznego oraz wyrazicielki, informatorckiej i kierowniczej opinii publicznej.

Wobec tego Wydział S. D. K. zwraca się do Zarządu Głównego i Wydziału Wykonawczego Związku Dziennikarzy R. P. o bezwzględne podjęcie w porozumieniu z Polskim Związkiem Wydawców Czasopism wszystkich niezbędnych kroków celem ochrony naruszanej zasady wolności prasy do zademonstrowania przed opinią publiczną kraju zdecydowanej woli obrony tej zasady wszelkimi rozporządzalnymi środkami.

Za Wydział:

(—) Dr Józef Flach, prezes.

(—) Leon Tomaszewicz, sekretarz

Strajk studentów żydowskich na U. J.

Zgodnie z uchwałą, powziętą na zebraniu studentów żydowskich U. J. w Krakowie proklamowany został na wczoraj strajk. Studenci żydowscy w Krakowie solidaryzowali się w ten sposób z kolegami warszawskimi, protestując przeciw wprowadzeniu ghetta ławkowego na wyższych uczelniach w Warszawie.

Przez cały dzień wczorajszy studenci żydowscy nie brali udziału w wykładach i ćwiczeniach na U. J.

Młodzież endecka na Uniw. Jag. rozpoczęła akcję zbierania podpisów pod memoriał, który ma być wniesiony do rektora Uniw. Jag. W memoriale tym endecy zażądają wprowadzenia ghetta ławkowego w Krakowie.

Rozwód w celi więziennej

Echa głośnej afery matrymonialnej

W ubiegłym roku głośna była w Krakowie afera matrymonialna, której bohaterem był niejaki Mojżesz Kerner. Przybył on do naszego miasta, gdzie ożenił się bogato, po czym wyjechał wraz z żoną do Łodzi. Tutaj Kerner począł żonę zaniedbywać, a w końcu nie troszczył się w ogóle o nią, nie omieszkawszy jednak wcześniej zabrać jej cały posąg.

Sprawa skończyła się w sądzie, gdyż Kerner odmówił udzielenia żonie rozwodu. Rodzice żony Kenera wniosli przeciw zięciowi domieszenie karne, a po przeprowadzeniu sprawy w pierwszej instancji zapadł wyrok zasądający Kenera na trzy lata więzienia, za oszustwo matrymonial-

ne.

W tym tygodniu miała się odbyć rozprawa apelacyjna przed sądem warszawskim. Tuż przed terminem rozprawy Kerner wyraził zgodę udzielenia żonie rozwodu. Rodzina poszkodowanej wniosła wobec tego prośbę do sądu o odroczenie sprawy.

Sąd rozprawę odroczył na siedem dni. Obecnie zanoszą się na to, że wobec zgody Kenera na udzielenie rozwodu Rabinat odbierze od niego dokument rozwodowy w celi więziennej. Nie jest jeszcze ustalone czy po odbiór tego dokumentu udadzą się członkowie Rabinatu łódzkiego czy też krakowskiego.

KRONIKA

PAŹDZIERNIK

Wschód słońca
5 g 47 m

16

Zachód słońca
16 g 32 m

SOBOTA 11 Cheswan 5698

Dr A. Hantke w gronie działaczy syjonistycznych

W czwartek wieczorem odbyło się w lokalu Keren Hajesod w Krakowie zebranie z udziałem licznych przedstawicieli wszystkich ugrupowań syjonistycznych w Krakowie oraz poważnych działaczy Keren Hajesodu z ramienia niesyjonistów.

Na zebraniu tym dyrektor centrali K. H. z Jerozolimy p. dr Artur Hantke wygłosił blisko dwugodzinny referat, w którym przedstawił obecną sytuację w Palestynie w dziedzinie politycznej i gospodarczej, wskazując na wielkie zadania, które w tej chwili ma do spełnienia Keren Hajesod. Mowca gorąco zaapelował do wszystkich zebranych, by z całym zapalem poświęcili się akcji nadzwyczajnej, zorganizowanej na wzór zeszłorocznej Mifal Bicarón, mającej na celu zebranie 600.000 funtów, zgodnie z uchwałą ostatniego Kongresu.

Po wyczerpującym referacie p. dr. Hantke udzielał dodatkowych wyjaśnień na zadawane mu pytania, dotyczące sytuacji w Palestynie, metod propagandy K. H. i td.

Zebraniu przewodniczył p. dr M. Spiegel, który imieniem Dyrektorium K. H. w Krakowie powitał serdecznie Szanownego Gościa, a następnie złożył mu podziękowanie za jego piękne i wyczerpujące wywody.

Pociąg popularny do Wilna

Delegatura Ligi Popierania Turystyki przy współpracy Zarządu Okręgowego P. O. W. w Krakowie organizuje w dniach 10, 12 listopada br. wycieczkę pociągiem popularnym z Krakowa do Wilna na „Ogólnopolski Zjazd Uczestników Polskiej Organizacji Wojskowej”.

Przejazd nastąpi w składzie turystycznym z miejscami do leżenia. — W drodze powrotnej wycieczka zatrzyma się w Warszawie.

Odjazd z Krakowa dnia 10 XI. br. o godz. 9.10, przyjazd do Wilna dnia 11 XI. o godz. 2-ej, odjazd z Wilna dnia 11 XI. o godz. 23.40, przyjazd do Warszawy dnia 12 XI. o godz. 9.13, odjazd z Warszawy dnia 13 XI. o godz. 0.50, przyjazd do Krakowa dnia 13 XI. o godz. 7.44. Postoje na stacjach: Słomniki, Miechów, Tunel, Sędziszów, Jędrzejów i Chęciny w obu kierunkach będą przeprowadzone. Cena za przejazd w obie strony w wagonach z miejscami do leżenia nie przekroczy 17.50 zł. Ilość miejsc ograniczona. Uczestnicy dojeżdżający z miejscowości położonych w obrębie od 20 do 150 klm od Krakowa, korzystają na podstawie wykupionej karty kontrolnej z 75% zniżki dojazdowej i powrotnej.

Karty kontrolne (bilety kolejowe) będą w sprzedaży: P. B. P. „Orbis” Rynek Główny i Plac Kolejowy, Two Wagons-Lits-Cook oraz kasa osobowa (zagraniczna) na dworcu głównym.

Echa wielkiej kradzieży w Krakowie

W połowie sierpnia br. nieznani sprawcy dokonali włamania przez przebitek sufitu z I. piętra do składu materiałów gorsetowych Bettj Wasserberger, przy ul. Stolarskiej 9, skąd skradli większą ilość materiałów gorsetowych wart. ok. 7176 zł. 33 gr.

Równocześnie ci sami sprawcy skradli z przy-

ległego magazynu na szkodę Maurycego Brennera, 18 detek do samochodów, wart. ok. 500 zł.

Wydział Śledczy po przeprowadzeniu dochodzeń na terenie Krakowa, Tarnowa i Katowic zatrzymał za współudział w tej kradzieży: Chaskla Planera (lat 40) spedytora, zam. w Tarnowie przy ul. Pl. św. Ducha 8, Jakuba Kopela Padwę (lat 27) krawca, zam. w Tarnowie przy ul. Starowolskiej 17, Salomona Jeruchema (lat 25) zam. w Tarnowie przy ul. Urszulańskiej 20 i Elchanana Kurtza (lat 34) handlarza, zam. w Katowicach przy ul. Kochanowskiego 11.

Skradzione przedmioty odebrano od Cecylii

Goldstein, zam. w Tarnowie przy ul. Krakowskiej 5, Beerla Feigenbauma, zam. w Tarnowie przy ul. Szpitalnej 15, Jakuba Schindla, zam. w Tarnowie przy ul. Krakowskiej 6 i Benjana Jassena, zam. w Tarnowie przy ul. Wałowej 40, i zwrócono je poszkodowanym.

Wymienionych wraz z dowodami winy odstawiono do dyspozycji władz sądowych.

SALE ZWIĄZKU KOMBATANTÓW ZYD.
RYNEK GŁ. 12. — DZIŚ SOBOTA GODZ. 20.30
WIECZÓR HUMORU I TAŃCA. 6850g

Uroczystości w szkole podchorążych lotnictwa w Dęblinie

Dęblin, 15. 10. PAT. Uroczystości 10-ej promocji w szkole podchorążych lotnictwa i wręczenia szkole sztandaru ufundowanego przez b. absolwentów i wychowanków szkoły, uświetnione obecnością Naczelnego Wodza marszałka Śmigłego Rydza miały przebieg niezwykle podniosły.

Parę minut przed godziną 10-tą na lotnisko przybywa witany dźwiękami hymnu narodowego Marszałek Polski Śmigły Rydz w mundurze polowym, przepasany wielką wstęgą orderu Orła Białego. Marszałek Śmigły Rydz odbiera raport od dowódcy całości, po czym w towarzystwie generalicji przechodzi przed frontem ustawionych oddziałów.

Po odbytych nabożeństwie następuje uroczystość poświęcenia i wręczenia sztandaru szkole. Po poświęceniu następuje wbijanie gwoździ w drzewce.

Pierwszy gwóźdź wbija Marszałek Śmigły Rydz, po tym biskup Gawlina, wreszcie kolejno generalicja i dowódcy formacji lotniczych. Po wbiciu gwoździ i wpisaniu się do księgi sztandarowej generalicja i wyżsi dowódcy zajmują miejsca na podium koło ołtarza. Pada komenda „prezentuj broń“, biskup Gawlina wręcza sztandar Marszałkowi Śmigłemu Rydzowi, któ-

ry kolejno wręcza sztandar podpułkownikowi Sznukowi, a ten przekazuje go pocztowi sztandarowemu.

Wręczając sztandar komendantowi szkoły Marszałek Śmigły Rydz wygłasza następujące przemówienie:

Przemówienie marsz. Śmigłego-Rydza

„Panie pułkowniku, sztandar ten przychodzi do oddziału, który nie dziś dopiero zaczyna swą pracę. Przychodzi on już po latach, kiedy szkoła przedstawia potężny dorobek i piękne rezultaty. Dlatego też jest jakby uznaniem i nagrodą dla szkoły za jej dotychczasową pracę.

Zyczę panu pułkownikowi i szkole, aby ten sztandar był po wieczne czasy dostojnym świadkiem wysokiego poziomu szkoły i jej rycerskiego ducha“.

Po uroczystej promocji Marszałek Śmigły-Rydz w towarzystwie biskupa Gawliny i generalicji udaje się w głąb hali i staje przed frontem dywizjonu szkolnego i zgrupowanych wychowanków szkoły. Następuje uroczystość wręczenia przez ppłk. Sznuka p. Marszałkowi odznaki pamiątkowej szkoły.

Neodwołalnie ostatnie przedstawienia
GLÜCKEL HAMELN
w teatrze żydowskim

KRONIKA ŚLĄSKA I ZAGŁĘBIA

Oskarżony o nadużycia popełnił samobójstwo

Katowice, 15. 10. (K) W dniu wczorajszym przed sądem okręgowym w Katowicach toczyła się rozprawa przeciwko b. inspektorowi administracji lecznicy Sp. Brackiej w Katowicach Bernardowi Zielonce, oskarżonemu o nadużycia. Świadkowie w swych zeznaniach obciążyli znacznie Zielonkę. Po przesłuchaniu świadków sprawa została odroczonej do dnia dzisiejszego celem przesłuchania ekspertów. Zielonka okazał na rozprawie wielkie przygnębienie. Zaraz po rozprawie udał się do domu, gdzie wystrzałem z rewolweru w skroń popełnił samobójstwo.

Śmierć przez zaccadzenie

Katowice, 15. 10. (K) W Paniówkach wydarzył się wczoraj wstrząsający wypadek. Niejaka Anna Mrykowa przed udaniem się na spoczynek napadła w piecu. Dzisiaj rano sąsiedzi znaleźli zaccadzonego na śmierć wnuka Mrykowej, Leona Promnego, zaś Mrykową i jej siostrę dogorywające. — Obie kobiety po przewiezieniu ich do szpitala, zmarły.

Kopalnia pokazowa

Katowice, 15. 10. (K) Sfery górnicze zamierzają uruchomić w Tarnowskich Górach kopalnię pokazową. Kopalnia mieścić się będzie w nieczynnym szybie w Tarnowskich Górach. Inowacja ta ma na celu odciążenie ruchu turystycznego w kopalniach czynnych. Wstępne prace zostały już rozpoczęte. Plan robót został wczoraj zatwierdzony przez Wyższy Urząd Górniczy.

Tragiczne skutki pożaru

Katowice, 15. 10. (K) W mieszkaniu Stanisława Kontkiewicza w Białowicach wybuchł wczoraj pożar. Przebywające w mieszkaniu bez opieki dzieci Kontkiewicza 5-letni Alfons i 2-letni Stanisław ulegli zaccadzeniu. W międzyczasie powróciła do domu Kontkiewiczowa, która przy pomocy sąsiadów ogień ugasiła. Wezwany lekarz zdołał jedynie uratować Alfonsa, zaś Stanisław zmarł wskutek zaccadzenia.

KRONIKA ŁÓDZKA

Protest żydowskiej młodzieży gimnazjalnej

Łódź, 15. 10. (G) W dniu dzisiejszym we wszystkich średnich szkołach żydowskich młodzież począwszy już od pierwszej klasy gimnazjalnej nie zjawiała się w szkole na znak protestu przeciwko wprowadzeniu ghetta na wyższych uczelniach w Polsce. Żydowska młodzież kół asymilatorskich w Łodzi udziału w strajku protestacyjnym nie brała.

Proces o nadużycia

Łódź, 15. 10. (G) W dniu dzisiejszym zasiadł na ławie oskarżonych niejaki Sałaciński, oskarżony o nadużycia na szkodę skarbu państwa na sumę 36.000 zł. Został on skazany na 5 lat więzienia.

Do głębi wzruszony wiadomością o śmierci najukochańszej Matki naszego Towarzysza **MENDLA NUS, RAUMA** wyrażamy żal i smutek

4812g STOW. BNEJ SYJON, CHRZANÓW

Szczegóły zamachu na przewody naftowe i na pociąg

Jerozolima, 15. 10. PAT. W pobliżu Beisan ubiegłej nocy terroryści arabscy wysadzili część przewodów naftowych, podpalając naftę, która rozlała się na znacznej przestrzeni. Pożar trwał wiele godzin, płomienie były widoczne ze znacznej odległości.

Władze policyjne zarejestrowały w ciągu dnia ubiegłego zaatakowanie 7-miu kolonij żydowskich w różnych częściach kraju. Ofiar w ludziach nie było.

Rząd brytyjski postanowił zamknąć północną granicę Palestyny, która jest pilnie strzeżo-

na.

Na temat ostatniego zamachu na pociąg w pobliżu Rasselen otrzymano nowe szczegóły. Terroryści rozkręcili w kilku miejscach szyny, umieszczając bombę na torze. Pociąg wykoleił się, lokomotywa i tender spadły z toru. Napastnicy zaczęli ostrzeliwać z karabinów wagony. Trzech uzbrojonych Arabów usiłowało wdrzeć się do pociągu, powstrzymał ich jednakże policjant, znajdujący się wewnątrz wagonu, który dwóch z nich zastrzelił, trzeci napastnik zdołał zbiec.

Amb. Corbin u lorda Plymoutha

Londyn, 15. 10. PAT. Dzisiaj rano ambasador Francji Corbin odwiedził lorda Plymoutha, przewodniczącego komitetu nieinterwencji, z którym odbył dłuższą konferencję na temat jutrzejszych obrad podkomitetu nieinterwencji, który został zwołany na godz. 10.30. Ambasador francuski i lord Plymouth rozpatrywali przede wszystkim treść deklaracji jaką jutro po otwarciu obrad złoży szefowie delegacji francuskiej i brytyj-

skiej. Oświadczenia te jak wiadomo będą nalegały na konieczność jaknajszybszego rozwiązania zagadnienia ochotników w Hiszpanii.

Londyn, 15. 10. PAT. Ambasador Grandi odwiedził dzisiaj popołudniu min. Edena w Foreign Office i odbył z nim dłuższą rozmowę. Jak się dowiaduje Reuter dotyczyła ona sytuacji w Hiszpanii.

Ostry protest rządu brytyjskiego w Tokio

Londyn, 15. 10. PAT. Ambasador brytyjski w Tokio sir Robert Craigh, otrzymał polecenie złożenia energicznego protestu u rządu japońskiego z powodu zaatakowania przez samoloty japońskie w pobliżu Szanghaju trzech samochodów ambasady brytyjskiej. Jak twierdzą w kołach politycznych ambasador ma wyrazić z naciskiem ubolewanie, iż ten ponowny incydent pod Ming-Hong wywarzył się wkrótce po zapewnieniach rządu japońskiego, udzielonych po

ataku, którego ofiarą padł ambasador Wielkiej Brytanii w Chinach, odnosząc ciężkie rany. W kołach tych dodają, że instrukcje do ambasadora brytyjskiego w Tokio zostały wysłane dopiero po otrzymaniu raportu od generalnego konsula brytyjskiego w Szanghaju, który z całą stanowczością twierdzi, że władze japońskie były zawiadomione o trasie podróży samochodu ambasady brytyjskiej.

Reforma ustroju adwokatury

Warszawa, 15. 10. (Sin). Zapowiedziana reforma ustroju adwokatury debatowana już od kilku lat przybrać ma w najbliższym czasie realne kształty. Podstawą reformy będzie projekt zgłoszony podczas ubiegłej sesji sejmowej, do którego zgłoszono liczne poprawki. Jak już do-

nosiliśmy, zamierzony jest podział adwokatów na kategorie mecenasów i adwokatów. O podziale tym zdecydowałyby specjalne kolegia wyłonione z pośród sędziów Sądu Najwyższego, N. T. A. i Naczelnej Rady Adwokackiej. Uprawnienia mecenasów poza prawem występowania w instancjach kasacyjnych, tj. w Sądzie Najwyższym i w N. T. A. polegałyby również

na przyjmowaniu aplikantów. W stosunku do aplikantów nadal podtrzymywany jest projekt pewnych restrikcji, a mianowicie skreślenie tych aplikantów adwokackich, którzy wpisani zostali na listy po 1 kwietnia br., tj. po skonkretyzowaniu zasady przymusu aplikacji sądowej dla kandydatów do adwokatury.

Kto będzie płacił podatki?

Przygotowania do planowej akcji bojkotowej

Warszawa, 15. 10. (A) Nie bacząc, że do sezonu przedświątecznego pozostaje jeszcze 6 tygodni, przystąpili endecy i oenerowcy do zorganizowania antyżydowskiej akcji bojkotowej, która ma przescignąć wszystkie przedświąteczne akcje z ubiegłych lat. Związek polski, który urządził blokadę na ulicy Sto-krzyskiej założył specjalne biuro na całą Polskę. Na czele tego biura stanął były urzędnik magistratu warszawskiego słynny działacz endecki a obecnie pracownik „ABC”. Na prowincję wysłano już setki okólników oraz instrukcje, które mają informować w taki sposób pakietować i zamykać całe ulice i dzielnice mieszczące sklepy żydowskie. W okólnikach wyraźnie zaznaczono, że do pikietowania sklepów nie należy używać zbyt młodych ludzi, gdyż małe dzieci kompromitują akcję a poza tym za preliminowane na ten cel pieniądze można wynająć bezrobotnych, których przecież nie brak w każdym mieście. Bezrobotnym należy wypłacać opłaty regularnie, ażeby nie wywoływali awan-

tur. Organizacje prowincjonalne powinny zawczasu przygotować ulotki propagandowe oraz spis sklepów żydowskich, które będą podlegały pikietowaniu i bojkotowi.

W niektórych miastach już się rozpoczęła zbiórka pieniędzy potrzebnych na cel akcji bojkotowej. Zbiórkę przeprowadza się przede wszystkim wśród tzw. kupców „owszemowych”, tj. nowo upieczonych handlowców, którzy jedynie przy pomocy bojkotu mogą liczyć na zwiększenie obrotów. Zbiórkę prowadzi się w sposób zamaskowany.

Żydowskie organizacje kupieckie podejmą już w najbliższych dniach interwencje u władz w sprawie tej planowej akcji. W memoriale do władz skarbowych podkreśli się niezwykle ważny moment, a mianowicie, że w grudniu kupcy wykupują świadectwa prze mysłowe, a o ile kupiectwo żydowskie zostanie akcją bojkotową zrujnowane, to przede wszystkim ucierpi na tym skarb państwa.

Oświadczenie króla Karola II.

„Francja może zawsze liczyć na pomoc armii rumuńskiej“

Bukareszt, 15. 10. (B). Na zakończenie wielkich manewrów armii rumuńskiej wygłosił król Karol II. przemówienie w odpowiedzi na mowę szefa sztabu generalnego Francji, gen. Ga-

melin, w którym wyraził szczere uczucia przyjaźni Rumunii dla Francji, podkreślając, że Francja zawsze może liczyć na pomoc armii rumuńskiej.

Konferencja 9 mocarstw nie odbędzie się w Brukseli?

Bruksela, 15. 10. (B). Zbliżone do belgijskich sfer rządowych pismo donosi, że z powodu trudności technicznych rząd belgijski nie będzie

mógł wyrazić zgody na odbycie konferencji 9-ciu mocarstw w Brukseli.

Watykan przeciw Japonii

Citta del Vaticano, 15. 10. (B). Rozpowszechniane za granicą wiadomości, że papież zajął ściśle określone stanowisko wobec konfliktu chińsko-japońskiego, wywołują tutaj ogólne zdziwienie. W sferach Watykanu twierdzą, że papież ani oficjalnie ani nieoficjalnie nie ingerował w żadnym konflikcie politycznym, a tym mniej — militarnym. Co zaś tyczy się konfliktu chińsko-japońskiego, Watykan zajmuje

podobne stanowisko jak wobec kwestii mandzurskiej. Watykan utrzymuje przyjazne stosunki z Chinami. W związku z tym przypominają, że organ Watykanu „Osservatore Romano” opublikował przed paroma dniami artykuł, w którym sformułował politykę Watykanu w następującym zdaniu: Niechaj ukarane zostaną ludy, które zmierzają do wojny!

Trebitch Lincoln działa w Chinach

Szanghaj, 15. 10. (B). Znany międzynarodowy awanturnik Trebitch Lincoln daje obecnie znak życia w Chinach. Występuje on w Chinach północnych pod nazwiskiem Chakung, gdzie zorganizował ligę projapońską. W odezwie, w której ostro występuje przeciw propagandzie antyjapońskiej, głosi on: Nie rozpa-

czajcie, rodzi się nowe państwo na świecie, rozszerzona Japonia da światu niewątpliwie lepsze warunki pokoju, aniżeli świat chrześcijański. Niechaj Chiny wyzbędą się samobójczej polityki antyjapońskiej. W ten sposób rodzi się pokój i postęp.

Zniesienie kapitulacji w Egipcie

Kair, 15. 10. PAT. W dniu dzisiejszym wszedł w życie układ z Montreux o zniesieniu kapitulacji. Ku uczczeniu tego zdarzenia odbyło się dziś w Aleksandrii publiczne zgromadzenie w obecności króla, na którym

przemawiali premier, minister sprawiedliwości i generalny prokurator państwa. Na gmachach sądu powiewają dziś po raz pierwszy tylko egipskie chorągwie.

Tylko trzy dni jeszcze
GLÜCKEL HAMELIN
z Idą Kamińską w Teatrze żydowskim

Dziennikarz angielski w Polsce

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15. 10. (Sin). Do Polski przybył dziennikarz angielski, współpracownik „Daily Telegraph” p. Eichson, który odbywa po Polsce podróż samolotem. Z Warszawy udaje się do Krakowa i Lwowa.

W Polsce a -- w Niemczech

Warszawa, 15. 10. (Sin). Donosząc o ekscesach antyżydowskich, jakie miały ostatnio miejsce w Warszawie organ Młodej Wsi „Wici” ocenia te wypadki w następujący sposób: Ofiarą napadów i bójek padają wyłącznie niemal biedni Żydzi, właściciele małych kramików ulicznych. Bogatym nic się nie stało. Jeżeli Niemcy mają być przykładem dla tych awantur, to jest to sąd fałszywy. W szeregu miast niemieckich ustawiono ławki dla Żydów, ale biada temu, kto by tknął Żyda na takiej ławce siedzącego. Sądy niemieckie niejednokrotnie wyraziły w surowych wyrokach zdanie, że państwo uregulowało sprawę żydowską i nie wolno nikomu na własną rękę występować czynnie przeciwko Żydom.

Emigracja z Polski do Ameryki

Warszawa, 15. 10. (Sin). Syndykat Emigracyjny podaje, że do końca br. wyjechać ma z Polski jeszcze 3940 emigrantów. Wszystkie grupy skierowane zostaną do Ameryki Południowej i Stanów Zjednoczonych.

K. A. P. skarży o zniesławienie

Warszawa, 15. 10. (Sin). Na wokandzie sądowej znaleźć się ma szereg procesów wytoczonych przez Katolicką Agencję Prasową i jej dyrektora ks. Kaczyńskiego o zniesławienie w druku. Jutro w stołecznym Sądzie Okręgowym rozpatrzony ma być proces wytoczony Norbertowi Barlickiemu jako naczelnemu redaktorowi zawieszonemu przed kilku miesiącami „Dziennika Popularnego”. Poza tym K. A. P. wystąpił ze skargą o zniesławienie przeciwko tygodnikowi „Zwiastun Ewangelicki” w osobie redaktora pastora Michelisa i przeciwko profesorowi uniwersytetu poznańskiego, Ułaszynowi z powodu wydanej przezeń broszury pt. „Walce z kłamstwem”.

Wygrał 40.000 dolarów

(Telefonem od naszego korespondenta)

Lwów, 15. 10. (B.) Wczoraj w południe do Banku Chajesa przyszedł przemysłowiec lwowski, którego nazwisko trzymame jest w tajemnicy, celem zrealizowania kuponu dolarówki, zakupionej w tym samym banku ujeszcze przed kilku laty. W czasie kontrowania okazało się, że na dolarówkę tą padła jeszcze w dniu 2 marca ubiegłego roku wygrana 40.000 dolarów.

Włamanie do mieszkania Kucharskiego

Lwów, 15. 10. (B.) Wczoraj wieczorem nieznanymi sprawcy włamali się do mieszkania lekkoatlety olimpijczyka Kucharskiego i skradli mu 2.000 zł. w gotówce. Włamywacze chcieli mu również skraść różne srebrne puchary otrzymane przezeń jako nagrody w licznych zawodach sportowych. Dochodzenia w toku.

Dalsze wyroki przeciw antyfaszystom we Włoszech

(Specjalna służba informac. „Now. Dziennika”)

Rzym, 15. 10. (B.) Trybunał obrony państwa w Rzymie skazał wczoraj dalszych 17-tu antyfaszystów na kary więzienia od półtora roku do 18 lat. Rozprawa przeciw trzem oskarżonym antyfaszystom, bawiącym za granicą, nie odbyła się.

Naród brytyjski gotów bronić ustroju demokratycznego

Mowa min. Edena

Londyn, 15. 10. PAT. Dziś wieczorem na wielkim zebraniu stronnictw rządowych północnej Walii minister Eden wygłosił przemówienie poświęcone sprawom Hiszpanii, przy czym powołał się na historyczne słowa Wellingtona, sprzed około 100 lat, głoszące że w żadnym innym kraju interwencja nie może być przeprowadzona z mniejszym pożytkiem jak w Hiszpanii. Min. Eden zaznaczył, że jeśli komitet nieinterwencji nie załatwi sprawy wycofania ochotników obcych z Hiszpanii, W. Brytania pozostawia sobie w tym względzie wolną rękę. Nieinterwencja nie oznacza obojętności Wielkiej Brytanii co do kierunku polityki Hiszpanii i jej stosunku do Anglii.

W dalszym ciągu min. Eden podkreślił, że Francja i Anglia jako strażniczki tradycji de-

mokratycznych w Europie postanowiły zachować te ustroje. Eden wyraził zadowolenie z wzmocnienia węzłów między Francją a Anglią, które opierają się na wspólności światopoglądu. W. Brytanię nie obchodzi, jakie formy rządów obrały sobie poszczególne państwa, ale Anglia domaga się tolerancji powszechnej. O ile W. Brytania nie stara się przekształcać państw europejskich na państwa demokratyczne, o tyle nie zezwoli wpływać innym państwom czy to faszystowskim, czy to komunistycznym na swą formę ustroju. Swoboda demokratyczna stanowi część składową życia Wielkiej Brytanii. Naród angielski gotów jest dowieść, że złoży ofiary na rzecz swego systemu. Tą cenę za pokój naród brytyjski gotów jest zapłacić i dlatego przeprowadza zbrojenia.

Zakończenie strajku żydowskiej młodzieży akademickiej w Warszawie

Warszawa, 15. 10. (A). O godzinie 6 wieczorem rozpoczął się wielki wiec strajkujących studentów żydowskich, po którym oficjalnie została zakończona blokada Domu Akademickiego. W rezolucji, którą proklamowano na zakończenie blokady, studenci żydowscy zobowiązali się uroczyście nie zajmować wyznaczonych im w ghetcie miejsc, lecz o ile nie starczy miejsc dla Żydów na ławkach dla niestowarzyszonych, zajmować miejsca stojące, przy czym studenci żydowscy są gotowi ponosić wszelkie konsekwencje tego postępowania. Z okrzykami: Precz z ghettem na wyższych uczelniach, niech żyje wolność nauki, niech żyje równouprawnienie, — studenci żydowscy o godzinie 8 wieczór opuścili gmach. Przed godziną 5-tą przed gmach Domu Akademickiego nadeszły silne oddziały policji, które nie pozwoliły studentom żydowskim, opuszczającym

Dom Akademicki na urządzenie jakichkolwiek demonstracji.

Gimnazjaliści żydowscy protestują

Warszawa, 15. 10. (A). We wszystkich średnich szkołach żydowskich przerwano dziś lekcję na 10 minut na znak solidarności ze strajkującymi studentami żydowskimi. Na niedzielę zwołano do teatru „Scala” wielki wiec masowy na znak protestu przeciwko ghettu. Do akcji solidarnościowej strajkujących studentów, przyłączyli się także studenci żydowscy Wolnej Wszechnicy Polskiej. Jak wiadomo, uczniami tej Wszechnicy są w znacznej większości Żydzi. Mimo to pojawiły się na wielu ławkach uczelni karteczki z napisami: miejsca dla Żydów. Żydowscy studenci miejsc tych nie zajmowali.

Mufti zbiegł z Jerozolimy?

Bejrut, 15. 10. PAT. W kołach panarabskich twierdzą, że mufti uciekł dziś z Jerozolimy i ukrył się w Damaszku.

Jerozolima, 15. 10. PAT. Dziś przed południem rozeszły się pogłoski o ucieczce wielkiego muftiego z Jerozolimy. Mufti w przebraniu

wyjszł z meczetu. Podobno celem ucieczki miała być Syria. Pogłoska o ucieczce muftiego znajduje potwierdzenie w fakcie, że dziś po raz pierwszy nie odprawiał on zwykłych piątkowych modłów. Rodzina muftiego przed trzema dniami wyjechała z Jerozolimy.

Ultimatum francuskich urzędników państwowych

Paryż, 15. 10. PAT. Na ostatnim posiedzeniu rady ministrów minister finansów Bonnet złożył obszernie sprawozdanie o sytuacji finansowej, wyrażając zadowolenie z zanauczającej się poprawy kursu franka, jak również pewnej poprawy kursu rent i papierów państwowych. Minister Bonnet, jak informują z kół politycznych, jest w tej chwili zajęty sprawą badania możliwości spełnienia żądań urzędników państwowych co do podwyżki płac. Zagadnienie to będzie głównym przedmiotem obrad rady ministrów, która została już wyznaczona na przyszły wtorek, to jest na 19 bm. Jak wiadomo, organizacja urzędników państwowych postawiła rząd wobec pewnego rodzaju ultimatum, zapowiadając, że o ile żądania ich nie zostaną zrealizowane do 20 października, urzędnicy pań-

stwowi gotowi są uciec się do strajku. W kołach rządowych rozważana jest poza tym sprawa reformy 40-godzinnego tygodnia pracy, a to w tej formie, że 40-godzinny tydzień pracy zostałby zastąpiony tymczasem 45-godzinnym tygodniem pracy. Normalne wynagrodzenie za te godziny nadliczbowe zwiększyłoby, jak zaznaczają w kołach rządowych, zdolność nabywczą mas robotniczych. 45-godzinny tydzień pracy nie pociągnąłby za sobą zniesienia dwóch kolejnych dni odpoczynku, wprowadzono by bowiem 5 dni pracy po 9 godzin dziennie. Konceptje te są jak dotychczas w fazie projektów i napewno będą jeszcze przedmiotem długich rozważań między ministrami radykalnymi a ministrami socjalistycznymi.

Przeniesienie zwłok Stefana Czarnieckiego

Kielce, 15. 10. PAT. Dziś w godzinach popołudniowych w Czarnicy nastąpiło przelo-

nowej metalowej, ufundowanej przez jego potomków Jana i Krzysztofa Czarnieckich, oraz przeniesienie trumny z krypty kościo-

W sobotę i niedzielę popołudniu
GLUCKEL HAMELN
po cenach najniższych

Literaci i dziennikarze żydowscy na rzecz funduszu syjon.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15. 10. (A) Pod przewodnictwem redaktora Heftmana (Emanuel) z Palestyny odbył się dziś pierwszy ogólnopolski zjazd literatów i dziennikarzy poświęcony udziałowi prasy i literatury żydowskiej w propagandzie na rzecz funduszu syjonistycznych i dzieła odbudowy Palestyny. W zjeździe uczestniczył Natan Bystrycki, który wygłosił do zebranych wielkie przemówienie o roli literatury i prasy żydowskiej w życiu duchowym narodu żydowskiego i w dziele syjonistycznym. Zjazd uchwalił rezolucję wyrażającą uznanie dla strajkujących i walczących o swe prawa studentów żydowskich.

O zwolnienie Żydów od pracy w sobotę

Warszawa, 15. 10. (A) w związku z tym, że w najbliższy poniedziałek mają się rozpocząć przymusowe roboty mężczyzn powołanych do zastępczej służby wojskowej, sen. Trockenheim interweniował w biurze wojskowym ministerstwa spraw wewnętrznych w sprawie zwolnienia Żydów od prac w sobotę. W ministerstwie odpowiedziano, że w zasadzie nie ma w tym względzie sprzeciwu, jeżeli mężczyźni ci zgodzą się odpracować owe soboty w inne dni tygodnia. *Ale zarządzenie w sprawie zwolnienia tych Żydów od pracy w sobotę nie może być ogólne, lecz każde miasto musi się indywidualnie w tej sprawie zwracać do ministerstwa.* Wobec tego, że do sen. Trockenheima zwrócili się o interwencję Żydzi z Warszawy, Lublina i Łęczowa, ministerstwo przyrzekło w tych miastach wydać odpowiednie zarządzenia.

głównej, gdzie ustawiona została na katafalku aż do jutra, w którym to dniu zostanie uroczyście przeniesiona i umieszczona w sarkofagu w prezbiterium.

Przed godz. 15-tą do Czarnicy przybywają przedstawiciele władz administracyjnych z wicewojewodą kieleckim Lutomskim, reprezentanci władz wojskowych z pułkownikiem Filipowiczem, przedstawiciele miejscowego społeczeństwa, delegacje organizacyj wiejskich i sokołów powiatu włoszczowskiego. Przybyli poza tym tłumnie mieszkańcy pobliskich wsi.

O godz. 15.20 hejnał z wieży wiekowej fary oznajmił rozpoczęcie uroczystości. Do podziemnej krypty weszli przedstawiciele władz administracyjnych i duchownych oraz rodzina Czarnieckich. Następuje pełen podniosłej powagi moment przeniesienia szczątków wielkiego hetmana ze starej trumny do nowej metalowej. Następnie do trumny włożono pergamin, na którym spisany został akt dzisiejszej uroczystości. Trumnę z prochami hetmana podjęli na ramiona oficerowie i po wyniesieniu jej z podziemi ustawili na katafalku w głównej nawie. Na trumnę przykryte flagami, spoczęła buława hetmańska. Do katafalku podeszli przedstawiciele organizacji studenckich z Poznania im. Stefana Czarnieckiego i złożyli na niej emblematy korporacyjne w dowód czci i hołdu dla wielkiego hetmana. Wiele wieńców złożyły delegacje, m. in. od pułku im. Stefana Czarnieckiego oraz od szeregu organizacji społecznych i rolniczych.

Przed trumną zaciągnięto wartę honorową. Ks. prof. Sobaltowski wygłosił kazanie, w którym w płomiennych słowach mówił o bohaterstwie czynach i życiu wielkiego hetmana polskiego, którego cnoty rycerskie zawsze będą wzorem i przykładem dla żołnierzy i obywateli Polski. Po odprawieniu modłów za spójność duszy Stefana Czarnieckiego zebrani w kościele odśpiewali „Boże

Na ostatnie przedstawienia
GLÜCKEL HAMELN
ceny biletów zniżone

Kronika krakowska

DYŻURY LEKARZY I APTEK

Dziś mają dyżur nocny lekarze: Abend Jozef, Rynek Podgórski 11, tel. 126-37; Doening Tadeusz — Ariańska 9, tel. 107-61; Drach Teodor, Madalińskie-go 9, tel. 104-45; Silberberg Leon, Starowiślna 49, tel. 117-99.

Dziś mają dyżur nocny apteki: Rynek gł. 22, ul. Floriańska 15, ul. Karmelicka 23, Aleja 29 Listopada 17, ul. Dietla 76, ul. Senatorska 5, ul. Kalwaryjska 27.

„Z FORUM ROMANUM NA FORUM KLUBU“

Tę daleką przestrzeń skróci satyrą i humorem Elisze Weintraub dziś, 13 bm. o godz. 8 wiecz. w Syjon. Klubie Towarzyskim, ul. Grodzka 71. W wieczorze weźmie udział mgr E. Brenner w repertuarze utworów satyrycznych i ludowych. — Wstęp dla członków i wprowadzonych gości.

REKTOR SZAFER USTĄPIŁ Z RADY OCHRONY PRZYRODY

Rektor U. J. prof. dr Szafer był delegatem ministra WR i OP do Rady Ochrony Przyrody. Obecnie rektor Szafer zrezygnował z tego stanowiska, ustępując jako wiceprzewodniczący Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

Jak słychać, powodem tego kroku mają być pewne prace drogowe na terenie Tatr, nie pozostające w zgodności z poglądami rektora Szafera.

ODSLONIĘCIE POMNIKA W. BEDNARSKIEGO

W parku na Krzemionkach w Podgórzu odbyło się wczoraj odsłonięcie pomnika Wojciecha Bednarskiego, zasłużonego obywatela i działacza społecznego, związanego z rozwojem dzielnicy podgórskiej a zmarłego w roku 1914.

Odsłonięcie pomnika nastąpiło w obecności prezydenta miasta dra Kaplickiego, starosty grodzkiego mgr Wolanieckiego, reprezentantów zrzeszeń społecznych i szkół podgórskich. Na wstępie przemówił prezydent dr Kaplicki, który podkreślił zasługi Wojciecha Bednarskiego. Produkcje muzycznie wokalne dopełniły programu uroczystości.

ZASĄDZONY PO RAZ JEDENASTY

Przed sądem krakowskim odpowiadał wczoraj 30-letni Stefan Kryjak wraz z żoną swą Marią, osarżeni o dokonywanie systematycznych kradzieży na szkodę firmy „Stadion” przy ul. Grodzkiej. Kryjak, jakkolwiek ułomny na nogę, był już karany 10-krotnie. Nie odstraszyło go to jednak i przez dłuższy czas okradał firmę „Stadion”, wchodząc do wnętrza sklepu przez okienko w suficie. Żona była mu pomocna, ndając się następnie do P. K. O. celem realizacji skradzionego czeku.

Proces zakończył się zasądzeniem Kryjaka na trzy lata więzienia, żony jego na sześć miesięcy. Kryjakowej zawieszono wykonanie kary.

AMATORZY CHRZANU

Boroń Władysław (lat 23) i Kachel Antoni (lat 26), obaj bez stałego miejsca zamieszkania, zostali zatrzymani za kradzież 1400 kg chrzanu wart. 600 zł. na szkodę Władysława Dymka, zam. przy ul. Mazowieckiej 97. Część chrzanu odebrano i zwrócono poszkodowanemu.

NAUKA JAZDY — TO TRUDNA RZECZ

Na skrzyżowaniu ul. Straszewskiego i Pl. Groble, Róża Feilgut, w czasie nauki jazdy pod nadzorem instruktora Jana Cichonia, wjechała samochodem na chodnik, potrącając przednim wachlarzem auta przechodzącą Leę Kalmanowicz (lat 33), zam. przy ul. Karmelickiej 1, która wskutek upadku na chodnik doznała rany tłuczowej na głowie. Cichon przewiózł Kalmanowiczową do szpitala Ubezpieczalni Społecznej. Również w tym samym czasie i ten sam samochód potrącił Jakuba Spiro, zam. przy ul. Krakowskiej 22, który opatrzony przez lekarza Pogotowia Ratunkowego odszedł do domu.

— MŁODE WIZO. Dziś godz. 4-ta plenarne zebranie z referatem.

— RAPORT PRACOWNIKÓW K. K. L. Gdud Awoda I'maan KKL przy Komisji Lokalnej w Krakowie urządził w niedzielę dnia 17 bm. o godz. 6-tej wiecz. na boisku Makkabi uroczysty raport swych pracowników przy współudziale wszystkich organizacji młodzieży na terenie Krakowa. Na raporcie będzie przemawiał dr D. Bulwa i prof. Mühlstein.

— CEIRE MIZRACHI — BRURIA Dietla 11. Dziś o godz. 3.30 pop. kurs „Ejn Jakow”.

Ostatnie wiadomości giełdowe

(Specjalna służba informac. „Now. Dziennika”)

TOWARY KOLONIALNE

NOWY JORK, 15. 10. Kawa Rio nr. 7 9,00 (9,00), Santos nr. 4 — 11 i 1/2 (11 i 1/2); grudzień 6 i 1/2 (6,05—6,07), marzec 5,43, maj 5,26, lipiec 5,15 — kakao 6 i 3/8, (6 i 3/8), paźdz. 6,03 (6,09), grudz. 6,08 (6,13).

BAWELNA

NOWY JORK, 15. 10. — 8,56 (8,58), grudz. 8,26—8,27 (8,25—8,25), stycz. 8,23—8,23 (8,13—8,13).

KORZENIE

LONDYN, 15. 10. Tapioka Fair paźdz.-list. 11,87, pieprz czarny 3,25, pieprz Singapore paźdz.-list. 2,65, goździki Zanzibar paźdz.-list. 7,87, papryka cif paźdz.-list. 69.

DEWIZY

PARYŻ, 15. 10. Londyn 147,36, Nowy Jork 2970,50, Zurych 683,—, Amsterdam 1643,25, Berlin 1196.

LONDYN, 15. 10. Nowy Jork 4,96 i 1/2, Paryż 147,37, Berlin 12,35, Amsterdam 8,9737, Zurych 21,5625.

EFEKTY

NOWY JORK, 15. 10. American Can 93,25, American Car et Foundry 24,00, Am. Tobacco 73,12, Chrysler 75,75, Douglas Aircraft 37,75, Fisk Rubber 7,00, Hasman Kodak 155,—, General Electric 39,87, General Motors 41,00, Anaconda 31,00, Bethlehem Steel 56,75, Intern Nickel 45,60, Tennessee Corp. 7,50, Shell Union 17,75, Standard Oil 51,50.

METALE

LONDYN, 15. 10. Platyna 9,50, Wolfram cif 117,50—120, srebro 20,00, złoto 140,450.

P. Prezydent R. P. doktorem h. c.

Warszawa, 15. 10. PAT. W sobotę rozpoczynają się uroczystości z okazji jubileuszu 30-lecia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Uroczystości te będą, jak wiadomo, uświetnione uroczystą promocją Pana Prezydenta Rzplitej prof. I. Mościckiego na doktora nauk rolniczych honoris causa.

Ślub króla Faruka

Aleksandria 15. 10. PAT. Ślub króla Faruka odbędzie się w pierwszym tygodniu stycznia. Uroczystość, jak donosi Reuter, ma być bardzo skromna.

Samobójstwo na sali sądowej

Berlin, 15. 10. PAT. Sala rozpraw sądu karnego w Berlinie stała się wczoraj późnym wieczorem widowiskiem niezwykłego wydarzenia. 54-letni adwokat Żyd Bochner został skazany za sprzeniewierzenie na półtora roku więzienia i tysiąc marek grzywny. Bochner miał być zaraz odprowadzony do aresztu. W czasie rozmowy ze swoim obrońcą Bochner wy dobył nagle rewolwer i wystrzelał w skroń pozbawiając się życia. Samobójca popełnił nadużycie pieniężne w r. 1927.

Przewidywany przebieg pogody w dniu 16. bm.: Rano chmurno i mglisto z drobnym gdzieś gdzie deszczem za zachodzie. W ciągu dnia na ogół dość pogodnie przy umiarkowanym zachmurzeniu. Temperatura: nocą chłodno, na wchodzie przymrozki, w ciągu dnia około 12 st. Słabe wiatry z kierunków południowych. Górne południowe i południowo zachodnie około 35 km/godz. Podstawa chmur niskich rano 300 — 600 m., w ciągu dnia około 1000 m. Widzialność rano słaba, w ciągu dnia dobra.

— ZW. ZAW. HANDL. I URZĘD. PRYW. Dziś 8 wiecz. w Z. D. A. wieczorynka pokolonijna.

— O CHOROBACH WENERYCZNYCH mówić będzie w „Szkoła Zdrowia” (Dunajewskiego 1 5 parter oficyna lewa) 18 bm., dr Ameisen Aleksander.

Dnia 20 bm., o godz. 7 wiecz., wygłosi odczyt w „Szkoła Zdrowia” Ubezpieczalni Społecznej i Polskiego Czerwonogiego Krzyża dr. Haczekiewicz Stanisław p. t. „O reumatyzmie”. Odczyt ilustrują przezroczka. Wstęp wolny.

Miesiąc propagandy teatru żydowskiego w Krakowie

Zarząd Żyd. Tow. Teatralnego w Krakowie uchwalili proklamować między 15 października a 15 listopada miesiąc propagandy teatru żydowskiego w Krakowie. Żydowskie Towarzystwo Teatralne w Krakowie liczy już kilkuset członków, ale powinno ich liczyć tysiące. Wkrótce obchodzić będzie 10-lecie swej egzystencji. Jest to data wprawdzie spóźniona, ale przez pewien czas było Towarzystwo Teatralne nieczynne. Od dwóch przeszło lat dokonano reorganizacji, a Towarzystwo zaczęło na nowo prowadzić pracę bardzo ożywioną.

Krytyka działalności ludzi, którzy poświęcają wszystkie swe siły idei teatru żydowskiego w Krakowie, jest łatwa. Krytykować jest w ogóle rzeczą o wiele łatwiejszą niż pracować. Prawdą jest, że dotychczas nie zbudowano jeszcze gmachu dla teatru żydowskiego w Krakowie. Prawdą jest też i to, że Towarzystwo Teatralne nie prowadzi stałego teatru w tym sezonie, by angażować zespół i dwóch lub trzech reżyserów na cały sezon. Ale Towarzystwo Teatralne z tego planu maksymalnego nie rezygnuje a już w najbliższym sezonie przystąpi do prowadzenia na prawdę stałego teatru żydowskiego w Krakowie.

Wszysto to jednak zależy tylko od społeczeństwa krakowskiego. Żydostwo krakowskie już zrozumiało wielką doniosłość tej placówki kulturalnej, jaką jest teatr żydowski. Świadczy o tym wzrastająca wciąż liczba członków towarzystwa. Społeczeństwo nie zrozumiało jeszcze jednak dostatecznie, że teatr jest nie tylko placówką kulturalną, lecz jest instytucją narodową i unaradawiającą. Żydostwo w Krakowie jest zasymilowane. Inteligencja żydowska podczas występów pani Idy Kamińskiej mogła się jeszcze raz przekonać, że istnieje teatr żydowski godny tego miana. Inteligent żydowski na „Glückel Hameln” nie musi się wstydić, że jest w teatrze żydowskim. Ale nie można zatrzymać zespołu Idy Kamińskiej w Krakowie. Zarząd Żyd. Towarzystwa Teatralnego byłby na pewno szczęśliwy, gdyby mu się to udało, ale nie żywi żadnych złuzji. Na razie mu się to udać nie może, bo brak mu środków ku temu.

Zadaniem Żyd. Tow. Teatralnego jest prowadzenie teatru, któryby dostarczał masom żydowskim pokarmu zdrowego. Sytuacja żydostwa jest tragiczna. Teatr powinien się stać orężem walki o był narodowy, teatr powinien dodawać otuchy i odwagi. Kultura żydowska jest zdrowa i niezatruta jadem nienawiści. Walczymy tylko o własne oblicze duchowe, a drogą ku temu jest uświadomienie sobie naszych wartości kulturalnych. Teatr żydowski powinien być odbiciem prądów nurtujących ulicę żydowską. Nie tylko odbiciem, ale i kuźnią nowych wartości. Ale by teatr mógł spełnić tę swoją misję, musi mieć zapewnioną egzystencję. Aktorzy żydowscy są tylko ludźmi, którzy chcą żyć po ludzku. Aktor żydowski jest największym entuzjastą, ale nie można od niego żądać bohaterstwa ponad siły. Teatr polski cieszy się potężnym poparciem czynników miarodajnych. Subwencje, jakie otrzymuje teatr żydowski, są tylko marnym ochłapem. Bez poparcia społeczeństwa teatr żydowski istnieć nie może. A ponieważ społeczeństwo dotychczas mu tego poparcia nie udzieliło, aktorzy żydowscy ratowali się „szundem”. Nastąpiła demoralizacja publiczności, którą przyzwyczajono do „balaganu”. Tylko taka Ida Kamińska może przewyciężyć obojętność publiczności na lepszy teatr. Ale na dłuższą metę nie może Ida Kamińska nigdzie osiąść, — musi wędrować z miasta do miasta.

By stworzyć prawdziwy teatr żydowski, któryby spełniał należycie swą misję budziela i krzewiciela ducha narodowego, któryby stał na straży kultury żydowskiej w najczystszy znaczeniu tego słowa dalekim od wszelkiego sekciarstwa partyjnego, proklamowało się teraz miesiąc propagandy teatru żydowskiego w Krakowie. Niechaj więc nikt nie odmówi swej pomocy, bo poparcie społeczeństwa musi być zorganizowane. Formą tego organizowania jest przynależność do Żyd. Tow. Teatralnego. Karta członkowska nie jest zwykłym świstkiem papieru, lecz hiletym wstępu do kultury żydowskiej, jest cegiełką potężnego jej gmachu.

— CRICOT, TEATR ARTYSTÓW, Dom Plastyków, Łobzowska 3. We wtorek 19 października 1937 i dni następnych wystawiona będzie po raz pierwszy w Polsce na scenie Teatru Artystów ul. Łobzowska 3 pierwsza farsa francuska z XV wieku (autor nieznany) La farce de maître patelin — w przekładzie Adama Polewki i jego reżyserii.

Z SALI ODCZYTOWEJ

Rada Agencji Żydowskiej
wobec problemu
państwa żydowskiego

Na powyższy temat referował onegdaj wobec liczego audytorium w sali tow. humanitarnego Solidarność Bnei-Brith p. dr Jan Geldwerth, zast. członka Komitetu Administracyjnego Agencji Żydowskiej.

Referat, który miał być sprawozdaniem z 5 sesji Rady Agencji żydowskiej w Zurychu, na której prelegent zastępował niesyjonistów zach. Małopolski i Śląska, wybiegł daleko poza szablonowe ramy zebrania sprawozdawczego, ujmując głęboko i oryginalnie najistotniejsze zagadnienie, stanowiące oś wszelkich dyskusyj na Kongresie syjońskim i sesji Agencji Żydowskiej.

Dla podkreślenia tła politycznego, analizuje mowa obszernie wzrost ruchu nacjonalistycznego u Arabów aż po wybuch strajku na wiosnę 1936. Na tle tych wydarzeń oświetla znaczenie i doniosłość projektu Komisji Królewskiej i uwypukla poglądy, wyrażone na Kongresie Syjon, w toku polemiki, przypominającej tak żywo walkę syjonistów „politycznych” z „praktycznymi” z lat dawnych. Zgoła odmienną sytuację wytworzyło na sesji Agencji Żyd. wystąpienie Warburga i jego grupy.

Zwalczając koncepcję państwa żydowskiego z zasady i uwagi na negatywne, wzgl. wrogie stanowisko Arabów wobec Żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie, upatruje ta grupa jedynie w kontynuacji mandatu brytyjskiego możliwość stworzenia w Palestynie dwu-narodowego środka na wzór Szwajcarii.

Polemizując z tą argumentacją negatywistów, wykazuje prelegent, że odbiega ona daleko od idei, która jednoczy syjonistów z niesyjonistami w Agencji Żyd., t. j. idei renesansu żydostwa na własnej ziemi i wykazuje w jak szerokim zakresie zostały aspiracje narodowe Arabów zaspokojone, przeciwstawiając ich osiągnięcia temu, co Komisja Królewska Żydom ofiaruje. Przedstawia również nieustanne dążenia naszych czynników miarodajnych do stworzenia podstaw harmonijnego współżycia z Arabami i nieustrudzoną działalność sekcji arabskiej w dep. politycznym Agencji Żydowskiej, rozbijającą się o twarde opór Arabów.

Nie należy jednak tego oporu przeceniać. Zdaniem znawców problemu arabskiego, dojdziemy z nimi do porozumienia, jeśli stanowiąc będziemy czynnik siły, jeśli postawimy ich przed faktami dokonanymi. Pewnym jest również, że we własnym państwie o większości żydowskiej mamy godny naśladowania przykład należytego traktowania mniejszości.

W końcu oświetla referent szczegółowo momenty dowodzące żywotności państwa żydowskiego w Palestynie i państwowo-twórczych zdolności narodu żydowskiego, a omawiając znaczenie uzgodnionej i uchwalonej przez Radę rezolucji, daje obraz obecnej sytuacji po sprawozdaniu Komisji Mandatowej Ligi Narodów i zmianie kursu administracji angielskiej w Palestynie, która, aczkolwiek późno, przeszła do zdecydowanej polityki siły w tym czułym miejscu interesów imperialnych, jaki przedstawia Palestyna. Istnieje zatem nadzieja, że Anglia nie zbroczy z obranej drogi i że państwo żydowskie, na razie małe, stanie się rzeczywistością.

Na razie droga jest jeszcze pełna wybojów. Sytuacja ekonomiczna i polityczna w Palestynie wymaga ciągle jeszcze czujności i ofiarności całego żydostwa diaspory, od nas samych i od naszej zwartości i jedności zależy w dużej mierze ostateczne zwycięstwo. W podniosłych słowach maluje referent drogę ku ostatecznemu celowi, wyrażając nadzieję, że następny Kongres narodu żydowskiego będzie mógł się odbyć na własnej, do samodzielnego życia państwowego przywróconej ziemi.

SOBOTA, 16 października.

Kraków 6.15 Audycja poranna; 11.57 Audycja dla szkół: „Spiewajmy piosenki” audycję prowadzi prof. T. Majzner; 11.40 Muzyka z płyt; 11.57 Sygnał czasu, Hejnał; 12.03 Audycja południowa, o 12.20 dziennik południowy; 13.45 Koncert życzeń z płyt; 14.45 Wiadomości bieżące; 14.50 Muzyka z płyt; 15.15 Pogadanka aktualna; 15.35 Lokalne wiadomości gospodarcze; 15.30 Z Warsz.: wiadomości gospodarcze; 15.45 Teatr Wyobraźni dla dzieci: słuchowisko „W pustyni i w puszczy” radiofon. wg. H. Sienkiewicza przez Annę i Witolda Dunderków; 16.15 Koncert ork. mandol. „Halka”; 16.50 Pogadanka aktualna; 17.00 „Niemedne sylwetki krakowskie” felieton wygl. St. Broniewski. 17.15 „Od Aten do Bayreuth” (migawki z dziejów opery): I. Mglawice w opr. prof. U. P. dr. Lucjana Kamińskiego. Wyk.: Zofia Fedyczkova (sopr.), Bienkowski i Piwkowski (tenorzy), tekst i akomp. prof. Ł. Kamińskiego; 17.50 Nasz program; 18.00 Z Warsz. wiadomości sportowe; 18.10 Lokalne wiadomości sportowe; 18.15 „Kraków wczoraj i dziś”; 18.30 „Kraków XVI-go wieku jako centrum polskiego przemysłu” wygl. Jan Szezdzo; 18.30 „Miniatury kwartetowe”: Stylizowane utwory taneczne. Wyk. Kwartet amatorski rozgłośni krakowskiej; 18.55 Program na dzień następny; 19.00 Audycja dla Polaków zagranicą; a) snują się nitki babiego lata (recytacje i piosenki dla dzieci) b) „Polesie” audycja w opr. Zenona Skierskiego; 19.50 Pogadanka aktualna; 20.00 Pieśni i tańce Adama Wrońskiego. Wyk. ork. salon. pod dyr. M. Krzyńskiego, Irena Kopaczyna, skł. (śpiew), akomp. Barbara Fertizanka; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Przerwa; 21.00 — 23.50 Transmisja z Paryża: koncert z udziałem Jana Klepury, w przerwie: skecz Józefa Czyścieckiego; 22.50 Ostatnie wiadom. dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorologiczny; 23.00 — 23.30 Muzyka taneczna z płyt.

Warszawa 6.15 — 18.10 p. Kraków; 18.10 Pogad. społeczna; 18.15 Płyty; 18.30 Program; 18.35 Audycja dla wsi; 19.00 23.30 p. Kraków; 23.30 Płyty.

Lwów 6.15 — 15.20 p. Kraków; 15.20 Skrzynka techniczna w opr. inż. Mińskiego; 15.30 — 18.10 p. Kraków; 18.10 Koncert kameralny w wyk. dr. Edwarda Steinberga (fort.) i dr. Marka Bauera (skrz.); 18.35 Pogadanka aktualna; 18.55 — 23.10 p. Kraków; 23.10 „Zdrada” — skecz Jana Brzozy.

Katowice 6.15 — 13.00 p. Kraków; 13.00 Koncert życzeń; 13.15 Koncert rozrywkowy; 14.25 Wiadomości bieżące; 14.33 Wiadomości giełdowe; 14.55 Płyty; 14.45 — 18.15 p. Kraków; 18.15 „Przerwany obiad” — słuchowisko; 18.45 Pogadanka aktualna; 18.55 — 23.30 p. Kraków.

Łódź 6.15 — 15.00 p. Kraków; 15.00 O wszystkim po troszku; 15.10 Płyty; 15.27 Łódzkie wiadomości giełdowe; 15.30 — 18.15 p. Kraków; 18.15 „O kobiecie współczesnej” — E. Toryńczykova; 18.25 Płyty; 18.45 Rozmowa z rad. słuchaczami prepr. dyr. Pawłowicz; 18.55 — 23.30 p. Kraków; 23.30 Koncert życzeń.

PROGRAM ZAGRANICZNY

Wiedeń 15.15 Koncert ork. mandolinistów; 17.55 Piosenki ludowe; 18.30 Reportaż z winobrania; 19.25 Wesola audycja muzyczna; 21.05 „W 75. rocznicę urodzin Emila v. Sautera” — koncert Wied. Ork. Symf.; 22.00 Lekka muzyka wiedeńska.

Rzym 21.00 „Cyganka” — operetka Lehara.

Londyn Reg. 18.00 Audycja dla dzieci; 19.00 Pieśni studenckie; 19.30 Słuchowisko; 20.30 Koncert ork. dętej; 21.50 Pieśni Griega; 22.10 Symfonia „Patetyczna” Czajkowskiego.

Paris PTT. 18.00 Koncert symfoniczny; 21.00 Program rozrywkowy; 21.30 „Cocorico” — operetka Ganne’a.

Budapeszt 17.25 Muzyka cygańska; 19.00 Muzyka salonna; 20.00 „Sen nocy letniej” — opera Mendelssohna (do tekstu Szekspira); 22.30 Koncert ork. operowej.

Belgrad 20.00 „Baron Trenk” — opera Albiniego.

Z frontów hiszpańskich

Madryt. 15. 10. (R) Agencja Havasa donosi: W dniu wczorajszym toczyły się zacięte walki na odcinku Cuesta de la Reina na południe od Aranjuezu. Powstańcy przeprowadzili szereg gwałtownych natarć, lecz spotkali się ze zdecydowanym oporem wojsk rządowych. Przez cały dzień trwał ożywiony pojedynek artyleryjski. Około południa wojska rządowe przejęły inicjatywę w operacjach i zaatakowały powstańców, którzy w wielu punktach znaleźli się w bardzo trudnej sytuacji.

Walencja. 15. 10. (R) Jak donoszą z Karta geny, 5 powstańczych samolotów bombowych zrzuciło wczoraj na miasto 40 bomb, od wybuchu których padło 10 zabitych i 20 rannych spośród ludności cywilnej.

Bilbao. 15. 10. (R) Radiostacja tutejsza komunikuje, że lotnictwo powstańcze bombardowało w dniu wczorajszym port Bou przez który idą transporty żywności do Barcelony. Sześć bomb trafiło w tor kolejowy, uszkadzając go w kilku miejscach.

GODZINY ĆWICZEŃ W ŻYD. TOW. GIMN.

Młodzież szkolna ćwiczy codziennie (z wyjątkiem sobót i niedziel) bez przerwy od godz. 8 rano do 8 pop.
Kurs uczniów: w poniedziałki i środy od g. 6—7 wiecz.
Kurs panów: w poniedziałki i środy od g. 8—9 wiecz.
Kurs dzieci: we wtorki i czwartki od g. 4—5 popoł.
Kurs uczennic: we wtorki i czwartki od g. 5—6 wiecz.
Kurs pan: we wtorki i czwartki od g. 8—9 wiecz.
*
Kurs dzieci (rytmiki): w poniedziałki i środy od g. 4—5 popoł.
Kurs uczennic (rytmiki): w poniedziałki i środy od g. 5—6 wiecz.

Obniżona opłata wynosi 2 zł. miesięcznie dla kursów gimnastyki, dla kursów rytmiki 4 zł. miesięcznie. — Wpisowe 1 zł.

Zgłoszenia dodatkowe przyjmuje sekretariat codziennie od 4—9 wiecz. w Żyd. Domu Gimn. przy ul. Skawińskiej Bocznej 13.

Sala, szatnia, tusze itd. są centralnie ogrzewane.

ZAWIADAMIAM P. T. KLIENTELE

Uz po powrocie z Paryża i po specjalnym przeszkoleniu w francuskiej szkole „OREAL-HENNA” i polecam się P. T. Klienteli specjalnością: farbowania i dekolowania włosów bez amoniaku, irwała ondulacja najnowszym systemem, wodna ondulacja ostatnich modeli paryskich.

SALON FRYZJERSKI
„ZYGMUNT”
pl. KOSSAKA 1, tel. 123-84

Również i w Paryżu

NIE POZOSTANIECIE
BEZ OCHRONY!

W każdej aptece otrzymacie

+ „OLLA” GUM?!

Waszą wypróbowaną markę zaufania!

„OLLA” STOISKO WYSTAWOWE. PAVILON DE LA SANTÉ 248

Różne

TELEFON do odstąpienia. Zgłoszenia do Administracji „Nowego Dziennika” pod „Zuraz”. 4514g

BIELIŻNA męska, wykonanie pierwszorządne, Wytwórnia „Erwet”, Kraków, Brzozowa 15. Przyjmuje zamówienia na miarę. Ceny przystępne. 6137g

PIERWSZORZĘDNY zakład kuźnierski Michała Steina został przeniesiony z ulicy Sebastiana 20, na tę samą ulicę Nr. 4. front. Poleca najnowsze paryskie modele. 6136k

KA - RI - BI, Karmelicka 9. urzędu BEZPŁATNY KURS robót sztydelkowych i na drutach. Wpisy, informacje na miejscu. 6135k

SZTANCE (szalty) wszelkie noże maszynowe wyrobła dingoletni fachowiec w Szlifierni Myszowski, Dietłowska 46. 6133k

BERLINCZYK chwilowo w Krakowie przyjmie ad. ministrację domów w Ber. linie. Wiadomość: Kraków, telefon 164,99, godz. 8 do 5. 6130k

PRZYSTĄPIE do spółki obejmującej przedstawicielstwo w jakiegokolwiek branży kapitałem 15.000. Zgłoszenia poważne do Administracji „Nowego Dziennika” — „Emka”. 4721g

ZGUBIONE dokumenty, a mianowicie weksle po 100 zł. z podpisami Jana i Marii Galiców w Poroninie pl. 16. 12. 1937, 10. 1., 10. 2. 10. 3. i 10. 4. 1938, weksel na 100 zł. z podpisem Anieli Stapińskiej w Poroninie pl. 17. 12. 1937, legitymację „Krzyża Wirtuti Militari” Nr. 165, opiewającą na moje nazwisko i książkę na konia gniadego, lat 9 liczącego — niniejszym u. nieważniem. Wojciech Fryzlewicz, w Nowym Targu. 6138k

W ZACISZU DOMOWYM

Moja żona ciągle jeszcze szuka dla mnie jakiegoś odpowiedniego spieszzonego imienia.

— Tak, tak, u mnie było tak samo — ale w końcu żona moja zdecydowała się na słowo „batwan”

Interesy-handlowe

FACHOWIEC z kapitałem poszukuje spółnika do współpracy z kapitałem. — Zgłoszenia do Administracji „Nowego Dziennika“ pod „Prosperity“. 4801g

Kupno

KUPIE tokarkę, automat do ciągnięcia skówek blaszanych używane i podobnych artykułów. Zgłoszenia do Administracji „Nowego Dziennika“ pod „600“. 4766g

JADALNIE nowoczesną używaną kupię. Zgłoszenia: Administracja „Nowego Dziennika“ pod „Gotówka“ 4782g

WANNY żelazne, emalowane w dobrym stanie kupię okazjnie. Wiadomość „L. G.“ Wadowice poste restante. 4760g

Sprzedaz

TAPCZANY, otomany, materace, poduszki, łóżka polowe. — Przyjmuje wszelkie reparacje. Zakład tapicerski **BARDACHA**, Krakowska 44. Tel. 17-483.

PRZENOSNE PIECE KAFLOWE b. praktyczne na zimę do sklepów biur i mieszkań poleca C. Halberstam, Starowińska 70. Telef. 105-16. 4655g

PARCELE budowlane przy ul. Skawińskiej i nad Wisłą przy Bulwarach do sprzedania. Zgłoszenia do kancelarii adwokata Dra Leona Djamanda, w Krakowie, ul. Basztowa 9. 5890k

MEBLE kuchenne, przedpokojowe i pokoje dziecięce, nowoczesne, szklakowane, najsolidniej i najtaniej „Specjalność“ Rynek Gł. 12 podwórza. 1711k

KOMPLET NACZYŃ kuchennych 50 PRZEDMIOTÓW tylko zł. 49.— Skład fabryczny „Metal“ Dietla 58. 3842k

MIEJSKIE ZAKŁADY CERAMICZNE, Kraków, Plac Szczepański 5. Telef. 114-73, polecają wyborowe **WAPNO** CEGŁĘ maszynową i kł. **KAMIEN** i **TŁUCZEN** wapienny. 6042k

MEBLE sypialnie, jadalnie, gabinety, pokoje kombinowane gwarantowanej jakości poleca **NAJTANIEJ** — dogodne warunki Fabryczny Skład Kraków — Bracka 13. 5085k

KOMPLETNE wyprawki niemowlęce, bielizna, konfekcja dziecięca najtaniej **Obständer**, Rynek 11. 5516k

DIWANY ręczne kilimy, **OBICIA** meblowe nowoczesne „Dywan“, Kraków, Podgórze, Kingi 9, Tel. 116-09. Naprawa, Strzyżenie czyszczenie. 641k

ODCISKI usuwa uleżawo. dnio „RIGO“. 50 groszy. Drogeria **SCHAPSENHNA** Kraków, Plac Nowy. 2171k

FARBUIE, CZYSZCI chemicznie garderobę — **FR. JUGALLA** — najtaniej najsolidniej, ul. **DIETLA** 83 telof. 141-65. 6184k

MASZYNE pończosznica dobra okazjnie sprzed. **Schächter**, Tarnów, Krakowska 22. 6118k

TRAN LECZNICZY najlepszy — zbiór 1937/8 wprost Norwegii nadszedł. Cena konkurencyjna. Jedynie Drogeria „**SCHAPSENHNA**“, Kraków, Plac Nowy. 5955k

SPRZEDAM zaraz sklep owocowo - sukierkowy tańco, z powodu wyjazdu. — Zgłoszenia: Administracja „Nowego Dziennika“ pod „Owoce“. 4779g

UWAGA! DOM MEBLOWY Kraków, **SZEWSKA** 9. I. p. poleca nowoczesne urządzenia, wielki wybór, ceny niskie, dogodne spłaty. 6109k

PYJAMY flanelowe od 7.80 wielki wybór — Wytwórnia Bielizny „**Lira**“, Szewska 18. 6059k

FIRANKI — KAPY poleca pracownia Holcero-wej ulica **Szczepańska** 5. 4796g

MASZYNY do pisania nowe, używane. Wielki wybór maszyn walizkowych na warunkach dogodnych. — „**Maasynodom**“, Kraków, **Zwierzyniecka** 11. 5873k

KILIMY artystyczne, narzuty, obicia meblowe **CZYSZCZENIE**, naprawa — **Grünrowa**, Kraków, ul. św. **Tomasz** 25. 5748k

MASZYNE do pisania **KASĘ** kontrolną National okazjnie sprzed. Kraków, **Augustańska** 30 podwórza. 4791g

NA SEZON ZIMOWY! Skórki farbowane z pierw. szorstych fabryk, różnego rodzaju jak: **PLATYNY**, **BIBRETY**, **OSELOTY SEAL** - **ELEKTRA** (**FOKI**) **LUTRY** i t. p. również blamy naturalne i farbowane poleca **EFR. BAZES**, **KRAKÓW**, **MIODOWA** 43. **TEL. 122-17**. Ceny konkurencyjne, warunki dogodne. 4810g

WYTWORNIĄ artystycznych robót ręcznych: **Miny Pfeifferberg** Kraków, **Grodzka** 48. **Telefon 165-67** poleca: firanki, portjery, kapy, serwety, gobeliny oraz kompletne artystyczne urządzenia wnętrza mieszkań. 5711k

KOŁDRY od najtańszych do najwyższych poleca pierwszorzędna wytwórnia Okręć, **Zwierzyniecka** 22. 6131k

DIWANY ręczne (**Smyrna**) okazjnie tanio za gotówkę na raty, Kraków, **Rynek Gł. 14**. **II. piętro**. 6156k

OKAZJA! CENTRUM MIASTA, trzyczępietrowy dom **SUPERLUKSUSOWY** komfort, cena 75.000, gotówka 45.000, dochód 6% netto, dług amortyzacyjny na 27 lat 30.000.

KAMIENICA czteropiętrowa, luksusowy komfort, bez przenośnego, cena 160.000, gotówka 125.000, korzystny dług. **OŚMIENIE** procent do chodu netto. **KAMIENICA** nowa **CENTRUM MIASTA** dochód roczny 24.000, cena 200.000, gotówka 150.000, korzystny dług moratoryjny na 5%. **KAMIENICA** nowa **ŚRODMIEŚCIE** superluksusowy komfort, cena 175.000, gotówka 140.000 dług Banku Gospodarstwa Krajowego 25.000 sprzed. **Goldstein Posner**, Kraków, **Dolnych Młynów** 9, tel. 178-21 6100k

MEBLE lakierowane: ku- chenna, przedpokojowa, pokojowe dziecięce, mieszkalne, gwarantowanej jakości — najtaniej Kraków, **Bracka** 6. 6188k

WSPANIAŁE MATERIA. ŁY jesienne, szimowe białe, angielskie nadeszły **RITTERMAN**, **RYNEK** 9. **Pałac Bielaka**. Urzędnikom dogodne warunki. 6154k

Matrymonialne

DWUDZIESIOTDZIEWIĘCIOLETNI kawaler na stanowisku dysponujący gotówką 20.000.— poślubi dwudziestoletnią, ładną, miłą pannę posiadającą co najmniej dziesięć tysięcy złotych. — Zgłoszenia nieanonymowo: Kraków, **Postre-stante „Loteryjka“**. 5968k

Zdrojowiska

KAMINICA do wydzierżawienia w centrum pensjonat komfortowy, centralnym ogrzewaniem na sezon zimowy. Zgłoszenia „**Centrum**“ **Biuro Ogłoszeń** Stat. tera, **Kraków**. 6146k

Lokale

POKÓJ umiarkowany z u. trzymaniem lub bez przy inteligentnej rodzinie żydowskiej do wynajęcia. — **Bernardyńska** 8. **II p. m. 7**. 4811g

POKÓJ słoneczny dla Pana do wynajęcia, **Dietla** 52. **parter m. 1. od 2 — 4**. 4816g

POSZUKUJE krawczyń z zaprowadzoną klientelą na mieszkanie. **Wawrzyńska** 9/7. 4817g

DUŻY, słoneczny pokój z telefonem dla Pani lub małżeństwa. **Sebastiana** 16. **m. 2**. 6143k

DO WYNAJĘCIA pokój komfortowy umeblowany dla pana, **Syrokomli** 16. **trzy**. 4798g

DO WYNAJĘCIA 4 pokoje z kuchnią, pełny komfort, **Siemiradzkiego** 12. **Tel. 110-14**. 4793g

LOKAL sklepowy fronto- wy, z wystawą wolny zaraz. **Gertrudy** 7. 6150k

PEŁNOKOMFORTOWE, słoneczne trzech i czteropokojowe mieszkanie wol. na. **Al. Słowackiego** 40. 6148k

Różne

KŁOPOTÓW FINANSOWYCH możesz się pozbyć mając los z **Kolektury Żyd. Inwalidów Wojen.** — **KRAKÓW**, **GRODZKA** 59. 4512g

UBRANIOZMIAN zamienia starą garderobę męską na pierwszorzędne materiały bielskie. **KOZŁOWSKI** — **Kraków** **Telefon 148-62**. 6591k

ZWIĄZEK Kredytowy dla handlu i przemysłu. Spółdzielnia z ogr. odp. w **Bo- bowej** znajduje się w likwidacji i wzywa wierzycieli i interesowanych członków do zgłoszenia swych wierzytelności i słożonych depozytów w terminie usta- wowy przepisany. **Likwidatorowie**: **Israel Holländer** i **Markus Schlanger** w **Bo- bowej**. 6071k

Prawem dziedziczności

TOSCA
Eau de Cologne

Upajająca symfonia zapachów, pełna czarownego, tajemniczego uroku południa.

TROJKA

Posiada orzeźwiająca moc wody kolońskiej. **Eau de Cologne**

Towarzyszka miłośniczek sportu, rasowa, młodzieńczo rzeźka i czarująco nowoczesna w niezastąpionej mocy orzeźwiającej.

KLASYCZNA
Eau de Cologne

Słynna na całym świecie, dzięki wspaniałej orzeźwiającej mocy. **Cudowny aromat**. **Tradycyjny środek orzeźwiający od 1792 roku**.

OCZKA W PONCZOCHACH sposobem fabrycznym pod- nosi: Zakład plisowania, haftowania **Friedman**, **Sta- rowińska** 44. **tel. 123-83**. 4714g

WYKWINTNE, smaczne mięsne **OBIADY** domowe przystawka, pieczywo do woli — 1.10 wydaje **intell- gentna** rodzina żydowska **Brzosowa** 12/3. 5670k

WSKAZANIE płacówki dla młodego adwokata wyna- grodzie. **Ewentualnie** spół- ka. Zgłoszenia: **Administra- cja „Nowego Dziennika“** „**Reprezentatywny**“.

„PARISIENNE“ Pracow- nia sukien damskich pole- ca jesienne modela **Kra- ków**, **św. Tomasz** 15, **II p.** 6530k

ZAPALNICZKI automaty- czne naprawia specjalista **Szlifiernia** **Myszkowski**, — **Kraków**, **Dietłowska** 46. 6187k

DO PIELEGNOWANIA chorych i położnie w miej- scu, na prowincji, poleca wyszkolone **Siostry Pielę- gniarki**: Zakład **Siostr** tył- ko **Kraków**, **Józefińska** 39 **tel. 120-44**. **Rok założenia** 1916. 1187k

LUSTRA i **OSZKLENIE** okien wykonuje najtaniej **S. Finkelstein**, **Krzyża** 3. **Telefon 129-03**. 6016k

SUKNIE wełniane swetry, poleca wytwórnia trykota, **ży Jazna** 8/3. 5612k

NAJELEGANTSZE ubra- nia męskie wykonuje **Fri- scher**, **Kraków**, **Grodzka** 69. **Ceny przystępne**. **Tel. 181-72** 5921k

PONCZOCHY „**ACADE- MIC**“ i inne wszelkiego rodzaju pończochy gumo- we na żyłki i chore no- gi — najtaniej we firmie **A. Gronner**, **Kraków**, **św. Idziego** 1. (róg **Grodzkiej** 69). 6964k

WYSTĘP BALETU dzie- cięcego oraz **Zosł Wiecła**, wówny, **Urzułl Bergof** urzędują **SZKOŁA** **Rytmiki**, **Plastyki ANIUTY WACHS**. **MAN ORLINSKIEJ**, **Rynek** 32 **jutro**, **niedziela** **godzina** 8.30. **Wstęp WOLNY**, **gar- deroba** 50 gr.. 4807g

ODSTAPIE telefon. **Wia- domość** w **Administracji** „**Nowego Dziennika**“ pod „**Aparat**“. 4803g

LEKARZ (rka) **bakteriolog** wybitny **fachowiec** poszuki- wany celem założenia labo- ratorium wszelkich a- naliz lekarskich w **Kra- kowie**. — **Kapitał** nie- potrzebny. Zgłoszenia pod „**Ustosunkowany** **propaga- tor** **lekaraki**“ do **Biura** **Ogło- szeń** **Statters**, **Rynek** 8. 6098k

SMACZNE obiady po za- lonej cenie wydaje się — **Dietla** **111/I p. m. 1**. 4490k

